

บทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม
กรณีศึกษา เขตอุตสาหกรรมใน อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราชินบุรี

ณรงค์ศักดิ์ พิทักษ์ตันสกุล

อภินันท์นาคาร์
จาก

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2545

ISBN 974-04-1653-5

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

วพ
สว 2492
2545
น. 2

Copyright by Mahidol University

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

บทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม
กรณีศึกษา เขตอุตสาหกรรมใน อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี

.....
นายณรงค์ศักดิ์ พิทักษ์ตันสกุล

ผู้วิจัย

.....
ศาสตราจารย์ ดร. ทอ.รพ.

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ ทองนพ M.P.H.
ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....

อาจารย์วุฒิ ประเสริฐพันธุ์ Ph.D.
กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....

อาจารย์สัญญาชัย สุนธิพันธุ์วิหาร วท.ม.
กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....

ศาสตราจารย์เลียงชัย ถิ่นล้อมวงศ์ Ph.D.
คณบดี
บัณฑิตวิทยาลัย

.....
รองศาสตราจารย์สุมาลี เทพสุวรรณ วท.ม.

รักษาราชการแทน
ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม

คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

บทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม
กรณีศึกษา เขตอุตสาหกรรมใน อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี
ได้รับการพิจารณาให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม
วันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2545

.....
นายณรงค์ศักดิ์ พิทักษ์ตันสกุล

ผู้วิจัย

.....
ผศ.ดร.กมล งามนพ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. ทอนนพ M.P.H.

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
อาจารย์วุฒิ ประเสริฐพันธุ์ Ph.D.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
อาจารย์วิฑูรย์ ดวงแก้ว วท.ม.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
อาจารย์สัญญาชัย สุทธิพันธุ์วิหาร วท.ม.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
ศาสตราจารย์เลียงชัย ลิ้มล้อมวงศ์ Ph.D.

คณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหิดล

.....
รองศาสตราจารย์อนุชาติ พวงคำลี Ph.D.

คณบดี

คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหิดล

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผศ.ลัดดาวัลย์ ทองนพ
ดร.วิมุติ ประเสริฐพันธุ์ อาจารย์สัญญาชัย สุติพันธ์วิหาร อาจารย์วิฑูรย์ ดวงแก้ว ซึ่งได้ให้คำแนะนำและ
ข้อคิดในการทำงาน ให้สามารถทำงานวิจัยได้ รวมทั้งให้โอกาสในการปรับปรุงข้อผิดพลาดในการ
ทำงาน ขอขอบคุณสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ ที่ให้ทุนในการศึกษาเล่าเรียน รวมทั้ง พ่อ แม่ พี่ๆ
และน้อง ที่เป็นกำลังใจ คณาจารย์คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ ที่ให้โอกาสในการศึกษา
ในแง่มุมต่างๆ ในประเทศไทย ขอขอบคุณผืนแผ่นดินไทย และความเป็นคนไทยที่ข้าพเจ้าภาคภูมิใจ
ใจ ขอขอบคุณ คุณนันทวรรณ ประภามณฑล คุณพิชญา อนันตวงศ์ ที่ได้ช่วยเหลือในหลายๆ สิ่ง
เพื่อนๆ ET24 ทุกคนที่ร่วมเรียนกันมาอย่างยาวนาน เจ้าหน้าที่และสมาชิก อบต. อบต.หนองกี่
และ อบต.นนทรี ทุกคน และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่เกี่ยวข้องที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการวิจัย
ในการวิจัยนี้หากมีข้อผิดพลาดข้าพเจ้าขออภัย และเป็นพื้นฐานในการปรับปรุงงานวิจัย
ของข้าพเจ้าในอนาคต

ณรงค์ศักดิ์ พิทักษ์ตันสกุล

4036811 ENTM/M : สาขาวิชา : เทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม ;

วท.ม. (เทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม)

คำสำคัญ : บทบาท/ องค์การบริหารส่วนตำบล/ การเฝ้าระวัง/ มลพิษอุตสาหกรรม

ณรงค์ศักดิ์ พิทักษ์ตันสกุล : บทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม กรณีศึกษา เขตอุตสาหกรรมใน อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี (TAMBOL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION MEMBERS' ROLE IN INDUSTRIAL POLLUTION MONITORING : A CASE OF INDUSTRIAL ZONE IN KABINBURI DISTRICT, PRACHINBURI PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ลัดดาวัลย์ ทองนพ , M.P.H., วิมุตติ ประเสริฐพันธุ์ , Ph.D., สันชัย สุตพันธ์วิหาร , วท.ม. 166 หน้า. ISBN 974-04-1653-5

งานวิจัยเชิงสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม และศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับบทบาทของสมาชิก อบต. ในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม รวมทั้งศึกษาปัญหาและอุปสรรคของสมาชิก อบต. ในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม ในพื้นที่ อบต. ที่มีเขตอุตสาหกรรมตั้งอยู่ใน อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ได้แก่ อบต.หนองกี่ และ อบต.นนทรี โดยปรับใช้เทคนิคเดลฟายในการหากิจกรรมการเฝ้าระวังที่เหมาะสมกับสมาชิก อบต. และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรโดยวิธีการวิเคราะห์การผันแปรทางเดียว (One-way Analysis of Variance) และการจำแนกพหุ (Multiple Classification Analysis : MCA)

ผลการวิจัยพบว่า สมาชิก อบต. ส่วนใหญ่มีบทบาทการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมในระดับมาก ปัจจัยด้านประสิทธิภาพการร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมและการรับรู้บทบาทหน้าที่ จะมีความสัมพันธ์กับบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปัญหาและอุปสรรคของสมาชิก อบต. ในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมคือ ความพร้อมของบุคลากรในการตรวจสอบทางวิทยาศาสตร์ ความเชี่ยวชาญในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมลพิษ และการขาดข้อมูลข่าวสารด้านมลพิษอุตสาหกรรม

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยคือ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องควรเพิ่มความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และกฎหมาย รวมทั้งข้อมูลข่าวสารด้านมลพิษอุตสาหกรรมแก่เจ้าหน้าที่ อบต. และสมาชิก อบต.

4036811 ENTM/M : MAJOR : TECHNOLOGY OF ENVIRONMENTAL MANAGEMENT ;

M. Sc. (TECHNOLOGY OF ENVIRONMENTAL MANAGEMENT)

KEY WORDS : ROLE/ TAMBOL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION/

MONITORING/ INDUSTRIAL POLLUTION

NARONGSAK PITAKTUNSAKUL: TAMBOL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION MEMBERS' ROLE IN INDUSTRIAL POLLUTION MONITORING: A CASE OF INDUSTRIAL ZONE IN KABINBURI DISTRICT, PRACHINBURI PROVINCE. THESIS ADVISORS: LADDAWAN THONG-NOP M.P.H., VIMUT PRASERTPUNT Ph.D., SANCHAI SUTIPANWIHAN M.Sc. 166 p., ISBN 974-04-1653-5

This thesis is aimed to study the Tambol Administrative Organization Members' role, factors relating to the members' role, and problems in industrial pollution monitoring of Nong Kee and Non See Tambol Administrative Organizations, in which industrial zones are located. The Delphi technique was applied to identify the proper pollution monitoring activity while the One-way Analysis of Variance (One-way ANOVA) and Multiple Classification Analysis (MCA) were used to analyse the variables relationship.

The results revealed that most of the members strongly played the industrial pollution monitoring role. The factors of experience in environmental activity participation and the perception of role related significantly at the confidence level of 0.05 to industrial pollution monitoring role. Problems discovered were the members' ability in technical pollution examination, the expertise in the laws concerning pollution, and the lack of information on industrial pollution.

A major Recommendation arising from this research is that the related government agencies should provide support to Tambol Administrative Organization Members and Tambol Administrative Organization Officials to enhance their knowledge and understanding about their role and related laws including promotion of access to industrial pollution information

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภูมิ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 กรอบแนวคิดการวิจัย	4
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	4
1.4 สมมติฐานการวิจัย	5
1.5 ขอบเขตการวิจัย	6
1.6 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	7
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
1.8 คำจำกัดความการวิจัย	8
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท	10
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง	13
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับความรู้	15
2.4 แนวคิดการรับรู้	17
2.5 พ.ร.บ. สถาปนาและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และ พ.ร.บ. สถาปนาและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542	18
2.6 มลพิษอุตสาหกรรม	29

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม	121
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก. แผนที่จังหวัดปราจีนบุรี	132
ภาคผนวก ข. รายชื่อผู้ชำนาญการ	134
ภาคผนวก ค. ผลการทดสอบแบบสอบถาม	136
ภาคผนวก ง. กฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	139
ภาคผนวก จ. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	146
ประวัติผู้วิจัย	160
EXECUTIVE SUMMARY	161

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2 - 1	23
2 - 2	24
2 - 3	27
2 - 4	37
2 - 5	38
3 - 1	55
4 - 1	61
4 - 2	64
4 - 3	65
4 - 4	66
4 - 5	67
4 - 6	67
4 - 7	68
4 - 8	69
4 - 9	69
4 - 10	70
4 - 11	70
4 - 12	72
4 - 13	72
4 - 14	74
4 - 15	75

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4 – 16	การประชาสัมพันธ์เรื่องมลพิษอุตสาหกรรมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	76
4 – 17	การสอบถามและรับฟังปัญหามลพิษอุตสาหกรรมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	76
4 – 18	การสอบถามผลกระทบด้านสุขภาพที่ได้รับจากมลพิษอุตสาหกรรม จากประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	77
4 – 19	การติดตามตรวจสอบ ลักษณะ และการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากเขตอุตสาหกรรมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	77
4 – 20	การป้องกัน แก้ไขและปัญหามลพิษอุตสาหกรรมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	78
4 – 21	การปฏิบัติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม	79
4 - 22	ระดับบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	81
4 – 23	การวิเคราะห์การผันแปรของปัจจัยที่มีผลต่อการบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม	83
4 – 24	การวิเคราะห์การจำแนกพหุของปัจจัยที่มีผลต่อการบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม	86
4 – 25	การร้องเรียนจากประชาชนเกี่ยวกับมลพิษทางน้ำจากเขตอุตสาหกรรม	87
4 - 26	การปฏิบัติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อปัญหามลพิษทางน้ำ	88
4 – 27	การร้องเรียนจากประชาชนเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศจากเขตอุตสาหกรรม	88
4 – 28	การปฏิบัติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล กับปัญหามลพิษทางอากาศ	89
4 – 29	การร้องเรียนจากประชาชนเกี่ยวกับขยะและกากของเสียจากเขตอุตสาหกรรม	90

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4 – 30 ปัญหาและอุปสรรคของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการเฝ้าระวัง มลพิษอุตสาหกรรมในพื้นที่ศึกษา	92
4 – 31 ปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม : ด้านบุคลากร	95
4 – 32 ปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม : ขาดข้อมูลข่าวสาร	96
4 – 33 ปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม : การประสานงาน	97
4 – 34 ปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม : ขาดงบประมาณ	99
4 – 35 ปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม : ความร่วมมือของสถานประกอบการ	100
4 – 36 ปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม : ความเชื่อมั่นต่อเจ้าหน้าที่	101
4 - 37 การแก้ปัญหามลพิษทางน้ำในแนวคิดของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	102
4 - 38 การแก้ปัญหามลพิษทางอากาศในแนวคิดของสมาชิกองค์การบริหารส่วน ตำบล	102
4 - 39 การแก้ปัญหาขยะและกากของเสียในแนวคิดของสมาชิกองค์การบริหาร ส่วนตำบล	103
ผ - 1 ผลการทดสอบแบบสอบถามการรับรู้บทบาทหน้าที่	137
ผ - 2 ผลการทดสอบแบบสอบถามความรู้มลพิษสิ่งแวดล้อม	138

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1- 1 กรอบแนวคิดการวิจัย	4
2 -1 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลตาม พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537	24
2 - 2 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลตาม พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542	25
2 - 3 รัฐธรรมนูญกับการรักษาสิ่งแวดล้อม	27
2 - 4 ขั้นตอนการตรวจสอบกรณีโรงงานก่อเหตุเดือดร้อน	28
2 - 5 ระบบนิเวศและการพัฒนาอุตสาหกรรม	30

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในอดีตการพัฒนาประเทศมุ่งเน้นการผลิตเพื่อบริโภคภายในประเทศแต่ต่อมาได้เปลี่ยนรูปแบบเป็นการผลิตเพื่อการส่งออก จึงมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตที่มีพื้นฐานจากเกษตรกรรมมาเป็นอุตสาหกรรมประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้วางเป้าหมายการพัฒนาประเทศให้เป็นประเทศอุตสาหกรรมแห่งใหม่ในเอเชีย (Newly Industrialized Countries: NICs) จึงมีความจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมของระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเพื่อรองรับการผลิตในภาคอุตสาหกรรมจึงเป็นผลทำให้เกิดการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ต่างๆ และทำให้ปริมาณมลพิษด้านสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัว ในปี พ.ศ. 2540 มีโรงงานที่ก่อมลพิษทางน้ำประมาณ 50,000 โรง ซึ่งมีการบำบัดมลพิษประมาณ ร้อยละ 80 (สุกรานต์ โรจน์ไพรวงศ์, 2542)

เพื่อลดความหนาแน่นของโรงงานอุตสาหกรรมและปัญหาสภาพแวดล้อมในเขตกรุงเทพมหานคร-ปริมณฑล ใน พ.ศ. 2535 รัฐบาลมีนโยบายในการกระจายอุตสาหกรรมสู่ภูมิภาคที่มุ่งเน้นการกระจายการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานมากออกสู่ภูมิภาค ตลอดจนส่งเสริม และกำหนดมาตรการจูงใจให้โรงงานอุตสาหกรรมเข้ามาตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรม เพื่อให้สามารถควบคุมดูแลสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการตั้งเขตอุตสาหกรรมของภาคเอกชนและการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยจึงเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับโรงงานงานอุตสาหกรรมที่จะดำเนินการตั้งแหล่งบำบัดส่วนกลางในนิคมอุตสาหกรรม แต่ความหลากหลายของโรงงานที่ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมไม่เพียงพอในการบำบัดมลพิษ และประกอบกับขาดการปรับปรุงประสิทธิภาพเพื่อรองรับจำนวนโรงงานที่เพิ่มขึ้น จึงอาจทำให้การควบคุมมลพิษไม่ได้มาตรฐาน อาทิเช่น นิคมอุตสาหกรรมบางปูมีเตาเผากากสารเคมีไม่เพียงพอกับปริมาณความต้องการใช้ประโยชน์ ตลอดจนไม่สามารถบำบัดสารปรอทที่เกิดขึ้นได้ ส่วนนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จังหวัดระยอง มีชาวบ้านที่อาศัยใกล้อยู่บริเวณใกล้เคียงทำการร้องเรียนในเรื่องกลิ่น แก๊ส และน้ำในคลองสะพานสามเปลี่ยนเป็นสีดำเนื่องจากสีของโรงงานฟอกย้อม (สมฤดี นิโครต์นัยยังยง และคณะ, 2536: 27)

กรมควบคุมมลพิษเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเมื่อ วันที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2541 เรื่อง การติดตามตรวจสอบนิคมอุตสาหกรรมและกิจการที่มีลักษณะคล้ายกัน จากการตรวจสอบใน 24 แห่ง พบว่า ร้อยละ 43 ของนิคมอุตสาหกรรมมีการปล่อยน้ำทิ้งจากระบบบำบัดน้ำเสียส่วนกลางที่ไม่ได้มาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งอุตสาหกรรมลงสู่แหล่งน้ำ ทำให้แหล่งรองรับน้ำทิ้งมีคุณภาพเสื่อมโทรมลงไม่เหมาะสมสำหรับใช้อุปโภคบริโภคของประชาชน ทั้งนี้มีสาเหตุจากความบกพร่องในการดูแลรักษาระบบบำบัดน้ำเสีย และการขาดการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำทิ้ง ส่วนมลพิษทางอากาศ พบว่า ร้อยละ 62.5 ของนิคมอุตสาหกรรมมีปัญหาเรื่องกลิ่นไอของสารเคมี และฝุ่นละอองทำให้ประชาชนที่อาศัยอยู่โดยรอบได้รับความเดือดร้อนมีอาการคลื่นเหียน อาเจียน แน่นหน้าอก หายใจขัด แสบตา ผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศ พบว่า ค่าของฝุ่นละออง ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO_2) ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO_2) ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ (CO) ก๊าซโอโซน (O_3) และสารตะกั่วยังอยู่ในค่ามาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศ ส่วนกรณีของกากของเสียจากอุตสาหกรรมนั้นการนิคมอุตสาหกรรม และเขตอุตสาหกรรมไม่สามารถดำเนินการเก็บขน และคัดแยกของเสียได้ ทำให้ของเสียอันตรายถูกทิ้งปะปนกันสู่สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติอื่นๆ โดยร้อยละ 25 ของนิคมอุตสาหกรรมมีการลักลอบนำกากของเสียไปทิ้งในที่สาธารณะ ดังนั้นการติดตามตรวจสอบมลพิษที่มีผลต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมโดยรอบนิคมอุตสาหกรรมจึงควรมีการร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐ และประชาชน

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยราชการส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดเพราะเปรียบเสมือนผู้นำชุมชนที่รัฐมอบหมายให้คอยดูแลและแก้ไขปัญหาแก่ท้องถิ่น เพราะบุคลากรของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับมลพิษ โรงงานอุตสาหกรรมมีกำลังคนไม่เพียงพอกับจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม (กรมโรงงานอุตสาหกรรม: 2542) พบว่า บุคลากรของกรมโรงงานอุตสาหกรรมมีอัตราค่าถึง 1,306 คน ในขณะที่มีโรงงานทั่วประเทศจำนวน 128,350 โรง (เป็นโรงงานที่ได้รับอนุญาตจากกรมโรงงานอุตสาหกรรมถึงสิ้นปี พ.ศ. 2542) (จำนวนบุคลากร 1 คนต้องดูแลคนงานประมาณ 99 คน) ในขณะที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีสมาชิกสภาในทุกพื้นที่ จึงสามารถช่วยตรวจสอบมลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรมได้อย่างทั่วถึงและทันเหตุการณ์ เพราะจำนวนสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นมาจากการเลือกตั้งโดยประชาชนในท้องถิ่น หมู่บ้านละ 2 คน และจากการแต่งตั้งโดยตำแหน่งได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและแพทย์ประจำตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลพุทธศักราช 2537 ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2542 มีการออกพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) ให้มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะมาจากการเลือกตั้งหมู่บ้านละ 2 คน ถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงหนึ่งหมู่บ้านให้เลือกตั้ง

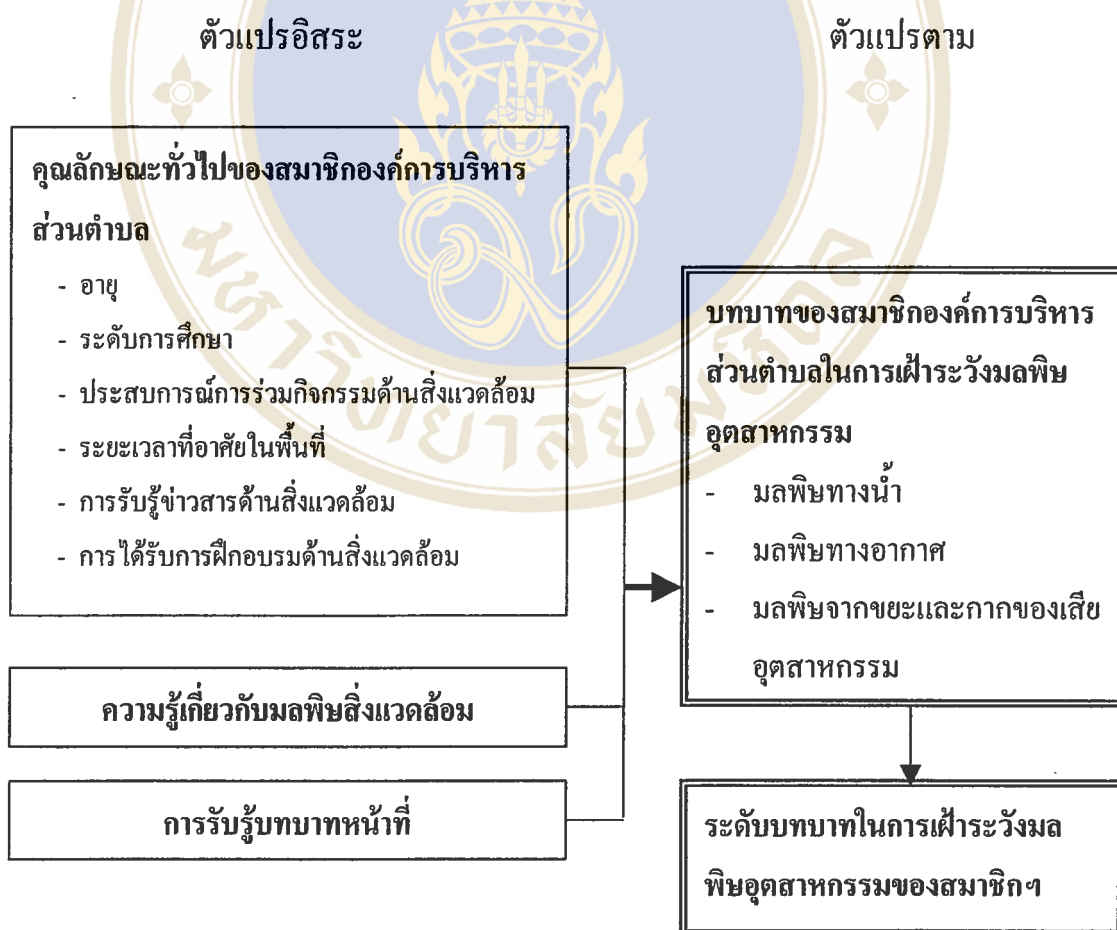
ได้ 6 คน หรือมีเพียง 2 หมู่บ้านให้เลือกตั้งได้หมู่บ้านละ 3 คน และคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ปัจจุบันมีจำนวนองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสิ้น 6,744 แห่ง ข้อมูล ณ วันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2545 (กรมการปกครอง: 2545)

จังหวัดปราจีนบุรีเป็นจังหวัดหนึ่งในที่อยู่ในโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ระยะที่ 2 และอยู่ในเขตส่งเสริมการลงทุนเขต 3* ซึ่งมีการลงทุนด้านอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก จากสถิติสะสมจำนวนโรงงานถึงสิ้นปี พ.ศ. 2542 มีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 869 แห่ง เงินลงทุน 152,885 ล้านบาท คนงาน 43,138 คน มีปริมาณการลงทุนในภาคตะวันออกเป็นอันดับสามรองจากจังหวัดระยอง และจังหวัดชลบุรี ซึ่งมีมูลค่า 222,818 และ 172,583 ล้านบาท ตามลำดับ ลักษณะโรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมต่อเนื่อง จากการแปรรูปผลผลิตการเกษตร เช่น อุตสาหกรรมแปรรูปผักและผลไม้กระป๋อง อุตสาหกรรมแปรรูปมันสำปะหลัง โรงสี อุตสาหกรรมน้ำมันถั่วเหลือง เป็นต้น แต่ปัจจุบันเริ่มมีโรงงานอุตสาหกรรมที่มีขั้นตอนการผลิตที่ซับซ้อน เช่น อุตสาหกรรมตัดเย็บเสื้อผ้า อุตสาหกรรมผลิตรองเท้า อุตสาหกรรมผลิตเยื่อและกระดาษ อุตสาหกรรมพลาสติก อุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนเครื่องคอมพิวเตอร์ อุตสาหกรรมผลิตหม้อแปลงไฟฟ้า ซึ่งมีเขตอุตสาหกรรมหรือสวนอุตสาหกรรมที่จัดตั้งแล้ว 6 แห่งและมีโครงการที่จะจัดตั้งอีก 4 แห่ง ในเขตอุตสาหกรรมที่จัดตั้งแล้ว โดยตั้งอยู่ใน อำเภอกบินทร์บุรี 4 แห่ง ปัจจุบันมีโครงการเขตอุตสาหกรรมที่เปิดดำเนินการในอำเภอกบินทร์บุรี 2 แห่ง คือ เขตอุตสาหกรรมกบินทร์บุรี และสวนอุตสาหกรรมสหพัฒน์-กบินทร์บุรี

โครงการเขตอุตสาหกรรมส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอกบินทร์บุรี เนื่องจากมีความพร้อมในหลายด้านและเป็นหนึ่งในโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกระยะที่ 2 (สุภรนต์ โธนาโพธิ์วงศ์, 2542: 261) เนื่องจากอยู่ใกล้แหล่งวัตถุดิบ ประกอบกับมีการคมนาคมสะดวก สามารถติดต่อกับจังหวัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือและจังหวัดแถบชายทะเลภาคตะวันออกได้ง่าย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2537: 2-23) ในขณะที่โรงงานที่ได้รับรองมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO 14000) มีน้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนโรงงานทั้งหมด ดังนั้นการเฝ้าระวังมลพิษจะเป็นเครื่องมือช่วยกำหนดนโยบายและมาตรการควบคุมปัญหาพร้อมกับหาแนวทางในการป้องกัน และแก้ไขมลพิษสิ่งแวดล้อมให้แก่หน่วยงานท้องถิ่น ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม กรณีศึกษา เขตอุตสาหกรรม ในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี

1.2 กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยนี้ ตัวแปรอิสระซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะทั่วไปของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม การฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม ความรู้เกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อม และการรับรู้บทบาทหน้าที่ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล น่าจะมีผลต่อตัวแปรตามคือ บทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่พิจารณาจากผลกระทบจากอุตสาหกรรม ในด้านมลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศ และมลพิษจากขยะและกากของเสียอุตสาหกรรม และสามารถทราบถึงระดับบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลว่าอยู่ในระดับใด ดังแผนภูมิที่ 1-1

แผนภูมิที่ 1-1 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1.3.1 ศึกษาระดับบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม
- 1.3.2 ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม
- 1.3.3 ศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม

1.4 สมมติฐานในการวิจัย

- 1.4.1 สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมระดับปานกลาง
- 1.4.2 สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกันจะมีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ
 - 1.4.2.1 สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุมากจะมีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมมากกว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุน้อย
 - 1.4.2.2 สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษามากจะมีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมมากกว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาน้อย
 - 1.4.2.3 สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประสบการณ์การร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมจะมีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมมากกว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่มีประสบการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม
 - 1.4.2.4 สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่มากจะมีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมมากกว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่น้อย
 - 1.4.2.5 สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่รับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม จะมีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมมากกว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่ได้รับข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม

1.4.2.6 สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อมจะมีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมมากกว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม

1.4.2.7 สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความรู้เกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อมมากจะมีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมมากกว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความรู้เกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อมน้อย

1.4.2.8 สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการรับรู้ทบทมากจะมีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมมากกว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการรับรู้ทบทน้อย

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 พื้นที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเขตอุตสาหกรรมหรือสวนอุตสาหกรรมที่เปิดดำเนินการแล้วที่ตั้งอยู่ใน อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี

1.5.2 ประชากรเป้าหมาย (N)

ประชากรเป้าหมายในการศึกษาครั้งนี้ คือ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีเขตอุตสาหกรรมหรือสวนอุตสาหกรรมที่เปิดดำเนินการแล้วที่ตั้งอยู่ใน อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี

1.5.3 กลุ่มตัวอย่าง (n)

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ คือ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในตำบลหนองกี่ จำนวน 24 คน และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในตำบลนนทรี จำนวน 32 คน ซึ่งเป็นการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling)

1.5.4 ประเด็นการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมที่มีการปฏิบัติจริงในพื้นที่ตำบลหนองกี่และตำบลนนทรี

1.5.5 ระยะเวลาการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ แบ่งระยะเวลาศึกษา 2 ระยะ คือ

1) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากแหล่งข้อมูลต่างๆ พร้อมทั้งทำการสำรวจพื้นที่ศึกษาเบื้องต้นระหว่างเดือนมิถุนายน 2542 – เดือนพฤษภาคม 2544

2)เก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในตำบลหนองกี่ และตำบลนนทรี ระหว่างเดือนพฤศจิกายน – เดือนธันวาคม 2544

1.6 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1.6.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable)	ระดับการวัด
- อายุ	Interval Scale
- ระดับการศึกษา	Ordinal Scale
- ประสบการณ์การร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม	Nominal Scale
- ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่	Interval Scale
- การรับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม	Nominal Scale
- การฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม	Nominal Scale
- ☒ ความรู้เกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อม	Interval Scale
- การรับรู้บทบาท	Interval Scale
1.6.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable)	
บทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษจากการอุตสาหกรรม	Interval Scale

1.7 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.7.1 ทราบบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
- 1.7.2 ทราบปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
- 1.7.3 ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
- 1.7.4 เป็นแนวทางในการจัดการปัญหามลพิษจากอุตสาหกรรมที่อาจเกิดขึ้นของท้องถิ่น

1.8 นค้ยาค้พค้ทค้ท้ค้ท้ค้ท้ค้ท้ค้ท้ค้

องค้การบรค้การส่วนต้าบด (Tambol Administrative Organization) หมายถ้ง องค้การบรค้การส่วนต้าบด (อบต.) ตาม พ.ร.บ. สภาต้าบดและองค้การบรค้การส่วนต้าบด พ.ศ. 2537 จะต้องเป็นสภาต้าบดทค้มรค้ยค้ได้ม้รวมจ้นอุดหนุนนค้บ้บปรมาณทค้ล่วมาตค้ต้อก้น 3 ปี จ้ลค้ยค้ม้ต้ากว่าปีละ 150.000 บาท และกระทรวงมหาดท้ยปรกาศนค้ราชค้จ้จานุเบกษารบุนค้ช้อและเขตขององค้การบรค้การส่วนต้าบดแล้ว ม้ฐานะเป็นนค้ตค้บุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถ้น

สมาชค้องค้การบรค้การส่วนต้าบด (Tambol Administrative Organization Member)หมายถ้ง สมาชค้องค้การบรค้การส่วนต้าบดท้งนค้ส่วนทค้เป็นคณะกรรมการบรค้การ และสภาองค้การบรค้การส่วนต้าบด

เขตอุตสาหกรรม (Industrial zone) หมายถ้ง เขตพ้ทค้ทค้กำหนดไว้สำหรับการประกอบอุตสาหกรรม เช่น นค้มอุตสาหกรรม เขตประกอบการอุตสาหกรรมหร้อสวนอุตสาหกรรม

มลพค้ (Pollution) หมายถ้ง สภาวะของสภาพแวดล้อมทค้เปล้ยนแปลงไปอันจ้กจากแหล่งกำเนิดมลพค้และเป็นอันตรายต้อสุขภาพอนาม้ยของประชาน ในค้้านน้ อากาศ ขยะและกากของเล้ย

มลพค้อุตสาหกรรม (Industrial pollution) หมายถ้ง สภาพแวดล้อมทค้เปล้ยนแปลงไปอันจ้กจากการประกอบอุตสาหกรรม ซ้งน้ไปสู่ผลเล้ยต้อสภาพแวดล้อม หร้อการใช้ประโยชน์ของทร้พยากรหร้อสุขภาพของมนุษย์ สัตว์ หร้อระบบนค้เวศ

มลพค้ทางน้ (Water pollution) หมายถ้ง สภาวะของแหล่งน้ทค้มีส่บปนเป้อนต้อ่างๆ อันก่อให้จ้กผลกระทบทต้อสภาพการเป็นอยู่หร้อ เป็นอันตรายต้อสุขภาพของมนุษย์ สัตว์ และพค้

มลพค้ทางอากาศ (Air pollution) หมายถ้ง สภาวะของอากาศทค้มีส่บปนเป้อนของมลสารนค้ปรมาณทค้ทำให้อากาศเล้ยมสภาพ ก่อให้จ้กอันตรายต้อมนุษย์ สัตว์ และพค้ ท้ทั้งทางตรงและทางอ้อม

ขยะ (Solid waste) หมายถ้ง เศษของเล้ยอ้จ้จากค้จ้กรรมต้อ่างๆ ทค้ถูท้งจากชุมชน ส้านกงาน โรงงานอุตสาหกรรม

กากของเล้ยอุตสาหกรรม (Industrial waste) หมายถ้ง มลสารหร้อว้ตถุ ของเล้ยทค้จ้กจากการผลค้ต้อโรงงานอุตสาหกรรมแล้วมีผลเล้ยต้อร่างกายมนุษย์ และส่บม้จ้วค้ต้อเมื่อได้รับปรมาณสารพค้เข้าป

การเฝ้าระวัง (Monitoring) หมายถ้ง การป้บค้ดนค้การค้ดตาม ตรวจสอบหร้อการปรเม้นสถานการณ้ของป้ญหา

บทบาท หมายถึง การปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของบุคคล ตามตำแหน่งและสถานภาพที่บุคคลนั้นดำรงอยู่ จำแนกได้เป็นบทบาทตามอุดมคติ บทบาทที่ปฏิบัติจริง บทบาทที่ควรปฏิบัติ (บทบาทที่คาดหวัง) ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาบทบาทที่ปฏิบัติจริงของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

บทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม หมายถึง การปฏิบัติงานจริงเกี่ยวกับการติดตาม ดูแล ตรวจสอบมลพิษจากอุตสาหกรรม

การรับรู้ข่าวสาร หมายถึง รับทราบข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมจากแหล่งต่างๆ

ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ หมายถึง จำนวนปีที่อาศัยในพื้นที่

ประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลได้เข้าร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

การได้รับการฝึกอบรม หมายถึง สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับการฝึกอบรมที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

ความรู้เกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อม หมายถึง ข้อเท็จจริง ข้อมูลรายละเอียดที่เกี่ยวกับมลพิษ ที่แต่ละบุคคลได้รับจากการค้นคว้า การเรียนรู้ การสังเกตหรือประสบการณ์

การรับรู้บทบาทหน้าที่ หมายถึง การที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตน ตามที่ระบุไว้ใน พ.ร.บ. สถาปนาและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

การทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่ศึกษาเรื่องบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม กรณีศึกษา เขตอุตสาหกรรมในอำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปทุมธานี โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ คือ แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท แนวคิดเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ แนวคิดการรับรู้ พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มลพิษอุตสาหกรรม สถานการณ์สิ่งแวดล้อมจังหวัดปทุมธานี การวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท

คำจำกัดความของคำว่า “บทบาท” นั้น สุพัตรา สุภาพ (2535: 30) ให้ความหมายว่า เป็นการปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่ของสถานภาพ ในขณะที่นักวิจัยบางกลุ่มได้ให้ความหมายของบทบาทกับสถานภาพที่ใกล้เคียงกัน อาทิเช่น อานนท์ อาภาภิรมย์ (2525: 54) กล่าวว่า สถานภาพและบทบาทเป็นสิ่งควบคู่กันไป การปฏิบัติหน้าที่ย่อมขึ้นอยู่กับบุคคลที่ดำรงตำแหน่งนั้นๆ ส่วนพิทยา สายหู (2524: 47,59) กล่าวว่า บทบาทกับสถานภาพเป็นสิ่งที่ควบคู่กัน ในขณะที่สุชาและสุรางค์ จันทน์เอม (2520: 46) ก็อธิบายว่า บทบาทมีความหมายใกล้เคียงกับสถานภาพมาก ซึ่งบทบาทเป็นสิ่งที่บุคคลในสถานภาพต่างๆ พึงกระทำนั่นคือ เมื่อสังคมกำหนดสิทธิและหน้าที่ให้สภาพใด บุคคลในสถานภาพนั้นๆ จะต้องประพฤติหรือปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้กำหนดไว้ โสภา ชูพิกุลชัย (2525: 129) อธิบายถึง “บทบาท” ว่า ทุกตำแหน่งหรือชั้นจะถูกสมาชิกในชุมชนคาดหวังในระดับหนึ่งว่า พฤติกรรมของคนที่อยู่ในตำแหน่งนั้นจะต้องทำอะไร มีพฤติกรรมอะไร คือ บทบาทของแต่ละคนที่อยู่ในตำแหน่งหนึ่งๆ ควรมีอะไรบ้าง บางทีอาจจะครอบคลุมในแง่ที่ว่า เป็นเรื่องเกี่ยวกับหน้าที่หรือพันธะของตำแหน่งนั้นๆ หรือแม้แต่ นักจิตวิทยา เช่น ยัง (Young 1959 อ้างใน ประภาส ศิลปรัศมี, 2530: 13) ให้ความหมาย “บทบาท” คือ หน้าที่ของฐานะ ตำแหน่งเมื่อบุคคลหนึ่งได้ดำรงตำแหน่งใด สิ่งติดตามติดมากับตำแหน่งนั้น คือ การที่เขจะต้องปะทะสัมพันธ์ (Interaction) กับตำแหน่งอื่นๆ ที่สูงกว่า

และต่ำกว่าภายในกลุ่ม สิ่งที่มาพร้อมกับตำแหน่งอันเป็นเครื่องกำหนดสำหรับการดำรงตำแหน่งนั้น เรียกว่า บทบาท เพราะฉะนั้นบทบาทจึงเป็นรูปการณ์ (Aspect) ที่เคลื่อนไหวหรือรูปการณ์ทางพฤติกรรมของตำแหน่ง เพราะฉะนั้นความหมายของ บทบาท จึงเป็นหน้าที่ของการทำงานที่ผู้นั้นปฏิบัติต่อเรา บทบาทที่มีอยู่เดิมอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามลักษณะการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยบทบาทคือ ขอบเขต อำนาจหน้าที่และสิทธิในการกระทำของแต่ละงานที่เรามีต่อผู้อื่น ส่วนสถานะภาพ คือ สถานะตำแหน่งที่บุคคลอื่นได้จากการปฏิบัติตามบทบาทนั้นเมื่อเปรียบเทียบกับฐานะ ตำแหน่งของผู้อื่นตามบทบาท

ดังนั้นความหมายของ “บทบาท” ในการวิจัยนี้หมายถึง การปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของบุคคล ตามตำแหน่งและสถานะภาพที่บุคคลนั้นดำรงอยู่ ซึ่งการปฏิบัติต่อการเฝ้าระวังมลพิษของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

2.1.1 ประเภทของบทบาท

บรูมและเซลส์นิก (Broom & Selnick) (อ้างในวรรณฯ ยังเจริญ, 2542: 36) ได้จำแนกประเภทของบทบาท ดังนี้

1) บทบาทตามอุดมคติ (Ideal Role) เป็นบทบาทในอุดมคติที่มีการกำหนดสิทธิหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษร หรือมีตัวบทกฎหมายระเบียบ กำหนดให้กระทำการกิจกรรมในตำแหน่งหน้าที่นั้นๆ

2) บทบาทที่ปฏิบัติจริง (Performed Role) เป็นบทบาทที่บุคคลได้กระทำจริงซึ่งจะขึ้นกับการสังเคราะห์จากความเชื่อ ความหลัง การรับรู้และประสบการณ์ของผู้ที่เข้ามาดำรงตำแหน่ง ทั้งยังต้องพิจารณาถึงความกดดัน ขีดจำกัดและโอกาสในแต่ละสังคม ในระบอบเวลานั้นๆ

3) บทบาทที่ควรปฏิบัติ (Perceived Role) เป็นบทบาทที่ผู้ดำรงตำแหน่งเชื่อหรือหวังว่าควรกระทำตามตำแหน่งที่ได้รับ แต่ยังไม่ได้กระทำ ซึ่งอาจจะไม่เหมือนกับบทบาทในอุดมคติและบทบาทที่กระทำจริง นอกจากนี้บทบาทที่ควรกระทำยังขึ้นกับความแตกต่างขององค์กร ความคิดนึกประสบการณ์การรับรู้ของผู้ดำรงตำแหน่งแต่ละคนด้วย

ลักษณะของบทบาทนั้น ชิตยา สุวรรณชฎ (2510: 4) กล่าวว่า บทบาทเป็นลักษณะของพฤติกรรมที่ถูกกำหนดโดยฐานะตำแหน่ง และแบ่งบทบาทออกเป็น 2 ประเภท คือ

- (1) บทบาทตามอุดมคติ (Ideal Role) หรือบทบาทที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางสังคมควรปฏิบัติ
- (2) บทบาทที่ปฏิบัติจริง (Actual Role) หรือบทบาทที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางสังคมจะต้องปฏิบัติ โดยที่บทบาทที่ปฏิบัติจริงนี้เป็นผลรวมของบทบาทตามอุดมคติ บุคลิกภาพ อารมณ์และปฏิกิริยาของผู้เกี่ยวข้อง

ซาบิน (Sarbin อ้างใน ภัชรา คติกุล, 2537) ได้จำแนกลักษณะบทบาทออกเป็น "บทบาทที่คาดหวัง" (Expectation) เป็นความคาดหวังของบุคคลที่ดำรงตำแหน่งนั้นๆ ว่า ควรจะแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับตำแหน่งนั้นๆ อย่างไร และ "การแสดงบทบาท" (Enactment) เป็นการแสดงบทบาทของบุคคลให้สอดคล้องกับบทบาทที่ถูกกำหนดไว้

นอกจากนี้จิตติยา สุวรรณชฎ (2527: 43) ได้สรุปลักษณะของบทบาททางสังคม ดังนี้

- 1) มีสถานภาพ (Status) อยู่จริง ในทุกสังคมและมีอยู่ก่อนที่บุคคลจะเข้าไปครอง
- 2) มีบทบาทที่ควรจะเป็น (Ought - to - role) ประจำอยู่แต่ละตำแหน่ง
- 3) วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีในสังคมนั้นๆ เป็นส่วนหนึ่งซึ่งสำคัญในการกำหนดฐานะ ตำแหน่งและบทบาทที่ควรจะเป็น
- 4) การที่คนเราจะทราบถึงฐานะตำแหน่ง และบทบาทนั้น ได้มาจากสังคมกรณ์ (Socialization)
- 5) บทบาทที่ควรจะเป็นนั้นไม่แน่นอนเสมอว่าจะเหมือนกับพฤติกรรมจริงๆ ของคนที่ครองฐานะ ตำแหน่งอื่นๆ เพราะพฤติกรรมจริงๆ นั้นเป็นผลของปฏิกิริยาของคนที่มีต่อฐานะ ตำแหน่งที่มีต่อบทบาทที่ควรจะเป็น บุคลิกภาพของตนเอง และบุคลิกภาพของผู้อื่นที่เข้าร่วมในพฤติกรรมและเครื่องกระตุ้น (Stimulate) ที่มีอยู่ในเวลาและสถานที่ที่เกิดการติดต่อทางสังคม

2.1.2 ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาท

Allport (อ้างใน ชัยพจน์ หาสุณหะ, 2536) ปัจจัยที่มีผลต่อการแสดงบทบาทให้เป็นไปตามสิทธิ หน้าที่ และสถานะภาพ คือ

1) ความคาดหวังในบทบาท (Role Expectation) เป็นบทบาทตามความคาดหวังของผู้อื่นหรือบทบาทที่สถาบัน องค์กร หรือกลุ่มสังคมคาดหวังให้บุคคลปฏิบัติตามสิทธิ และหน้าที่ที่บุคคลนั้นครองตำแหน่งอยู่

2) การรับรู้บทบาท (Role Perception) เป็นการรับรู้ในบทบาทของตนเองว่าควรจะมีบทบาทอย่างไรและสามารถมองเห็นบทบาทของตนเองได้ตามการรับรู้ (Perceived Role) ซึ่งเกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพกับความต้องการของบุคคลย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล ตลอดจนเป้าหมายในชีวิต และค่านิยมของบุคคลที่สวมบทบาทนั้น

3) การยอมรับบทบาทของบุคคล (Role Acceptance) ซึ่งเกิดขึ้นได้เมื่อมีการสอดคล้องกันของบทบาทตามความคาดหวังของสังคม และบทบาทที่ตนเองรับรู้อยู่ การยอมรับบทบาทนี้เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับความเข้าใจในบทบาท และการสื่อสารระหว่างสังคมและบุคคลนั้น ทั้งนี้เพราะว่า

บุคคลไม่ได้ยินยอมทุกบทบาทเสมอไป แม้ว่าจะได้รับการคัดเลือกหรือถูกผลักดันจากสังคม ให้ได้รับตำแหน่งและมีบทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติก็ตาม เพราะถ้าหากว่าบทบาทที่ได้รับนั้นทำให้ได้รับผลเสียหรือเสียประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าขัดแย้งกับความต้องการ หรือค่านิยมของบุคคลนั้น ผู้ครองตำแหน่งอยู่ก็จะพยายามหลีกเลี่ยงไม่ยอมรับบทบาทนั้นๆ

4) การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของบุคคล (Role Performance) เป็นบทบาทที่เจ้าของสถานภาพแสดงจริง (Actual Role) ซึ่งอาจจะเป็นการแสดงบทบาทตามที่สังคมคาดหวังหรือเป็นการแสดงบทบาทตามการรับรู้ และตามความคาดหวังของตนเอง การที่บุคคลจะปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ได้ดีเพียงใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับระดับการยอมรับบทบาทนั้นๆ ของบุคคลที่ครองตำแหน่งอยู่ เนื่องมาจากความสอดคล้องกันของบทบาทตามความคาดหวังของสังคมและการรับรู้บทบาทของตนเอง

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงบทบาทที่ปฏิบัติจริงของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง

2.2.1 กระบวนการเบื้องต้นในการเฝ้าระวังมลพิษ

วรารพร ศรีสุพรรณ (2536: 30-31) จำแนกกระบวนการในการเฝ้าระวังมลพิษได้ดังนี้

กระบวนการขั้นที่ 1 การประเมินสถานการณ์ขั้นต้น (Initial assessment) เป็นการพิจารณาผลของการแพร่กระจาย ของสาร หรือพลังงานต่อสิ่งมีชีวิตทั้งพืช สัตว์ วัสดุ และสิ่งก่อสร้าง ซึ่งสาเหตุที่ทำให้เกิดผลกระทบนี้ เรียกว่า ปัจจัย (Factor) ซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดผลกระทบ และสามารถจำแนกปัจจัยนี้ได้ทางตรง และทางอ้อมขึ้นอยู่กับแหล่งข้อมูลที่พิจารณาในปัจจุบัน

กระบวนการขั้นที่ 2 การเลือกตัวชี้วัด (Indicators) การเลือกตัวชี้วัดจะต้องอาศัยการวัด (Measurements) และสมมุติฐานของการเกิดปัญหา โดยเลือกตัวแปรที่สามารถวัดได้และสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงได้

กระบวนการขั้นที่ 3 การวางแผนจัดเก็บข้อมูล ในการจัดเก็บข้อมูลจะต้องพิจารณาถึงหน่วยงานที่มีอยู่ ข้อมูลบางอย่างอาจมีหน่วยงานจัดเก็บอยู่แล้วอย่างเป็นระบบ ข้อมูลบางอย่างยังขาดการจัดเก็บหรือเก็บอย่างไม่เป็นระบบ การจัดเก็บข้อมูลยังขึ้นอยู่กับความพร้อม และความสามารถในการตรวจวัดที่เที่ยงตรงและทันเหตุการณ์

กระบวนการขั้นที่ 4 การวางแผนจัดการข้อมูลที่ได้จากระบบการเฝ้าระวัง จะนำไปสู่การกำหนด นโยบาย แผนงานหรือโครงการ ซึ่งจะต้องมีการส่งผ่านข้อมูลจากประชากร (Population) หรือกลุ่มที่เสี่ยงอันตราย (Group at risk) ถึงผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ (Decision making levels) ข้อมูลที่ได้จะต้องผ่านการแปลผลข้อมูล (Data interpretation) เพื่อช่วยในการอธิบาย สภาพการณ์ที่เป็นอยู่ในขณะนั้น (Contemporary condition) แสดงแนวโน้ม (Identified trend) ทำนายการเปลี่ยนแปลง (Predict change) และสุดท้ายจะต้องบ่งชี้สาเหตุสำคัญของสถานการณ์ (Underlying courses of situation) ได้

2.2.2 เกณฑ์ในการประเมินสถานการณ์

วรารพร ศรีสุพรรณ (2536: 30-31) แบ่งเกณฑ์การประเมินออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) เกณฑ์ที่บอกค่าที่เป็นอันตราย (Critical value) เป็นการกำหนดค่ามาตรฐานทางสิ่งแวดล้อมที่เป็นค่าปริมาณสารพิษในสิ่งแวดล้อมต่ำที่สุดที่จะก่อให้เกิดอันตรายอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งจำแนกค่านี้ได้ 2 ลักษณะ คือ

(1) ค่าที่บอกปริมาณการรับสารพิษเข้าสู่ร่างกาย (Dose) ปริมาณสารพิษที่เข้าสู่ร่างกายต่ำที่สุดที่จะก่อให้เกิดอันตราย (Threshold dose)

(2) ค่าที่บอกปริมาณสารพิษในสิ่งแวดล้อม (Threshold Concentration) เป็นค่าความเข้มข้นของสารพิษในระดับต่ำสุดก็สามารถทำให้สิ่งมีชีวิตหนึ่งๆ เกิดอันตรายภายใต้สภาพที่กำหนดไว้ ค่านี้จะมีความสัมพันธ์กับระยะเวลาที่มนุษย์หรือสิ่งมีชีวิตสัมผัสกับสารนั้น

2) เกณฑ์มาตรฐานที่สังคมยินยอมให้มีได้ หรือที่เรียกว่า ค่ามาตรฐาน (Standard value) เป็นค่าที่กำหนดขึ้นเพื่อความปลอดภัยของคนในสังคมนั้นๆ เป็นการตกลงร่วมกันว่าในสังคมนั้นยินยอมให้มีสารมลพิษได้ไม่เกินเท่าไรโดยทั่วไปจะต้องน้อยกว่าค่าที่เป็นอันตราย และค่ามาตรฐานนี้มักจะประกาศใช้เป็นกฎหมายเพื่อใช้บังคับในการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า การเฝ้าระวังเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องของการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการเตือนภัยล่วงหน้า (Early warning system) หรือติดตามแนวโน้ม (Trend) ของปัญหาลักษณะข้อมูลที่จัดเก็บอาจครอบคลุมสถานการณ์ปัญหา และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสถานการณ์ปัญหา โดยที่การเปลี่ยนแปลงในปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสถานการณ์ จะช่วยในการทำนายหรือบ่งชี้แนวโน้มของปัญหานั้นๆ

กระบวนการเฝ้าระวังในการศึกษาครั้งนี้จะเป็นการเฝ้าระวังจากการประเมินสถานการณ์ขั้นต้น ซึ่งเหมาะสมกับการกระทำที่สามารถปฏิบัติได้ของของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ยังอาจไม่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน แต่อาจบอกได้จากความรู้ ความรู้สึกที่มีต่อสภาพแวดล้อมนั้น

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับความรู้

2.3.1 ความหมายของความรู้

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2522: 16) กล่าวว่า ความรู้เป็นพฤติกรรมขั้นต้นที่อาจจะเกิดจากการมองเห็น การได้ยินหรือการจำ เช่น ความรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความ ความหมาย ข้อเท็จจริง กฎ ทฤษฎี การแก้ปัญหา เป็นต้น

เศรษฐพงษ์ ปุณณาการ (2541: 13) ให้คำนิยามของความรู้ ว่าเป็น การรู้เรื่องราว ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ สถานที่สิ่งของ หรือบุคคลที่เกิดจากประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งเป็นความจำที่มนุษย์ได้สะสมรายละเอียดของเรื่องราวไว้ และแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมที่เรียกเอาสิ่งที่จำได้ให้ปรากฏ ให้สังเกตได้ หรือวัดได้

กชกร อนุชา (2540: 11) กล่าวว่า ความรู้ หมายถึง ข้อเท็จจริงที่คนเราได้มาจากการเรียนรู้ประสบการณ์ที่ได้พบเห็นในเหตุการณ์ต่างๆ รอบตัวแล้วแสดงออกมาทางด้านความจำ

สมเกียรติ บุติธรรม (2541: 50) กล่าวว่า ความรู้ หมายถึง การระลึก(รู้)ในข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ สิ่งของ เหตุการณ์ หรือสรรพสิ่งต่างๆ ซึ่งเกิดจากประสบการณ์ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อมจากการสังเกตประสบการณ์หรือจากรายงาน ซึ่งต้องใช้เวลาในการเรียนรู้

ดังนั้นความหมายของความรู้ในงานวิจัยนี้ หมายถึง การแสดงออกของบุคคลที่ได้จากการเรียนรู้ ข้อเท็จจริง การสังเกต ประสบการณ์ในเรื่องต่างๆ ที่พบเห็นทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งความรู้ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับมลพิษอุตสาหกรรม หมายถึง ข้อเท็จจริง ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับมลพิษอุตสาหกรรม ที่แต่ละบุคคลได้รับจากการค้นคว้า การเรียนรู้ การสังเกต หรือประสบการณ์

2.3.2 ระดับความรู้

บรูมและคณะ (อ้างใน พันพร โชติพิฤกษ์ชุกกุล, 2539: 28-9) ได้แบ่งระดับความรู้ (Cognitive domain) เป็น 6 ระดับ จากง่ายไปสู่ขั้นที่ยาก ดังนี้

1) ความรู้ความจำ (Knowledge) เป็นความสามารถทางสมองในการทรงไว้หรือรักษาไว้ซึ่งเรื่องราวต่างๆ ที่บุคคลรับรู้ไว้ในสมองและบุคคลนั้นสามารถเลือกสิ่งที่จะจำไว้ได้

2) ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นความสามารถในการสื่อความหมายทั้งให้ผู้อื่นรู้เจตนาของตน และตนเองรู้ความหมาย ความปรารถนาของผู้อื่น

3) การนำไปใช้ (Application) เป็นความสามารถในการนำความรู้ ความจำและความเข้าใจไปใช้ในการแก้ปัญหาใหม่ที่เกิดขึ้นอย่างได้ผล ซึ่งความสามารถในการนำไปใช้ ไม่ได้หมายถึง

ความถึงการได้เรียนรู้วิธีและนำไปทำตามวิธีการที่ได้รับการเลียนแบบเท่านั้น แต่เป็นความสามารถในการนำไปใช้ในการแก้ปัญหาเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใหม่ได้

4) การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นความสามารถในการแยกแยะเนื้อหาออกเป็นส่วนย่อยๆ หลายๆ ส่วนที่มีความสัมพันธ์กัน

5) การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถในการประกอบส่วนย่อยๆ หลายๆ ลักษณะให้เข้ากันเป็นเรื่องราวแล้วนำมาจัดระบบโครงสร้างเสียใหม่ ให้เกิดสิ่งใหม่ที่มีประสิทธิภาพดีกว่าเดิม

6) การประเมินผล (Evaluation) เป็นความสามารถในการตัดสินใจ โดยอาศัยหลักเกณฑ์ (Criteria) และมาตรฐาน (Standard) ที่วางไว้

2.3.3 การวัดความรู้

เครื่องมือในการวัดความรู้มีหลายชนิด แต่ละชนิดก็มีความเหมาะสมกับการวัดความรู้ตามคุณลักษณะที่แตกต่างกัน เครื่องมือที่นิยมใช้กันมากในการวัดความรู้คือ แบบทดสอบ รูปแบบของแบบทดสอบมี 3 ลักษณะ คือ (ไพศาล หวังพานิช อังใน เศรษฐพงษ์ ปุณการ, 2541: 13)

1) ข้อสอบปากเปล่า เป็นการทดสอบโดยได้ตอบด้วยวาจาหรือคำพูดระหว่างผู้ทำการสอบกับผู้ถูกสอบโดยตรง หรือเรียกว่า การสัมภาษณ์

2) ข้อสอบข้อเขียน มี 2 แบบ คือ

2.1) แบบความเรียง เป็นแบบที่ต้องการให้ผู้ตอบอธิบาย บรรยาย ประพันธ์ หรือวิจารณ์เรื่องราวที่เกี่ยวกับความรู้นั้น

2.2) แบบจำกัดคำตอบ เป็นข้อสอบที่ให้ผู้ถูกสอบพิจารณาเปรียบเทียบตัดสินข้อความ

หรือรายละเอียดต่างๆ ซึ่งมีอยู่ 4 แบบ คือ แบบถูก-ผิด แบบเติมคำ แบบจับคู่ และแบบเลือกคำตอบ

3) ข้อปฏิบัติ เป็นข้อสอบที่ไม่ต้องการให้ผู้ถูกสอบตอบสนองออกมาด้วยคำพูด หรือการเขียนเครื่องหมายใด แต่มุ่งเน้นให้แสดงพฤติกรรมด้วยการกระทำจริง

ในการศึกษาครั้งนี้จะทดสอบความรู้ผลพินิจสิ่งแวดล้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยการสอบข้อเขียนแบบจำกัดคำตอบ

2.4 แนวคิดการรับรู้

2.4.1 องค์ประกอบของการรับรู้

การรับรู้ประกอบด้วยหลักสำคัญ 3 ประการคือ (จำเนียร ช่วงโชติ 2519, อ้างใน สุเมธ แก้วมณี 2541: 23)

- 1) การรับรู้ที่ต้องเกี่ยวข้องกับคุณสมบัติของสิ่งเร้า ซึ่งไปกระตุ้นอวัยวะรับสัมผัสให้เกิดการทำงานและส่งรายละเอียดไปยังประสาทสัมผัสเพื่อส่งต่อไปยังสมอง กระบวนการดังกล่าวนี้เรียกว่า การสัมผัส
- 2) การรับรู้ที่ต้องเกี่ยวข้องกับข้อมูลและรายละเอียดต่างๆ ที่ได้รับและนำมาประมวลผลกับข้อมูลอื่นๆ เรียกกระบวนการนี้ว่า การรับรู้ หรือ Perception
- 3) การรับรู้ที่ต้องเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะและคุณสมบัติของผู้รับรู้ อันหมายถึง ประสบการณ์เดิม ทักษะคติ บุคลิกภาพและอื่นๆ ของผู้รับรู้ เช่น การเอาใจใส่

2.4.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้

พชณี วรกวิน (2524: 32) ได้สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ไว้ดังนี้

- 1) คุณสมบัติภายในของผู้รับรู้ มีส่วนอย่างมากในการรับรู้เพราะบอกแนวโน้มว่าจะเกี่ยวข้องกับสถานะที่เป็นจริงของสิ่งเร้าอย่างไร คุณสมบัติเหล่านั้นได้แก่ ความต้องการ ทักษะคติ บุคลิกภาพและการปรับตัวส่วนบุคคล
- 2) การใส่ใจ เกิดจากการที่มีสิ่งเร้าผ่านเข้ามา ส่งผลให้ร่างกายเกิดความพร้อมตอบสนอง เพราะการใส่ใจ ความใส่ใจอาจเกิดจากสภาพการณ์ที่สิ่งเร้าภายนอกและภายในที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของบุคคล
- 3) การเตรียมความพร้อมในการรับรู้ จะต้องเกิดขึ้นก่อนที่สิ่งเร้ามากระตุ้น การเตรียมพร้อมนี้จะช่วยให้บุคคลคาดการณ์ล่วงหน้าในสิ่งที่จะเกิดขึ้น และแสดงปฏิกิริยาตอบสนองให้เหมาะสมกับสถานการณ์นั้นๆ
- 4) บุคลิกภาพของบุคคล บุคลิกภาพที่สำคัญต่อการรับรู้ทางสังคม บุคคลที่มีนิสัยชอบสังคม (Extrovert) และบุคคลที่ชอบเก็บตัว (Introvert) หรือการมองโลกของบุคคลที่ต่างกัน มีการรับรู้ที่แตกต่างกัน

การรับรู้เป็นการตีความสิ่งที่รับรู้และเข้าใจ ซึ่งจะต้องใช้ประสบการณ์ ความรู้เดิมที่มีมาแต่หนหลัง ซึ่งในส่วนของการบริหารจัดการส่วนตำบล การรับรู้บทบาท จะเป็นตัวกำหนดให้

สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเข้าใจถึงบทบาทที่สังคมคาดหวัง หรือกำหนดให้กระทำ หรือควรกระทำ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับหน้าที่ที่มีอยู่ตามที่สังคมมอบหมายให้

2.5 พ.ร.บ. สถาปนาและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และ พ.ร.บ. สถาปนาและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ให้คำจำกัดความขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ว่าจะต้องเป็นสภาตำบลที่มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกัน 3 ปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท และเมื่อกระทรวงมหาดไทยได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ระบุชื่อและเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว จะมีฐานะเป็นนิติบุคคลเป็นราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการบริหารส่วนตำบล (มาตรา 40, 43, 44) ดังนั้นการพิจารณาโครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะใช้ข้อมูลพื้นฐานของการวิจัย ซึ่งสามารถพิจารณาได้ดังนี้

2.5.1 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล

1) **สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สมาชิกโดยตำแหน่งได้แก่** กำนัน ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านในตำบล แพทย์ประจำตำบล และสมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในแต่ละหมู่บ้านหมู่บ้านละ 2 คน ตามมาตรา 45 พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ในการแก้ไขใหม่ตามมาตรา 7 ของ พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 สมาชิกสภาตำบลคงเหลือสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้ง กรณีเขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงหนึ่งหมู่บ้านให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นมีสมาชิก 6 คน และในกรณีเขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมี 2 หมู่บ้านให้สมาชิกสภามาจากหมู่บ้านละ 3 คน

2) คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย กำนัน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นผู้ใหญ่บ้านไม่เกิน 2 คน และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งได้รับเลือกตั้งไม่เกิน 4 คนตามมาตรา 58 พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และในมาตรา 10 ของ พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 ให้คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยประธานกรรมการบริหารหนึ่งคนและ

กรรมการบริหาร 2 คน ซึ่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และให้ปลัดสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเลขานุการคณะกรรมการบริหาร ตาม พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 65 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และกรรมการบริหารเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

2.5.2 อำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หน้าที่ดังนี้

- 1) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 2) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบล ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม
- 3) ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารให้เป็นไปตามนโยบาย และพัฒนาตำบล ตาม (1) และกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ

2.5.3 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ดังนี้

- 1) บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามมติ ข้อบังคับและแผนพัฒนาตำบล และรับผิดชอบการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
- 2) จัดทำแผนพัฒนาตำบล และงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อเสนอให้สภาตำบลทราบอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง
- 3) รายงานการปฏิบัติงาน และการใช้จ่ายเงินให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทราบอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง
- 4) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ทางราชการมอบหมาย

2.5.4 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล สามารถแยกพิจารณาได้ดังนี้

- 1) องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (มาตรา 66)
- 2) องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำตามกฎหมายในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดังนี้ (มาตรา 67)
 - (1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก

(3) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ

(4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

(6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและพิการ

(7) **คุ้มครอง ดูแล บำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**

(8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

อื่น

(9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือ

บุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร (มาตรา 68)

ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง
ท้องถิ่น พ.ศ. 2542 องค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการ
สาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้ (มาตรา 16)

(1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

(2) การจัดให้มี และบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ

(3) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ

(4) การสาธารณสุขโรค และการก่อสร้างอื่นๆ

(5) การสาธารณูปการ

(6) การส่งเสริม การฝึก และการประกอบอาชีพ

(7) คัมครอง คแด และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(8) การส่งเสริมการท่องเที่ยว

(9) การจัดการศึกษา

(10) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อย

โอกาส

(11) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดี

ของท้องถิ่น

(12) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัด และการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย

(13) การจัดให้มี และบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

- (14) การส่งเสริมกีฬา
- (15) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- (16) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- (17) การรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- (18) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
- (19) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
- (20) การจัดให้มี และควบคุมสุสาน และฌาปนสถาน
- (21) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- (22) การจัดให้มี และควบคุมการฆ่าสัตว์
- (23) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพ และสาธารณสถานอื่น ๆ
- (24) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
- (25) การผังเมือง
- (26) การขนส่ง และการวิศวกรรมจราจร
- (27) การดูแลรักษาที่สาธารณะ
- (28) การควบคุมอาคาร
- (29) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (30) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน
- (31) กิจการอื่นใด ที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

3) องค์การบริหารส่วนตำบล อาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดังนี้

- (1) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคและการเกษตร
- (2) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- (3) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- (4) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
- (5) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและสหกรณ์
- (6) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว

- (7) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- (8) การคุ้มครองและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน
- (9) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- (10) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
- (11) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- (12) การท่องเที่ยว
- (13) การผังเมือง

นอกจากนี้้องค์การบริหารส่วนตำบลมีสิทธิรับทราบข้อมูล และข่าวสารจากทางราชการ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของทางราชการในตำบล และอาจออกข้อบังคับตำบลเพื่อใช้ บังคับในตำบลเท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมายหรืออำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล (มาตรา 70 และ 71)

้องค์การบริหารส่วนตำบลอาจออกข้อบังคับตำบล เพื่อใช้บังคับในตำบลได้เท่าที่ไม่ขัด ต่อกฎหมายหรืออำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในกรณีกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะ เรียกเก็บและกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนกำหนดโทษปรับไม่เกิน 500 บาท และให้องค์การบริหารส่วน ตำบลมีพนักงานส่วนตำบลซึ่งอาจแบ่งการบริหารงานออกเป็น

1) สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

2) ส่วนต่างๆ ที่้องค์การบริหารส่วนตำบลได้ตั้งขึ้นเพื่อประโยชน์แก่กิจการของ้องค์การ บริหารส่วนตำบล อาจขอให้ราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือ หน่วยงานการบริการราชการส่วนท้องถิ่นไปดำรงตำแหน่ง หรือปฏิบัติกิจการของ้องค์การบริหาร ส่วนตำบล เป็นการชั่วคราวได้โดยไม่ขาดจากสังกัดเดิม ทั้งนี้ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจ อนุญาตได้ตามความจำเป็น และในกรณีที่ป็นข้าราชการที่ไม่อยู่ในอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดให้ กระทรวงมหาดไทยทำความตกลงกับหน่วยงานต้นสังกัดก่อนแต่งตั้ง และ้องค์การบริหารส่วนตำบล อาจทำกิจการนอกเขตของ้องค์การบริหารส่วนตำบล หรือร่วมกับสภาตำบล ้องค์การบริหารส่วนตำบล ้องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) หรือหน่วยงานการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อการ ทำงานร่วมกันได้ ทั้งนี้เมื่อได้รับความยินยอมจากสภาตำบล ้องค์การบริหารส่วนตำบล ้องค์การ บริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และกิจการนั้นเป็นกิจการ ที่จำเป็นต้องทำและเป็นการเกี่ยวเนื่องกับกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตน

2.5.4 การแบ่งชั้นและโครงสร้างของ อบต.

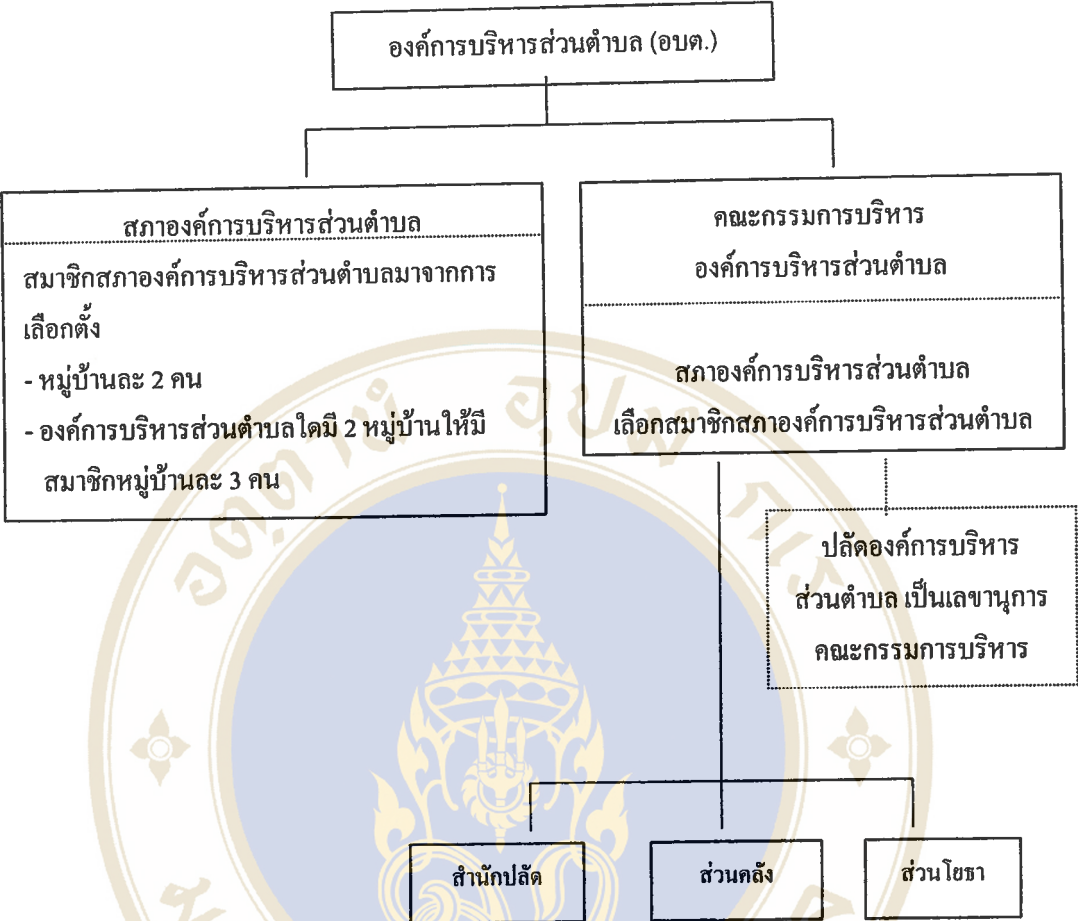
องค์การบริหารส่วนตำบลมีการแบ่งชั้น โดยอาศัยเกณฑ์รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่ไม่รวมเงินอุดหนุน แบ่งองค์การบริหารส่วนตำบลเป็น 5 ชั้น อัตราพนักงานส่วนตำบลขึ้นกับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบลมีโครงสร้างดังนี้ (ตระกูล มีชัย, 2542: 15)

ตารางที่ 2-1 หน่วยงานและแผนงานที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล

หน่วยงาน	แผนงานที่รับผิดชอบ	อัตราพนักงาน (คน)
สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	งานธุรการ งานนิติกร	5
ส่วนการคลัง	งานงบประมาณ งานจัดเก็บรายได้ งานการเงินและบัญชี	6
ส่วนโยธา	งานโยธา	4
ส่วนสาธารณสุข	งานสาธารณสุข	4

ที่มา : ดัดแปลงจาก ตระกูล มีชัย (2542)

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลมีลักษณะเหมือนกันในองค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 1-5 ที่ยกเว้นส่วนสาธารณสุขมีเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 1

แผนภูมิที่ 2 - 2 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลตาม พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542

ที่มา : คัดแปลงจาก สถาบันดำรงราชานุภาพ (2540: 51)

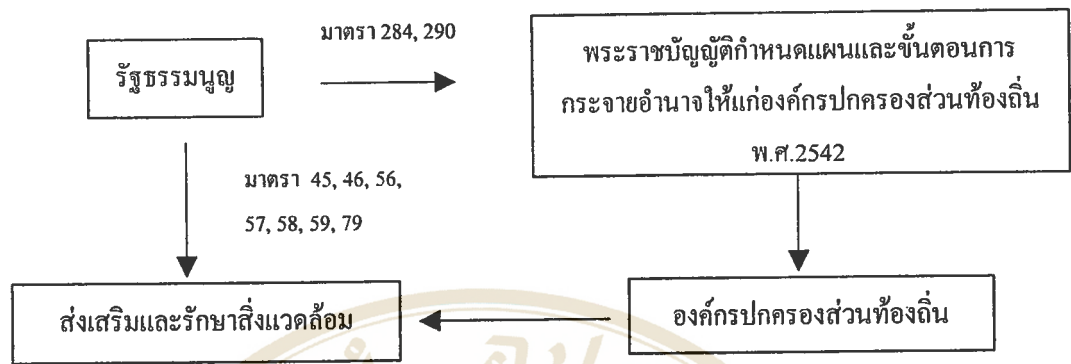
2.5.5 อำนาจหน้าที่ในกฎหมายอื่น

ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522, พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535^๕

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้บัญญัติถึงสิทธิของ บุคคลในการรวมกลุ่ม การบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนท้องถิ่น การมีสิทธิฟ้องหน่วยงานของรัฐให้ปฏิบัติตามกฎหมายทั้งที่เป็นผู้เสียหายและในฐานะประชาชนที่ได้รับผลกระทบเนื่องจากปัญหาสิ่งแวดล้อม ที่บุคคลมีสิทธิรับรู้ข่าวสารในโครงการที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม รัฐต้องสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม (มาตรา 45, 46, 56, 57, 58, 59, 79) และในหมวด 9 เรื่อง การปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 284 กำหนดให้มีการพัฒนาการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้มีการตรา พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และมาตรา 290 บัญญัติว่า เพื่อส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติ (แผนภูมิที่ 2- 3)

กฎหมายตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

- (1) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเขตพื้นที่
- (2) การเข้าไปมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่อยู่นอกเขตพื้นที่ เฉพาะในกรณีที่มีผลกระทบต่อดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ของตน
- (3) การมีส่วนร่วมในการพิจารณาเพื่อริเริ่ม โครงการหรือกิจกรรมใดนอกเขตพื้นที่ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่

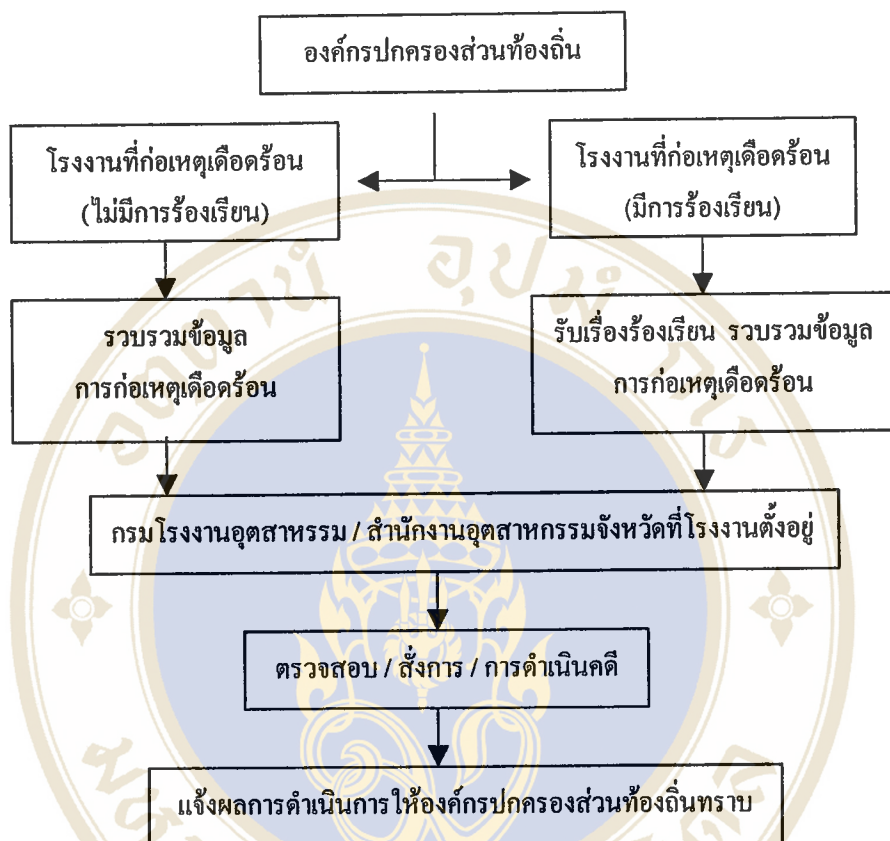
แผนภูมิที่ 2 - 3 รัฐธรรมนูญกับการรักษาสิ่งแวดล้อม
ที่มา : ดัดแปลงจาก นิสารัตน์ (2541)

จากพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ในส่วนของกรมโรงงานอุตสาหกรรมได้จัดทำแผนการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีระยะเวลา ตั้งแต่ พ.ศ. 2544 - 2553 (ตารางที่ 2 – 3) พร้อมกำหนดขั้นตอนการตรวจสอบโรงงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแผนภูมิที่ 2 - 5

ตารางที่ 2 – 3 กำหนดการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของ กรมโรงงานอุตสาหกรรม

ภารกิจที่ถ่ายโอน	หน่วยงานที่ รับโอน	ระยะเวลา (ปีงบประมาณ)									
		2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553
กำกับดูแลโรงงานจำพวกที่ 1	กทม.,เมืองพัทยา เทศบาล, อบต.	←	→								
การรับแจ้งการประกอบ กิจการโรงงานจำพวกที่ 2	กทม.,เมืองพัทยา เทศบาล, อบต.	←	→								
การกำกับดูแล โรงงาน จำพวกที่ 3	กทม.,เมืองพัทยา เทศบาล, อบต.			←	→						
การตรวจสอบกรณีโรงงาน ก่อเหตุเดือดร้อน	กทม.,เมืองพัทยา เทศบาล, อบต.		←	→							

ที่มา : กรมโรงงานอุตสาหกรรม (2544)

แผนภูมิที่ 2 – 4 ขั้นตอนการตรวจสอบกรณีโรงงานก่อเหตุเค็ดรื้อน

ที่มา : กรมโรงงานอุตสาหกรรม (2544)

2.6 มลพิษอุตสาหกรรม

ลักษณะของมลพิษอุตสาหกรรมจะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับกิจกรรมของโรงงานอุตสาหกรรมที่มีการจำแนกลักษณะโรงงานอุตสาหกรรมตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535¹ และในการพัฒนาการอุตสาหกรรมในประเทศไทย ปราณี พันธุมสินชัย (2542 : 11- 12) ได้สรุปดังนี้

1) ยุคแรกของการพัฒนาอุตสาหกรรม ระหว่าง พ.ศ. 2500 – 2509 เป็นช่วงที่ตอบสนองความต้องการอุปโภค บริโภคภายในประเทศ ตามจำนวนการเพิ่มของประชากร มีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (บี โอ ไอ) เพื่อส่งเสริมการลงทุน อุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมอาหารขนาดเล็ก ทั่วประเทศมีโรงงานประมาณ 10,00 แห่ง

2) ยุคเริ่มต้นการควบคุมมลพิษ ระหว่าง พ.ศ. 2510 – 2519 มีการตรา พ.ร.บ. โรงงาน พ.ศ. 2512 พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2518 จัดตั้งกองสิ่งแวดล้อมโรงงานใน พ.ศ. 2518 มีการจัดตั้งการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยใน พ.ศ. 2515 เพื่อควบคุมโรงงานให้สะอาดขึ้น อุตสาหกรรมเริ่มมุ่งเน้นการส่งออก มีโรงงานทั่วประเทศประมาณ 20,000 แห่ง

3) ยุคตื่นมลพิษ ระหว่าง พ.ศ. 2520 – 2529 เริ่มพัฒนาอุตสาหกรรมเคมี และปิโตรเคมี ประชาชนเริ่มตระหนักต่อสารพิษ มากขึ้น

¹ การจำแนกโรงงานอุตสาหกรรมตาม พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ได้จำแนกดังนี้

โรงงานจำพวกที่ 1 หมายถึง โรงงานขนาดเล็ก ไม่มีปัญหามลพิษและสามารถประกอบกิจการโรงงานไปได้โดยไม่ต้องขออนุญาต ได้แก่ โรงงานบางประเภทที่ใช้เครื่องจักรไม่เกิน 20 แรงม้า และคนงานไม่เกิน 20 คน

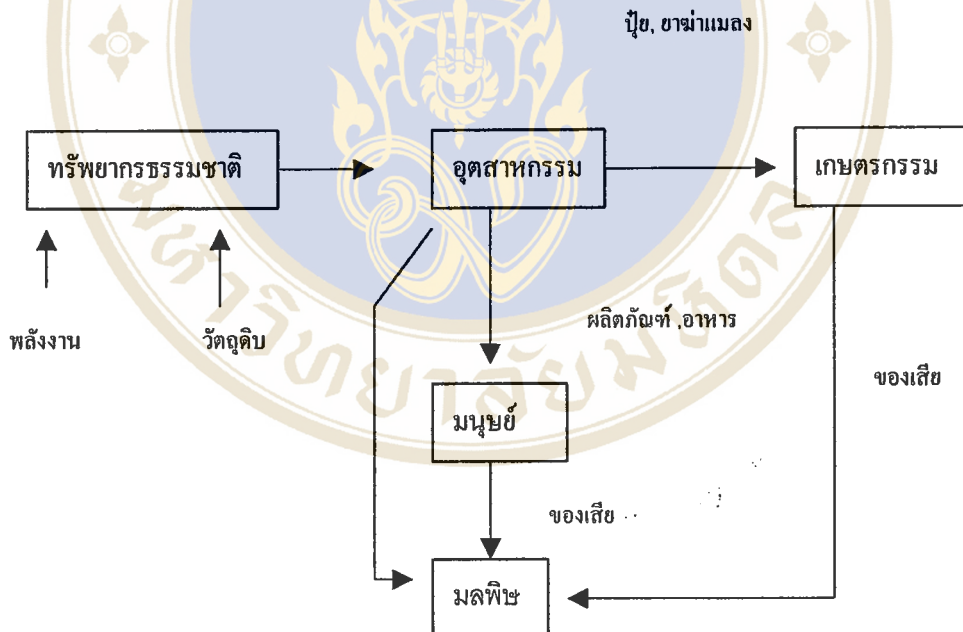
โรงงานจำพวกที่ 2 หมายถึง โรงงานขนาดกลาง ไม่มีปัญหามลพิษหรือมีก็เล็กน้อยและสามารถตั้งโรงงานก่อนได้ หากแต่เมื่อจะเริ่มเดินเครื่องจักร ผู้ประกอบการโรงงานต้องแจ้งแก่ทางราชการทราบได้แก่ โรงงานบางประเภทที่ใช้เครื่องจักรไม่เกิน 50 แรงม้า และคนงานไม่เกิน 50 คน

โรงงานจำพวกที่ 3 หมายถึง โรงงานขนาดใหญ่ที่มีปัญหามลพิษ หรือมีปัญหาเรื่องความปลอดภัย และผู้ประกอบการต้องขออนุญาตก่อนจะตั้งโรงงาน

การประกอบกิจการโรงงานจำพวกที่ 2 หรือโรงงานจำพวกที่ 3 ภายในเขตประกอบการอุตสาหกรรมหรือเขตนิคมอุตสาหกรรม ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมได้รับการยกเว้นไม่ต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบ แต่การประกอบกิจการโรงงานดังกล่าวจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง ประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามกฎกระทรวงดังกล่าวประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามมาตรา 32(1) และบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวกับการควบคุมการประกอบกิจการโรงงาน เมื่อได้กำหนดให้ท้องที่ใดเป็นเขตประกอบการอุตสาหกรรมหรือจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแล้ว รัฐมนตรีอาจออกกฎกระทรวงกำหนดให้บริเวณโดยรอบเขตประกอบการอุตสาหกรรมหรือนิคมอุตสาหกรรมภายในระยะที่กำหนดเป็นเขตห้ามประกอบกิจการโรงงานโดยเด็ดขาดหรือจะอนุญาตให้ประกอบกิจการได้เฉพาะ โรงงานบางประเภท ชนิดหรือขนาดใดก็ได้ (มาตรา 30 พ.ร.บ. โรงงาน พ.ศ. 2535)

4) ยุคตามแก้ปัญหามลพิษ 2530 ถึงปัจจุบัน มีปัญหาการเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อม จนเกิดวิกฤตสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะแหล่งน้ำ และอากาศ ใน พ.ศ. 2535 จึงมีการปรับปรุงกฎหมาย หลายฉบับเพื่อแก้ปัญหาสังแวดล้อม เช่น พ.ร.บ. โรงงาน พ.ศ. 2535 พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 พ.ร.บ. วัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 พ.ร.บ. การสาธารณสุข พ.ศ. 2535 เป็นต้น

และจากการพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อตอบสนองการบริโภค การผลิตสินค้าให้ได้จำนวนมากจะเข้าสู่ระบบการผลิตที่เป็นอุตสาหกรรม ทั้งขบวนการการผลิต เทคโนโลยีที่ซับซ้อน วัตถุดิบและการใช้สารเคมีทั้งชนิดและปริมาณรวมทั้งพลังงานมากขึ้น การควบคุมมลพิษในบางโรงงานอาจได้ผลดี ขณะที่บางแห่งละเลยถึงการควบคุมมลพิษทำให้มีผลต่อสภาพแวดล้อม ระบบนิเวศธรรมชาติเปลี่ยนแปลงไป และก่อผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม แสดงดังแผนภูมิที่ 2 - 5

แผนภูมิที่ 2 - 5 ระบบนิเวศและการพัฒนาอุตสาหกรรม
ที่มา : ปราณี พันธุมสินชัย (2542)

2.6.1 มลพิษทางน้ำ

ปริมาณและลักษณะของน้ำเสียจากกิจกรรมต่างๆ จะมีลักษณะที่แตกต่างกันตามชนิดของแหล่งกำเนิด น้ำเสียชุมชนจะมีองค์ประกอบของสารอินทรีย์ ในโครเจน ฟอสฟอรัส และแบคทีเรีย ซึ่งปริมาณของสารประกอบต่างๆ ในน้ำจะขึ้นอยู่กับสภาพความเป็นอยู่ของประชาชน เศรษฐกิจ และภูมิอากาศของแต่ละพื้นที่ ส่วนน้ำเสียอุตสาหกรรมจะมีคุณลักษณะขึ้นอยู่กับอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีที่โรงงานอุตสาหกรรมใช้ ยกตัวอย่างเช่น โรงงานฟอกย้อมจะมีปริมาณน้ำเสียสูงและมีสีที่น้ำรังเกียจ

การทิ้งน้ำเสียในแหล่งน้ำโดยตรงไม่ผ่านการกำจัดก่อนหรือกำจัดไม่ได้มาตรฐาน ทำให้เกิดผลกระทบต่างๆ ที่สามารถจำแนกได้ดังนี้ (ณรงค์ ณ เชียงใหม่, 2525 และ ปัญญา เมฆบุตร, 2537: 72-74)

1) ผลกระทบทางด้านสาธารณสุขและอนามัย มีผลต่อผู้บริโภค 2 ลักษณะคือ ผลกระทบโดยตรง เกิดจากการแพร่กระจายของเชื้อโรค (Pathogenic Organism) เช่น อหิวาตกโรค บิดไทฟอยด์ โดยใช้แบคทีเรียชนิด Coliform bacteria เป็นตัวกำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำ ถ้าพบแบคทีเรียจำพวกนี้มากแสดงว่าแหล่งน้ำมีการปนเปื้อนกับอุจจาระ ซึ่งทำให้มีโอกาสที่เชื้อโรคที่อาศัยในระบบทางเดินอาหารที่เป็นอันตรายปะปนอยู่ในน้ำ และผลกระทบโดยอ้อมถ้ามีสารพิษปนเปื้อนในแหล่งน้ำ โดยเฉพาะจากโรงงานที่มีการใช้สารเคมีในขบวนการผลิต เช่น น้ำเสียจากโรงฟอกย้อม โรงชุบโลหะ ปิโตรเคมี อาจมีสารพิษ เช่น โลหะหนัก สารไฮโดรคาร์บอน สารประกอบที่เป็นพิษ เมื่อสารพิษเหล่านี้เข้าสู่ร่างกายโดยตรงหรือผ่านห่วงโซ่อาหารจะเกิดการสะสมในร่างกายทำให้เป็นอันตรายร้ายแรง เช่น ในประเทศญี่ปุ่นเกิดโรคมินามาตะ พิษจากสารปรอท โรคอิไตอิไต พิษจากแคดเมียม

2) ผลกระทบต่อระบบนิเวศและการประมง น้ำเสียที่มีสารอินทรีย์มากทำให้ออกซิเจนที่ละลายน้ำลดลง เนื่องจากการย่อยสลายของเสียที่เป็นสารอินทรีย์โดยแบคทีเรียต้องการออกซิเจนหรืออาจเกิดจากภาวะที่แหล่งน้ำมีธาตุอาหารมากเกินไป ทำให้การเพิ่มขึ้นของสาหร่ายเป็นไปอย่างรวดเร็ว ปริมาณออกซิเจนลดลงมีผลโดยตรงต่อสัตว์น้ำทำให้ไม่สามารถอาศัยอยู่ได้ และทำลายแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ นอกจากนี้การทำให้แหล่งน้ำมีอุณหภูมิสูง เช่น การปล่อยน้ำทิ้งที่มีอุณหภูมิสูงลงสู่แหล่งน้ำเช่น น้ำหล่อเย็นจากโรงงานอุตสาหกรรม โรงผลิตไฟฟ้า ทำให้สัตว์น้ำไม่สามารถอาศัยอยู่ได้

3) ผลกระทบด้านความงามของแหล่งน้ำ เกิดจากตะกอนแขวนลอย ทำให้น้ำขุ่น สีนารังเกียจ ทำลายทัศนียภาพและการท่องเที่ยว

4) ผลกระทบจากการนำน้ำมาใช้ประโยชน์ในการอุปโภคบริโภค ทั้งกลิ่น รสของน้ำเปลี่ยนไป เกิดจากแหล่งน้ำปนเปื้อนสารบางชนิด เช่น Phenolic compound น้ำทิ้งจากโรงงานผลิตยางเทียม โรงกลั่นน้ำมัน มีผลทำให้รส กลิ่นเปลี่ยนไป ค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงคุณภาพน้ำเพิ่มขึ้น

5) ผลกระทบต่อพื้นที่เกษตรกรรม ทำให้เกิดความเป็นกรด-ด่างหรือปริมาณเกลืออินทรีย์สูงจะมีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช

2.6.2 มลพิษทางอากาศ

มลพิษทางอากาศจะมีลักษณะที่แตกต่างกันตามแหล่งกำเนิด แหล่งที่ก่อให้เกิดปัญหามลพิษทางอากาศที่ส่วนใหญ่เกิดจากการระบายมลสารจากการใช้เชื้อเพลิง และขบวนการผลิตในโรงงานอุตสาหกรรม เช่น ฝุ่นละออง ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ สารประกอบของตะกั่ว ส่งผลกระทบต่อประชาชนที่อาศัยหรือดำเนินกิจกรรมในพื้นที่ใกล้เคียงกับแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นๆ หรือมีแนวโน้มจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน

สามารถสรุปผลกระทบของมลพิษทางอากาศที่มีผลกระทบต่อร่างกาย และสิ่งแวดล้อม (ณรงค์ ณ เชียงใหม่, 2525: 113-114 ; ปัญญา เมฆบุตร, 2537 :80-82) ได้ดังนี้

1) ทำให้ระคายเคืองต่อระบบประสาทที่รับรู้ความรู้สึก เช่น ฝุ่นละอองที่มีพิษของตะกั่ว แมงกานีส อาซิติก หรือก๊าซบางชนิด เช่น ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ทำลายเยื่ออ่อนในจมูก ตา ทำให้ระคายเคือง นอกจากนี้กลิ่นที่เกิดจากก๊าซหรือสารชนิดต่างๆ อาจทำให้เกิดการระคายเคืองได้

2) ทำให้เกิดโรคที่ระบบต่างๆ ภายในร่างกาย เช่น ฝุ่นละอองขนาดเล็กจะมีผลกระทบต่อระบบทางเดินหายใจ สารประกอบของตะกั่วมีผลกระทบต่อระบบประสาทและสมอง ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ ทำให้ร่างกายขาดออกซิเจนเวียนศีรษะเป็นลม และอาจเสียชีวิตได้ ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์มีกลิ่นฉุนแสบจมูกทำลายเยื่อจมูกและทางเดินหายใจ

3) โรคที่เกิดอย่างฉับพลัน (Acute Diseases) อากาศที่มีสารหรือก๊าซพิษบางชนิดปะปนอยู่ปริมาณมากเช่น มีแก๊สมันดราฟรังสีจำนวนมาก หรือการมีก๊าซพิษมาก เช่น คาร์บอนมอนอกไซด์ มากผิดปกติ เมื่อร่างกายถูกก๊าซหรือสารที่มีพิษเหล่านี้ชั่วระยะเวลาหนึ่ง จะทำให้แสดงอาการของโรคขึ้นได้ภายในเวลาอันรวดเร็ว วันหรือสองวัน หรืออาจทำให้ตายภายใน 1-2 ชั่วโมง ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับปริมาณของสารว่ามีมากหรือน้อยและระยะเวลาที่ได้รับนานเพียงใด

4) โรคที่เกิดขึ้นอย่างเรื้อรัง (Chronic Diseases) โรคที่เกิดขึ้นอย่างเรื้อรังส่วนมากมีสาเหตุมาจากฝุ่นละอองจากโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งมีสารที่เป็นพิษต่างๆ ปะปนออกมา สารที่เป็นพิษเหล่านี้ เช่น ซิลิกา ตะกั่ว แมงกานีส โครเมียม ไซยาโน อาซิติก ซิลิเนียม นอกจากนี้ยังมีก๊าซพิษบางชนิด เช่น ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ออกไซด์ของไนโตรเจน คาร์บอนมอนอกไซด์ โอโซน

ไฮโดรเจนซัลไฟด์ ฟอสฟอรัสไดออกไซด์ สารและก๊าซต่างๆ เข้าสู่ร่างกายแล้วในที่สุดจะเข้าไปอยู่ในกระแสเลือด ในระยะแรกจะยังไม่ทำอันตรายให้ร่างกายเจ็บป่วยหรือแสดงอาการ ถ้าได้รับปริมาณน้อย ถ้าร่างกายได้รับปริมาณน้อยแต่บ่อยครั้งเป็นระยะเวลานานๆ ปริมาณสารต่างๆ เหล่านี้สะสมมากเกินไป ความต้านทานของร่างกาย ร่างกายจึงจะแสดงอาการเจ็บป่วยในภายหลัง

5) ทำให้ประสิทธิภาพการทำงานลดลง ทั้งผลจากการระคายเคือง และสมาธิในการทำงานที่ได้รับกลับ

6) ขัดขวางการเจริญเติบโตของพืช เช่น ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ไฮโดรฟลูออไรด์ กรดเกลือ จะขัดขวางการสังเคราะห์แสงของพืช

7) ผลต่อการเปลี่ยนแปลงลักษณะอากาศ ทำให้เกิด Thermal inversion อุณหภูมิผกผันตามความสูง อุณหภูมิจะไม่ลดลงตามความสูง ทำให้อากาศอยู่กับที่ ทำให้การกระจายสารพิษในอากาศช้าลง

8) ทำให้เกิดการกัดกร่อนของโลหะและสิ่งก่อสร้าง

9) ผลต่อมลภาวะในแหล่งน้ำ เช่น สารโลหะหนัก ก๊าซพิษ ลงสู่พื้นดินและถูกน้ำชะลงสู่แหล่งน้ำ ทำให้เกิดมลภาวะในแหล่งน้ำนั้นซึ่งสามารถถ่ายทอดไปสู่ห่วงโซ่อาหาร

2.6.3 มลพิษจากกากของเสียอุตสาหกรรม

กากของเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมทั่วประเทศประมาณ 289,678 แห่ง ในปี พ.ศ 2540 มีปริมาณ 1.4 ล้านตัน (กรมควบคุมมลพิษ, 2542: 5-2) และเมื่อกรมควบคุมมลพิษสำรวจนิคมอุตสาหกรรม 21 แห่ง มีเพียงร้อยละ 52 ที่มีเตาเผาหรือสถานที่ฝังกลบในพื้นที่ของนิคม และมีปัญหาในการจัดการทำให้เกิดการลักลอบทิ้งของเสียอุตสาหกรรมปนในมูลฝอยทั่วไป (กรมควบคุมมลพิษ, 2541: 5-3) ผลกระทบจากกากของเสียที่ขาดการจัดการและมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมดังนี้

1) ผลกระทบต่อแหล่งน้ำ กากของเสียที่ขาดการจัดการที่ดีเมื่อถูกฝนสารพิษจะถูกชะลงสู่พื้นผิวดินและน้ำใต้ดิน ส่งผลต่อระบบห่วงโซ่อาหาร

2) ผลกระทบต่ออากาศ กากของเสียบางชนิดเป็นอันตรายต่อระบบทางเดินหายใจ เช่น ใยหิน หรือมีสารระเหยที่เป็นอันตราย หรือมีกลิ่นเหม็นทำให้ผู้รับกลิ่นเกิดอาการวิงเวียน อาเจียน ทำลายสุขภาพจิต

2.6.4 สภาพปัญหาการจัดการมลพิษจากนิคมอุตสาหกรรม

สภาพปัญหาการจัดการมลพิษจากนิคมอุตสาหกรรม เขตประกอบการอุตสาหกรรมและกิจการที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2542: 27-49) สามารถสรุปได้ดังนี้

1) ปัญหาด้านน้ำเสีย

ในการติดตามตรวจสอบของกรมควบคุมมลพิษพบว่าในจำนวนตัวอย่างนิคมอุตสาหกรรม เขตประกอบการอุตสาหกรรมและกิจการที่มีลักษณะคล้ายคลึง 24 แห่ง ส่วนใหญ่ใช้น้ำจากแหล่งน้ำผิวดินเป็นหลัก รองลงมา คือ น้ำใต้ดินที่มีระบบบำบัดน้ำเสียส่วนกลางเป็นระบบชีวภาพโดยใช้ตะกอนเร่ง (Activated Sludge) บางแห่งไม่เปิดใช้ระบบบำบัดน้ำเสียส่วนกลางแต่จะกักเก็บไว้ในบริเวณโดยไม่ระบายออกสู่ภายนอก น้ำเสียที่ผ่านการบำบัดจะระบายลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะต่างๆ เช่น คลอง แม่น้ำ ทะเล การบำบัดน้ำเสียของโรงงานอุตสาหกรรมที่อยู่ในนิคมอุตสาหกรรม เขตประกอบการอุตสาหกรรมและกิจการคล้ายคลึงบางแห่งจะมีการกำหนดค่ามาตรฐานน้ำทิ้งเบื้องต้น (Pretreatment) ก่อนจะปล่อยน้ำเสียเข้าสู่ระบบส่วนกลาง ผลการตรวจคุณภาพน้ำทิ้งพบว่าร้อยละ 45 ของกลุ่มตัวอย่าง ปล่อยน้ำทิ้งที่ผ่านระบบบำบัดน้ำเสียส่วนกลางที่ไม่ได้มาตรฐานน้ำทิ้งลงสู่แหล่งน้ำ และแหล่งรองรับน้ำทิ้งทุกแห่งมีคุณภาพที่เสื่อมโทรมลงหรืออยู่ในเกณฑ์ต่ำไม่เหมาะสมสำหรับการบริโภคและอุปโภค ซึ่งสาเหตุของปัญหามีดังนี้

(1) ระบบบำบัดน้ำเสียส่วนกลางมีขนาดและประสิทธิภาพไม่เหมาะสมเนื่องจากมีการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรม เขตประกอบการอุตสาหกรรมและกิจการคล้ายคลึง โดยที่การปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียส่วนกลางดำเนินการล่าช้า

(2) แหล่งรองรับน้ำทิ้งมีสภาพแปรเปลี่ยนไป ไม่สามารถรองรับมลพิษ (Pollution Loading) ที่จะปล่อยลงไปได้อีก

(3) โรงงานอุตสาหกรรมบางแห่งในนิคมอุตสาหกรรม เขตประกอบการอุตสาหกรรมและกิจการคล้ายคลึงไม่มี ระบบบำบัดน้ำเสียเบื้องต้น (Pre-treatment) หรือมีแต่ไม่มีประสิทธิภาพทำให้มีผลกระทบต่อระบบบำบัดน้ำเสียส่วนกลาง และโรงงานบางแห่งระบายน้ำทิ้งที่ผ่านระบบบำบัดลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะโดยไม่ผ่านระบบน้ำเสียส่วนกลาง

(4) ระบบบำบัดน้ำเสียส่วนกลางขาดการดูแลรักษา ทำให้มีสภาพชำรุดประสิทธิภาพในการบำบัดลดต่ำลง รวมทั้งขาดการตรวจสอบคุณภาพน้ำทิ้งก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ

(5) ระบบบำบัดน้ำเสียโดยวิธีชีวภาพ (Biological Treatment) เพื่อให้จำนวนแบคทีเรียมีประสิทธิภาพ ต้องเดินเครื่องให้อากาศอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทำให้ค่าใช้จ่ายสูงมาก บางนิคมอุตสาหกรรมไม่เดินเครื่องอย่างต่อเนื่องทำให้น้ำทิ้งที่ปล่อยออกมามีคุณภาพไม่ดี

2) ปัญหาด้านอากาศ

มลพิษทางอากาศจากอุตสาหกรรมทำให้เกิดปัญหาหลักอื่น ไอสารเคมี ฝุ่นละออง จากกระบวนการผลิตและการเผาไหม้เชื้อเพลิง ทำให้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพประชาชนที่อาศัยในใกล้เคียงได้รับความเดือดร้อนทำให้เกิดอาการคลื่นเหียน วิงเวียนศีรษะ อาเจียน แน่นหน้าอก หายใจติดขัด แสบตาและจมูก ยกตัวอย่างเช่น การเกิดปัญหามลพิษทางอากาศในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดมีสาเหตุจาก

- (1) กระบวนการผลิตไม่ทันสมัย ก่อให้เกิดปัญหามลพิษ
- (2) ไม่มีระบบป้องกันมลพิษ หรือมีระบบป้องกันมลพิษแต่ขาดประสิทธิภาพ
- (3) มีการขยายพื้นที่ของโครงการ หรือมีการตั้งโรงงานที่มีปัญหาทางด้านมลพิษเพิ่มขึ้นจนทำให้ระดับมลพิษสะสมในบรรยากาศถึงขั้นเกินขีดความสามารถในการรองรับ โดยมีได้มีการจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติม

3) ปัญหาด้านกากของเสีย มีสาเหตุจาก

- (1) นิคมอุตสาหกรรม เขตประกอบการอุตสาหกรรมและกิจการที่คล้ายคลึงบางแห่ง ไม่มีเตาเผาหรือสถานที่กำจัดมูลฝอยทั่วไป ต้องให้เอกชนไปกำจัดในสถานที่ฝังกลบมูลฝอยของเอกชนเทศบาล
- (2) เตาเผามูลฝอยทั่วไปไม่มีประสิทธิภาพในการควบคุมมลพิษเพียงพอ
- (3) นิคมอุตสาหกรรม เขตประกอบการอุตสาหกรรม และกิจการที่คล้ายคลึงส่วนใหญ่ไม่สามารถให้บริการเก็บขนได้อย่างเพียงพอ จึงให้เอกชนเข้ามาดำเนินการเก็บขนมูลฝอยทั่วไป โดยไม่มีมาตรการควบคุม และร้อยละ 11 ของโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมมีพื้นที่ฝังกลบมูลฝอยที่ดำเนินการฝังกลบโดยวิธีที่ไม่ถูกหลักสุขาภิบาล
- (4) การนำกากของเสียออกไปทิ้งในที่ต่างๆ นอกนิคมอุตสาหกรรม เขตประกอบการอุตสาหกรรม และกิจการที่คล้ายคลึงหรือนำไปทิ้งร่วมกับมูลฝอยทั่วไปนอกเขตพื้นที่
- (5) นิคมอุตสาหกรรม เขตประกอบการอุตสาหกรรม และกิจการที่คล้ายคลึงไม่ได้ควบคุมอย่างรัดกุมให้ผู้ประกอบการดำเนินการคัดแยกหรือเก็บรวบรวมมูลฝอยทั่วไป และกากของเสียอันตราย

ในการวิจัยนี้จะพิจารณาการเฝ้าระวังมลพิษจากอุตสาหกรรมที่ประกอบด้วยกิจกรรมการเฝ้าระวัง มลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศและมลพิษขยะและกากของเสียอุตสาหกรรม

3) **ขยะมูลฝอย** แหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยในจังหวัดปราชินบุรี ได้แก่ ที่พักอาศัย ตลาดสด สถาบันการศึกษา สถานที่ราชการ สถานประกอบการอุตสาหกรรม ซึ่งลักษณะมูลฝอยส่วนใหญ่เป็นเศษอาหาร ยกเว้นในเทศบาลเมืองปราชินบุรี เทศบาลตำบลกบินทร์บุรี และเทศบาลตำบลศรีมหาโพธิ์ที่มีกากของเสียที่เป็นผลผลิตจากการอุตสาหกรรมค่อนข้างสูงกว่าเขตอื่น

ปัญหาในการจัดการมูลฝอย

- อุปกรณ์ในการเก็บขนเก่า ชำรุด ไม่เพียงพอ
- ขาดแคลนบุคลากรในการทำงานในสถานที่กำจัด
- การปฏิบัติงานเก็บขนไม่ถูกสุขลักษณะ
- ขนาดพื้นที่กำจัดบางแห่งไม่เพียงพอและน้ำท่วมในฤดูฝน

2.7.2 **ลักษณะของอุตสาหกรรมในจังหวัดปราชินบุรี** อุตสาหกรรมในจังหวัดปราชินบุรีส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องกับการเกษตร เช่น อุตสาหกรรมแปรรูปพืชผลการเกษตร อุตสาหกรรมที่มีขนาดใหญ่หรือที่ใช้เทคโนโลยีการผลิตที่ซับซ้อนโดยมากจะอยู่ในเขตอุตสาหกรรม ส่วนโครงการเขตอุตสาหกรรมในจังหวัดปราชินบุรีที่จัดตั้งแล้วมี 6 โครงการ และที่มีโครงการจะจัดตั้งอีก 4 โครงการ ทั้งนี้เนื่องจากภาวะทางเศรษฐกิจในยุคฟองสบู่แตกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 จึงส่งผลให้โครงการเขตอุตสาหกรรมในจังหวัดปราชินบุรีมีการชะลอการลงทุนดังตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2-4 โครงการเขตอุตสาหกรรมในจังหวัดปราชินบุรี

ที่ตั้งโครงการ	โครงการ	พื้นที่ (ไร่)	หมายเหตุ
อำเภอ กบินทร์บุรี	เขตประกอบการอุตสาหกรรมกบินทร์บุรี	3,600	
	สวนอุตสาหกรรมศรีสุพัฒน์-กบินทร์บุรี	2,300	
	เขตอุตสาหกรรมปาร์คเวย์	1,200	ชะลอโครงการ
	เขตอุตสาหกรรมบ่อทอง	1,200	ชะลอโครงการ
อำเภอ ศรีมหาโพธิ์	เขตอุตสาหกรรม 304	4,500	
อำเภอ ประจันตคาม	เขตประกอบการอุตสาหกรรมปราชินอินดัสเทรียลปาร์ค	1,436	ชะลอโครงการ

ที่มา : สมาคมนิคมอุตสาหกรรม (2543)

โครงการเขตอุตสาหกรรมที่ยังไม่จัดตั้งอีก 4 แห่ง คือ

- 1) โครงการเขตอุตสาหกรรมของบริษัทปราจีนแลนด์ จำกัด มีเนื้อที่ 3,000 ไร่ ในอำเภอเมือง
- 2) โครงการเขตอุตสาหกรรมของบริษัทนิสโซอินดัสตรีปาร์ค จำกัด มีเนื้อที่ 1,500 ไร่ ในอำเภอกบินทร์บุรี
- 3) โครงการเขตอุตสาหกรรมของบริษัทพรอสเพอติ อินดัสเตรียล เอสเตท จำกัด มีเนื้อที่ 3,100 ไร่ ในอำเภอศรีมหาโพธิ์
- 4) โครงการเขตอุตสาหกรรมของบริษัทจิงเกิลเวิลด์ จำกัด มีเนื้อที่ 16,000 ไร่ ในอำเภอศรีมหาโพธิ์

สถานประกอบการที่เปิดดำเนินการในเขตอุตสาหกรรมในอำเภอกบินทร์บุรี และสวนอุตสาหกรรมสหพัฒน์-กบินทร์บุรี สามารถจำแนกลักษณะประกอบการได้ดังตารางที่ 2-5

ตารางที่ 2-5 สถานประกอบการในเขตอุตสาหกรรมกบินทร์บุรี และสวนอุตสาหกรรมสหพัฒน์-กบินทร์บุรี

ประเภทอุตสาหกรรม	จำนวนบริษัทในเขตอุตสาหกรรมกบินทร์บุรี	จำนวนบริษัทในสวนอุตสาหกรรมสหพัฒน์-กบินทร์บุรี
อาหาร	7	1
ผลิตรองเท้าและส่วนประกอบรองเท้า	-	6
บรรจุภัณฑ์	3	-
อุปกรณ์-เครื่องใช้, ไฟฟ้า-อิเล็กทรอนิกส์	9	-
เคมีภัณฑ์	6	-
อุปกรณ์ X-Ray	1	-
เครื่องยนต์-อะไหล่	4	-
แหวนลูกสูบ	2	-
ฉีดพลาสติก	3	-
สิ่งทอ	3	11
ฟอกย้อม	1	3
แถบตราเครื่องหมาย	-	1
น้ำมันพืช	1	-
อลูมิเนียมฟอยล์	1	-

ตารางที่ 2-5 สถานประกอบการในเขตอุตสาหกรรมกบินทร์บุรี และสวนอุตสาหกรรมสหพัฒน-
กบินทร์บุรี (ต่อ)

ประเภทอุตสาหกรรม	จำนวนบริษัทในเขต อุตสาหกรรมกบินทร์บุรี	จำนวนบริษัทในสวนอุตสาหกรรม สหพัฒน-กบินทร์บุรี
ลวดสปริง	1	1
สุขภัณฑ์	1	-
ประตูลูมิเนียม	1	-
กรองอากาศ	1	-
ผลิตภัณฑ์สำหรับเด็ก	-	1
อุปกรณ์กีฬา-ของเล่นเด็ก	2	-
ที่ปรึกษาสิ่งแวดล้อม, พัฒนาที่ดินและก่อสร้าง)	-	4
บริการอื่นๆ(ขนส่ง, หอพัก, เช่าอาคาร)	3	-
รวม	50	28

ที่มา : คัดแปลงจาก บริษัท เขตอุตสาหกรรมกบินทร์บุรี จำกัด (2544) ; บริษัท สหพัฒนาอินเตอร์โฮลดิ้ง จำกัด

2.7.3 ปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากเขตอุตสาหกรรม

ปัญหาที่เกิดจากเขตอุตสาหกรรม จากการศึกษาของ ก้านทอง ปรารงค์ทอง (2544: 37-41) พบว่า ผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงจากอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นต่อชุมชนที่อยู่รอบเขตอุตสาหกรรม มีดังนี้

- 1) ด้านการเมือง ทำให้การเลือกตั้งมีการแข่งขันรุนแรงมากขึ้นกว่าก่อน มีการทุจริตการเลือกตั้งซ้ำซาก ประชาชนเกิดความเบื่อหน่ายมากขึ้น
- 2) ด้านสังคม ปัญหาจากยาเสพติดเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะวัยรุ่นเนื่องจากการเติบโตของชุมชน
- 3) ด้านเศรษฐกิจ ค่าครองชีพเพิ่มสูงมากกว่าเดิมมาก
- 4) ด้านสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปจากเดิม แหล่งน้ำธรรมชาติมีน้ำเสียจากโรงงานปนเปื้อน บางครั้งทำให้เกิดอาการคันตามผิวหนัง อากาศมีหมอก คว้น โรงงานบางแห่งปล่อยมลพิษทางอากาศตอนกลางคืน ประชาชนไม่กล้าเก็บน้ำฝนไว้ดื่ม ดินที่อยู่ติดกับโรงงานบางแห่งมีสารเคมีตกค้างปลูกพืชไม่ได้ผล ขยะเพิ่มมากขึ้นจากจำนวนประชากรแฝงที่เพิ่มขึ้น การกำจัดขยะยังไม่ถูกวิธี บางครั้งมีขยะอุตสาหกรรมปะปนกับขยะชุมชน และการบุกรุกที่สาธารณะ

ข้อมูลจากการประมาณจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมที่ก่อปัญหามลพิษ (กรมควบคุมมลพิษ, 2544) ในจังหวัดปราชญ์บุรีจากโรงงานจำนวน 739 แห่ง พบว่า มีโรงงานที่ก่อมลพิษทางอากาศจำนวน 413 แห่งหรือร้อยละ 55.9 ของโรงงานทั้งหมด โรงงานที่ก่อมลพิษทางน้ำมีจำนวน 202 แห่ง หรือร้อยละ 27.33 ของโรงงานทั้งหมด ส่วนโรงงานที่ก่อให้เกิดกากของเสียอันตรายมีจำนวน 107 แห่งหรือร้อยละ 14.48 ของโรงงานทั้งหมด ถึงแม้ว่าเขตอุตสาหกรรมจะมีระบบการควบคุมมลพิษ แต่ความหลากหลายของสถานประกอบการที่อยู่ในพื้นที่เดียวกันอาจมีการปล่อยปะละเลง การควบคุมมลพิษได้ การเฝ้าระวังมลพิษจึงเป็นสิ่งหนึ่งในการป้องกันมลพิษที่อาจขยายตัวได้ในอนาคต

2.8 การวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย

สุวรรณา เชื้อรัตนพงศ์ (อ้างถึงใน สุวารี รวบทองศรี, 2533: 130-134) ให้รายละเอียดการวิจัยเทคนิคเดลฟายดังนี้

เทคนิคเดลฟาย คือ ขบวนการที่รวบรวมความเห็นหรือการตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเกี่ยวกับอนาคตจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และมีความถูกต้องน่าเชื่อถือมากที่สุด โดยที่ผู้ทำการวิจัยไม่ต้องนัดสมาชิกในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้มาประชุมพบปะกัน แต่ขอรับรองให้สมาชิกแต่ละคนแสดงความคิดเห็น หรือตัดสินใจในรูปของการตอบแบบสอบถาม ซึ่งเทคนิคนี้จะทำให้ผู้ทำการวิจัยสามารถระดมความคิดเห็น หรือตัดสินใจในรูปของการตอบแบบสอบถาม ซึ่งเทคนิคนี้จะทำให้ผู้ทำการวิจัยสามารถระดมความคิดเห็น จาก ผู้เชี่ยวชาญในที่ต่าง ๆ ได้โดยไม่มีข้อจำกัด รวมทั้งยังประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายอีกด้วย นอกจากนี้เทคนิคเดลฟายยังช่วยให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระและไม่ตกอยู่ใต้อิทธิพลทางความคิดเห็นของผู้อื่นหรือเสียงส่วนใหญ่ซึ่งผู้วิจัยจะตัดสินใจใช้เทคนิคนี้เมื่อมีเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- 1) ปัญหาที่จะทำการวิจัยไม่มีคำตอบที่ถูกต้องแน่นอน แต่สามารถวิจัยปัญหาได้จากการรวบรวมการตัดสินใจจากผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นๆ
- 2) ปัญหาที่จะทำการวิจัยต้องการความคิดเห็นหลายๆ ด้าน จากประสบการณ์หรือความรู้ความสามารถของผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นๆ
- 3) ผู้ทำการวิจัยไม่ต้องการให้ความเห็นของผู้อื่นแต่ละคนมีผลกระทบหรือมีอิทธิพลต่อการพิจารณาตัดสินใจปัญหานั้นๆ

4) การพบปะเพื่อนัดประชุมของกลุ่มเป็นการไม่สะดวก เนื่องจากสภาพภูมิศาสตร์หรือเสาค่าใช้จ่ายและเวลามากเกินไป

5) เมื่อไม่ต้องการเปิดเผยรายชื่อบุคคลในกลุ่ม เพราะความคิดเห็นของคนในกลุ่มเกี่ยวกับปัญหาที่วิจัยอาจมีความขัดแย้งอย่างมาก

อย่างไรก็ตามเทคนิคเคลฟายนี้ก็ยังสามารประยุกต์ใช้ให้เกิดความสมบูรณ์ได้โดย ผู้วิจัยจะต้องพิจารณาปัจจัยต่างๆ

2.8.1 ปัจจัยที่ทำให้เทคนิคเคลฟายให้ได้ผลสมบูรณ์

1) เวลา ผู้ทำการวิจัยควรมีเวลามากเพียงพอ โดยทั่วไปใช้เวลาประมาณ 2 เดือน จึงจะเสร็จสิ้นขบวนการ อย่างไรก็ตามอาจใช้เวลาช้าหรือเร็วกว่านั้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจะส่งแบบสอบถามแต่ละรอบคืนมาช้าหรือเร็วเพียงใด

2) ผู้เชี่ยวชาญ ในการเลือกสรรผู้เชี่ยวชาญนั้น ผู้ทำการวิจัยควรคำนึงถึง

(1) ความสามารถของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ควรเลือกผู้มีความรู้ความสามารถเป็นเลิศในสาขานั้นๆ อย่างแท้จริง ไม่ควรเลือกโดยอาศัยความคุ้นเคยหรือการติดต่อได้ง่าย

(2) ความร่วมมือของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ควรเลือกผู้ที่มีความเต็มใจ ตั้งใจ และมั่นใจในการให้ความร่วมมือกับงานวิจัยโดยตลอด รวมทั้งยินยอมสละเวลาอีกด้วย

(3) จำนวนผู้เชี่ยวชาญ ควรเลือกให้มีจำนวนมากเพียงพอเพื่อจะได้ความคิดเห็นใหม่ และได้คำตอบที่มีน้ำหนักความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น โดยทั่วไปไม่มีข้อกำหนดตายตัวว่า ควรมีจำนวนผู้เชี่ยวชาญกี่คน นักวิจัยบางคนให้ความเห็นว่า ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ถึง 10 คน ในกลุ่มก็มากเพียงพอแต่บางคนให้ความคิดเห็นว่า จำนวนผู้เชี่ยวชาญ 10 ถึง 15 คน ในกลุ่มเดียวกันก็มากเพียงพอแล้ว ส่วนโทมัส แมคมิลแลน (Thomas Macmillian) ได้เสนอว่า หากมีผู้เชี่ยวชาญจำนวนมากกว่า 17 คนขึ้นไป อัตราความคลาดเคลื่อนจะยิ่งลดน้อยลงมาก ดังนั้นจำนวนผู้เชี่ยวชาญจึงไม่ควรน้อยกว่า 17 คน

3) แบบสอบถาม ควรเขียนให้ชัดเจน สละสลวย ง่ายแก่การอ่านและเข้าใจ นอกจากนี้การเว้นระยะในการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแต่ละรอบไม่ควรให้ห่างนานเกินไป เพราะอาจมีผลให้ผู้ตอบลืมหุตุผลที่เลือกหรือตอบในรอบที่ผ่านมาได้

4) ผู้ทำการวิจัย ผู้ทำการวิจัยต้องมีความละเอียดรอบคอบในการพิจารณาคำตอบ และให้ความสำคัญในคำตอบที่ได้รับอย่างเสมอกันทุกข้อ โดยไม่มีความลำเอียงแม้ว่าในข้อนั้นๆ จะมีบางคนไม่ตอบก็ตาม ทั้งยังควรมีการวางแผนล่วงหน้าอย่างดีในการดำเนินงานตามขั้นตอนของกระบวนการวิจัยแบบเคลฟายด้วย

2.8.2 กระบวนการเทคนิคเคสฟาย

กระบวนการของการวิจัย เริ่มจากคัดเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อร่วมตอบแบบสอบถาม และเพื่อให้ได้ความคิดเห็นที่ตรงความเป็นจริง และน่าเชื่อถือมากขึ้น จึงต้องถามซ้ำและส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มผู้เชี่ยวชาญหลายรอบ โดยทั่วไปมักจะถามความคิดเห็น 3 - 4 รอบ คือ (สุวารี รวบทองศรี, 2533: 132-133 และ บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2535: 160-162)

รอบที่ 1 แบบสอบถามในรอบแรกมักเป็นคำถามปลายเปิดและเป็นการถามอย่างกว้างๆ เพื่อต้องการเก็บรวบรวมความคิดเห็นจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน

รอบที่ 2 แบบสอบถามในรอบที่ 2 จะพัฒนาจากคำตอบในแบบสอบถามของรอบแรก โดยผู้ทำการวิจัยจะรวบรวมความคิดเห็นที่ได้ทั้งหมดเข้าด้วยกัน และนำมาวิเคราะห์พิจารณารวมทั้งตัดข้อมูลที่ซ้ำซ้อนออก จากนั้นได้จัดสร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 2 ส่งกลับไปยังกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเหล่านั้นอีกครั้ง แบบสอบถามรอบนี้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนต้องลงมติจัดระดับความสำคัญของแต่ละข้อ ในรูปแบบของการให้เปอร์เซ็นต์ หรือแบบมาตรวัดแบบลิเคิล (Likert Scale) รวมทั้งเขียนเหตุผลที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้นประกอบลงในช่องว่างที่เว้นไว้ตอนท้ายประโยค นอกจากนี้หากมีคำถามข้อใดที่ไม่ชัดเจน หรือควรมีการแก้ไขสำนวน ผู้เชี่ยวชาญสามารถเขียนคำแนะนำลงในช่องว่างดังกล่าวได้อีกด้วย

ในบางครั้ง ผู้ทำการวิจัยอาจไม่ได้เริ่มต้นด้วยการส่งแบบสอบถามแบบปลายเปิดเหมือน
อย่างในรอบแรก แต่สร้างแบบสอบถามฉบับแรกในลักษณะคล้ายๆ กับแบบสอบถามรอบที่ 2 และ
สร้างคำถามเกี่ยวกับปัญหาที่กำลังวิจัยขึ้นเอง แล้วส่งไปยังกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอให้จัดระดับความ
สำคัญของแต่ละข้อแบบสอบถามในลักษณะนี้ ผู้ทำการวิจัยควรให้มีคำถามปลายเปิดในตอนท้าย
ของแบบสอบถาม เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมได้

รอบที่ 3 หลังจากได้รับแบบสอบถามรอบที่ 2 จากผู้เชี่ยวชาญกันแล้ว ผู้ทำการวิจัยจะนำคำตอบแต่ละข้อคำถามหาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range) แล้วสร้างแบบสอบถามใหม่โดยใช้ข้อความเดียวกับแบบสอบถามรอบที่ 2 เพียงแต่เพิ่มตำแหน่งมัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และตำแหน่งที่ผู้ตอบท่านนั้นๆ ได้ตอบในแบบสอบถามฉบับรอบที่ 2 แล้วส่งกลับไปให้ผู้ตอบท่านนั้นๆ อีกครั้งหนึ่ง จุดประสงค์ของแบบสอบถามรอบนี้เพื่อให้ผู้ตอบได้เห็นความแตกต่างระหว่างคำตอบเดิมของตัวเอง มัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของคำตอบที่ได้จากกลุ่มผู้ตอบทั้งหมด แล้วพิจารณาพบทวนอีกครั้งว่าต้องการยืนยันคำตอบเดิม หรือต้องการเปลี่ยนแปลงคำตอบใหม่ หากต้องการยืนยันคำตอบเดิม ก็ได้รับการขอร้องให้เขียนเหตุผลสั้นๆ ลงตอนท้ายของแต่ละข้อด้วย การส่งแบบสอบถามในรอบนี้นั้น จะจัดส่งไปให้กับผู้ที่ตอบและส่งคืนแบบสอบถามรอบที่ 2 แล้ว เท่านั้น

รอบที่ 4 ผู้ทำการวิจัยจะทำตามขั้นตอนเดียวกับรอบที่ 3 คือ คำนวณหาค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ จากคำตอบที่ได้มาใหม่ แล้วใส่ลงในแบบสอบถามที่มีรูปแบบและเนื้อหาเช่นเดียวกับฉบับในรอบที่ 3 รวมทั้งใส่ตำแหน่งของผู้ตอบท่านนั้นๆ ในฉบับที่ 3 ด้วย จากนั้นส่งไปให้ผู้ตอบพิจารณาตอบทวนคำตอบอีกครั้ง

โดยทั่วไป มักจะตัดการส่งแบบสอบถามในรอบที่ 4 แล้วใช้ผลที่ได้ในรอบที่ 3 พิจารณาเสนอผลการวิจัย เพราะความคิดเห็นในรอบที่ 3 และรอบที่ 4 มีความแตกต่างกันน้อยมาก

2.8.3 ข้อดี และข้อควรระวังของเทคนิคเดลฟาย

ข้อดีของเทคนิคเดลฟาย

1) เป็นเทคนิคที่สามารถรวบรวมความคิดเห็น โดยไม่ต้องมีการพบปะ ประชุมกันซึ่งเป็นการทุ่นเวลาและค่าใช้จ่าย

2) ข้อมูลที่ได้จะเป็นคำตอบที่น่าเชื่อถือ เพราะ

2.1) เป็นความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้นอย่างแท้จริง

2.2) ได้มาจากการย้าถามหลายรอบ จึงเป็นคำตอบที่ได้กลั่นกรองมาอย่างรอบคอบ

2.3) ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างเต็มที่และอิสระ ไม่ได้ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลทางความคิด หรืออำนาจเสียงส่วนใหญ่ เพราะผู้เชี่ยวชาญเหล่านั้นจะไม่ทราบว่ามีใครอยู่ในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญบ้าง และไม่ทราบด้วยว่าแต่ละคนมีความคิดเห็นอย่างไร

3) ผู้ทำการวิจัยสามารถระดมความคิดเห็นจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้ โดยไม่จำกัดทั้งในเรื่องจำนวนผู้เชี่ยวชาญ สภาพภูมิศาสตร์ หรือเวลา

4) เป็นเทคนิคที่มีขั้นตอนการดำเนินการไม่ยากนัก และได้ผลอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ

5) ผู้ทำการวิจัยสามารถทราบลำดับความสำคัญของข้อมูล และเหตุผล ในการตอบรวมทั้งความสอดคล้องในเรื่องความคิดเห็นได้เป็นอย่างดี

ข้อควรระวังของเทคนิคเดลฟาย

การใช้เทคนิคเดลฟาย จะมีข้อที่ควรระวังในกรณีต่อไปนี้

1) ผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับการคัดเลือกมิใช่เป็นผู้ที่มีความสามารถหรือเชี่ยวชาญในสาขานั้นอย่างแท้จริง ซึ่งทำให้ข้อมูลที่ได้ขาดความเชื่อมั่นได้

2) ผู้เชี่ยวชาญไม่เต็มใจให้ความร่วมมือในการวิจัยอย่างแท้จริงโดยตลอด

3) ผู้ทำการวิจัยขาดความรอบคอบหรือมีความลำเอียงในการพิจารณาวิเคราะห์คำตอบที่ได้ในแต่ละรอบ

4) แบบสอบถามที่ส่งไปสูญหายระหว่างทาง หรือไม่ได้รับคำตอบกลับมานครบในแต่ละรอบ

2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.9.1 อายุ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2525: 146) กล่าวว่า ถึงแม้ว่าจะมีผลต่อการทำงานไม่เด่นชัด แต่อายุก็เกี่ยวข้องกับระยะเวลาและประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งพอจะอนุมานได้ว่า บุคคลที่มีอายุแตกต่างกันย่อมจะมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหนึ่งเรื่องใดแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาส คงแดง (2536: 140) ที่ศึกษาเรื่อง ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของผู้บริหารระดับสูงใน จังหวัดอุบลราชธานีที่มีต่อนโยบายและปัญหาสิ่งแวดล้อม พบว่า ปัจจัยด้านอายุของนักการเมืองท้องถิ่นมีผลต่อ ความรู้ความเข้าใจในนโยบายและปัญหาสิ่งแวดล้อม

อินทรา เทศวีสาล (2534: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารการศึกษาในสังคมอุตสาหกรรมใหม่ ที่ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารการศึกษาที่มีอายุมากมีความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารการศึกษา ในสังคมอุตสาหกรรมใหม่มากกว่าผู้บริหารการศึกษาที่มีอายุน้อยกว่า ในขณะที่รุ่งอรุณ ญาติบัณฑิต (2535: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีต่อความรู้และทัศนคติต่อโครงการโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ กรณีศึกษาอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า อายุไม่ทำให้เกิดความแตกต่างของความรู้และทัศนคติอย่างมีนัยสำคัญ แต่กลุ่มประชากรตัวอย่างที่มีอายุตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป มีแนวโน้มของคะแนนความรู้สูงกว่ากลุ่มอายุที่น้อยกว่า นอกจากนี้งานศึกษาของสัญญาชัย สุนทิพันธ์วิหการ (2539: 96,111) ที่ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อปัญหามลพิษทางน้ำจากชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลเมืองภูเก็ต พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมปฏิบัติของประชาชนทุกกิจกรรม และความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกขั้นตอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพบว่าประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปมีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุดรองมาคือ 50-59 ปี และ 30-39 ปีตามลำดับ

จากผลงานวิจัยข้างต้นจึงสรุปได้ว่า ความแตกต่างของอายุเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อลักษณะบุคคล ดังนั้นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุมากควรจะมียุทธศาสตร์ในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมมากกว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุน้อย

2.9.2 ระดับการศึกษา

จากการศึกษาของประทีน จันทรืประภาพ (2536: 88) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับวัสดุเจือปน และสิ่งปนเปื้อนในอาหารของผู้ประกอบอาหารในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ประกอบอาหารที่มีการศึกษาสูงกว่าจะมีความรู้เกี่ยวกับวัสดุเจือปนในอาหารดีกว่าผู้ประกอบอาหารที่มีการศึกษาดำกว่า และระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลทำให้ความรู้แตกต่างกัน ผลงานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สถาพร อิทธิพงษ์ (2536: 116) ที่ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสภาดำบลในการอนุรักษ์ป่าชายเลน ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอท่าใหม่และกิ่งอำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี พบว่า ผู้ที่มีการศึกษาสูงจะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชายเลนมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาดำ นอกจากนี้งานวิจัยของ ผจงจิตต์ พิทักษ์ภากร (2538:55) ที่ศึกษา เรื่องความรู้ความคิดเห็นของคณะกรรมการสภาดำบลเกี่ยวกับปัญหามลพิษทางน้ำในแม่น้ำแม่กลอง กรณีศึกษาจังหวัดราชบุรี พบว่า ความรู้เกี่ยวกับปัญหามลพิษทางน้ำในแม่น้ำแม่กลองของคณะกรรมการสภาดำบล ขึ้นอยู่กับระดับการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และงานวิจัยของ ญัญญุณิชา ภูโต (2538: 110) ที่ทำการศึกษารวบรวมเรื่อง ความตระหนักและความตั้งใจปฏิบัติเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมของข้าราชการตำรวจสถานีนครบาล จากผลการศึกษา พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีการศึกษาต่างกันจะมีความตระหนัก และความตั้งใจปฏิบัติเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมต่างกัน และสอดคล้องกับการสรุปการเรียนรู้ของสุชา จันทรืธม (2522: 145) ที่กล่าวว่า การเรียนการศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งที่ทำให้บุคคลเปลี่ยนพฤติกรรมความรู้สึก เพราะได้เรียนบางอย่างเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงความรู้ที่มีอยู่เก่า การคิดการกระทำบางอย่างจึงผิดไปจากเดิม ก่อให้เกิดความรับผิดชอบในการกระทำนั้น

ผลงานวิจัยข้างต้นนี้สรุปได้ว่า ระดับการศึกษามีส่วนในการปรับปรุงพฤติกรรมของบุคคล ดังนั้นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษามาก ควรจะมีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมมากกว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาน้อย

2.9.3 ประสบการณ์

เทียนชัย ให้สิริกุล (2538: ก) ศึกษาเรื่อง บทบาทของประชาชนท้องถิ่นที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม กรณีศึกษาประสาธตินพนมรุ้งและปราสาทกุ้มตามแดง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าการมีส่วนร่วมในสาธารณประโยชน์ที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันจะมีผลต่อบทบาทที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และจากการศึกษา

ของ ขวัญ สงวนเสริมศรี (2529: 76) ศึกษาเรื่อง ความรู้ ความตระหนักของคณะกรรมการหมู่บ้านในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมกรณีศึกษา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชนมาก จะมีความตระหนักในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมมาก ส่วนการศึกษาของประดิษฐ์ สุนทรสวัสดิ์ (2536: ก) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสภาตำบลในการพัฒนาชนบท กรณีกิ่งอำเภอลืออำนาจ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า การร่วมกิจกรรมในตำบลของคณะกรรมการสภาตำบลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสภาตำบล สอดคล้องกับจรูญ ชุนทรง (2539: ข) ศึกษาเรื่องความตระหนักของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการอนุรักษ์แม่น้ำลำคลองใน จังหวัดนครปฐม พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่ขาดประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการเป็นสมาชิก สภาคม ไม่เคยเข้าร่วมการฝึกอบรมและไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์แม่น้ำลำคลอง ทำให้ขาดประสบการณ์ที่จะนำไปใช้และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์แม่น้ำลำคลอง และจากการศึกษาของ สมพงษ์ ทองใบ (2538: ข) เรื่องความรู้และความตระหนักของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรในจังหวัดระยองที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด พบว่าประสบการณ์ที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับความรู้ความตระหนักที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จะพบว่าประสบการณ์เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อลักษณะบุคคลดั่งนั้น สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประสบการณ์การร่วมกิจกรรมสิ่งแวดล้อม จะมีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมมากกว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

2.9.4 ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่

วิไลพร สมบูรณ์ชัย (2534: 79) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของอาสาพัฒนาชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ จังหวัดลำปาง สรุปว่าระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นที่แตกต่างกัน จะก่อให้เกิดความแตกต่าง ในเรื่องการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยพบว่าประชากรที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น 34-60 ปี จะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติมากกว่ากลุ่มที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น 2-33 ปี สอดคล้องกับชัยโรจน์ รัตนสันติ (2535:96) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของกรรมการสภาตำบลในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดอุบลราชธานี สรุปว่า กลุ่มที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในท้องถิ่นที่มาก

กว่าจะมีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มที่อยู่อาศัยน้อยกว่า และสมพงษ์ ทองใบ (2538: ก) พบว่า ระยะเวลาที่รับราชการในจังหวัดระยอง มีความสัมพันธ์กับความรู้และความตระหนักที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม และผจงจิตต์ พิทักษ์ภากร (2538:87) พบว่า ความคิดเห็นของคณะกรรมการสภาตำบลขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น คณะกรรมการสภาตำบลที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นนานทำให้รับทราบข้อมูลพื้นฐานที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น ทำให้เกิดความผูกพันและห่วงใยต่อท้องถิ่น

ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ที่มีความสัมพันธ์ต่อบุคคล ดังนั้นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่มาก จะมีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมมากกว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่น้อย

2.9.5 การได้รับข่าวสาร

จากการศึกษาของผจงจิตต์ พิทักษ์ภากร (2538: 88) ในการศึกษาเรื่องความรู้และความคิดเห็นของคณะกรรมการสภาตำบลเกี่ยวกับปัญหามลพิษทางน้ำในแม่น้ำแม่กลอง กรณีศึกษา จังหวัดราชบุรี พบว่า ความคิดเห็นของคณะกรรมการสภาตำบลขึ้นอยู่กับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารซึ่งคล้ายกับ สุริยา ยี่ขุน (2534: 148) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในระดับป่าชุมชนศึกษาเฉพาะกรณีตำบลศรีตะก้อ อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ความถี่ของการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรป่าไม้ ในระบบป่าชุมชนมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในระบบป่าชุมชน และประภาส คงแดง (2536: 140) ศึกษาเรื่องความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติของผู้บริหารระดับสูงในจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีต่อนโยบายและปัญหาสิ่งแวดล้อมพบว่า ปัจจัยภูมิหลังด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของนักการเมืองท้องถิ่นมีผลต่อทัศนคติในนโยบายและปัญหาสิ่งแวดล้อม และสัญญา สุดีพันธุ์วิหาร (2539: 134) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อปัญหามลพิษทางน้ำจากชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลเมืองภูเก็ตร พบว่า การรับรู้ข่าวสารที่แตกต่างกันจะก่อให้เกิดความแตกต่างในเรื่องของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกขั้นตอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การรับรู้ข่าวสารมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความต้องการมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน และสถาพร อิทธิพงษ์ (2536: 124) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสภาตำบลในการอนุรักษ์ป่าชายเลน ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอท่าใหม่และกิ่งอำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี พบว่า กลุ่มประชากรที่เคยได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลนจะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชายเลนมากกว่าประชากรที่ไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารในเรื่องดังกล่าวสอดคล้องกับ วิไลพร สมบูรณ์ชัย (2534: 83) ในการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของอาสาพัฒนาชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติจังหวัดลำปาง พบว่า กลุ่มประชากรที่

มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติมากจะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติมากกว่าประชากรที่มีการรับรู้ข่าวสารน้อยกว่า นอกจากนี้งานวิจัยของขวัญชัย วงศ์นิติกร (2532:112) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของผู้อยู่อาศัยในเขตหมู่บ้านจัดสรรชานเมือง ศึกษากรณี หมู่บ้านจัดสรรเทพประทาน อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี พบว่า หัวหน้าครอบครัวที่ได้รับทราบข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมชุมชนมากจะมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนมากกว่าหัวหน้าครัวเรือนที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมชุมชนน้อยกว่า

การได้รับข่าวสารมีผลต่อบุคคลในเรื่องที่รับรู้ ดังนั้นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม จะมีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมมากกว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่รับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม

2.9.6 การฝึกอบรม

งานศึกษาของ กันทิมา อินทรบุตร (2538: 102) ที่ศึกษาเรื่อง ทศนคติของประชาชนที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในท้องถิ่น ศึกษากรณี เขตเทศบาลเมือง จังหวัดเพชรบุรี พบว่า กลุ่มประชากรที่เคยเข้าร่วมโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม จะมีทัศนคติต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมดีกว่ากลุ่มที่ไม่เคยเข้าร่วมโครงการ ส่วนประดิษฐ์ สุคนธสวัสดิ์ (2536: ก) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสภาตำบล ในการพัฒนาชนบท กรณีศึกษา กิ่งอำเภอลืออำนาจ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า การได้รับการฝึกอบรมของกรรมการสภาตำบลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสภาตำบล ผลของงานวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรรณฯ ยังเจริญ (2542: ง) ที่ศึกษาเรื่อง บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการมูลฝอยและน้ำเสียกรณีศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม พบว่า ประสิทธิภาพการฝึกอบรมการจัดการมูลฝอยและน้ำเสียมีผลเชิงบวกต่อบทบาทในการจัดการมูลฝอยและน้ำเสียของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

พบว่า การฝึกอบรมมีผลต่อการปฏิบัติของบุคคลในเรื่องนั้นๆ ดังนั้นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม จะมีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมมากกว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม

2.9.7 ความรู้เกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อม

จากการศึกษาของสมศักดิ์ กุลสรวุฑ (2534: 141) เรื่องความพร้อมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดชัยนาท พบว่า ปัจจัยการมีส่วนร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำมีความสัมพันธ์กับความพร้อมในด้านความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ของหัวหน้าครัวเรือน และสุพจน์ เพชรกรรพุม (2532: ก) ศึกษาเรื่อง ความรู้ ทักษะของปลัดอำเภอที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในชนบท ว่า ความรู้ในเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมในชนบทมีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่ส่งเสริมให้มีการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในชนบทได้ สอดคล้องกับชูสม ฉัตรทอง (2533: 140) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อมชนบท ของเจ้าหน้าที่บริหารงานพัฒนาชุมชน พบว่า ความรู้เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อมในชนบทและ อนุจิต อิศริยเมตต์ (2536: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักของคณะกรรมการสภาตำบลในการแก้ไขปัญหาแม่น้ำเน่าเสีย กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี พบว่า ประชาชนที่เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางน้ำมากจะมีความตระหนักต่อการแก้ไขปัญหามลพิษทางน้ำมากเช่นกัน และ วิภาเพ็ญ เกียสกุล (2536: 122) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตพื้นที่ชั้นกลางกรุงเทพมหานคร พบว่า ความรู้เกี่ยวกับขยะมูลฝอยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การทิ้งขยะของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้เกี่ยวกับขยะมูลฝอยมากจะมีพฤติกรรมการทิ้งขยะดีกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้เกี่ยวกับมูลฝอยน้อยกว่า ในขณะเดียวกันงานวิจัยของสถาบันดำรงราชานุภาพ (2539) ก็พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลยังมีความรู้ความเข้าใจเรื่ององค์การบริหารส่วนตำบลตลอดจนการปฏิบัติงานต่างๆ น้อยจึงไม่กล้าทำไม่กล้าตัดสินใจ

ผลการวิจัยข้างต้นนี้พบว่า ความรู้ของบุคคลมีผลต่อการปฏิบัติในเรื่องที่เกี่ยวข้องดังนั้น สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความรู้เกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อมมาก จะมีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมมากกว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความรู้เกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อมน้อย

2.9.8 การรับรู้บทบาท

เทพพนม เมืองแมน และสวิง สุวรรณ (2530: 29) กล่าวว่า บทบาทของบุคคลขึ้นกับลักษณะที่บุคคลนั้นรับรู้บทบาทของตน และความคาดหวังของบุคคลจะมีมากขึ้นกับการรับรู้ของบุคคลต่อสถานการณ์นั้น และประดิษฐ์ สุนทรสวัสดิ์ (2536: ก) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสภาตำบลในการพัฒนาชนบท ศึกษาเฉพาะกรณี กิ่งอำเภอถืออำนาจ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสภาตำบลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสภาตำบล

การรับรู้ในบทบาทของบุคคลมีผลต่อการปฏิบัติ ดังนั้น สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการรับรู้บทบาทมาก จะมีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมมากกว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการรับรู้บทบาทน้อย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 ลักษณะการวิจัย

งานวิจัยเรื่องบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม กรณีศึกษา เขตอุตสาหกรรมในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ควบคู่ไปกับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ที่มุ่งศึกษาถึงบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี และศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการเฝ้าระวังมลพิษจากการอุตสาหกรรม รวมทั้งทำการศึกษาปัญหาและอุปสรรคของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการเฝ้าระวังมลพิษจากการอุตสาหกรรม

3.1.1 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

1) ลักษณะการวิจัยเชิงปริมาณ

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเขตอุตสาหกรรมหรือสวนอุตสาหกรรมที่เปิดดำเนินการแล้วที่ตั้งอยู่ใน อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี (กลุ่มประชากรเป้าหมาย: N) ซึ่งเป็นการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลนนทรี และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ่มมีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล 24 คน ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลนนทรีมีสวนอุตสาหกรรมสหพัฒน์-กบินทร์บุรีตั้งอยู่ มีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล 32 คน ดังนั้นงานวิจัยนี้มีกลุ่มตัวอย่าง (n) จำนวน 56 คน

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แบ่งเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะทั่วไป ทำการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ การรับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม การได้รับการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม

ลักษณะคำถามเป็นแบบสอบถามเลือกตอบ (Check List) และแบบเติมคำหรือข้อความในส่วนที่กำหนดไว้

การแบ่งกลุ่มของอายุ ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ ใช้ค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ กรณีที่น้อยกว่าค่าเฉลี่ยจัดในกลุ่มน้อย ตั้งแต่ค่าเฉลี่ยขึ้นไปจัดอยู่ในกลุ่มมาก

ระดับการศึกษา ตั้งแต่มัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไปจัดอยู่ในกลุ่มมาก ตั้งแต่มัธยมศึกษาตอนต้นลงไปจัดอยู่ในกลุ่มการศึกษาน้อย

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามด้านการรับรู้บทบาทหน้าที่ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ความรู้เกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อม โดยแบ่งเนื้อหา ดังนี้

1) การรับรู้บทบาทหน้าที่ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นคำถามให้เลือกตอบ ตามการรับรู้ว่า ใช่ ไม่แน่ใจ และไม่ใช้ ประยุกต์จาก สมพงษ์ ทองใบ (2538: 42) มีเกณฑ์การแบ่งระดับดังนี้

		คำถามเชิงบวก (Positive Statement)	คำถามเชิงลบ (Negative Statement)
ถ้าเลือกตอบ	ใช่	มีค่า 1 คะแนน	มีค่า 0 คะแนน
	ไม่แน่ใจ	มีค่า 0 คะแนน	มีค่า 0 คะแนน
	ไม่ใช่	มีค่า 0 คะแนน	มีค่า 1 คะแนน

นำคะแนนที่ได้มาจัดกลุ่ม โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับดังนี้

การรับรู้บทบาทระดับมาก หมายถึง ค่าของคะแนนในช่วงที่มากกว่า ค่าคะแนนเฉลี่ย + ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การรับรู้บทบาทระดับปานกลาง หมายถึง ค่าคะแนนในช่วงตั้งแต่ค่าคะแนนเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ถึง ค่าคะแนนเฉลี่ย + ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การรับรู้บทบาทระดับน้อย หมายถึง ค่าของคะแนนในช่วงที่ต่ำกว่าค่าคะแนนเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2) ด้านความรู้เกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อม ทดสอบความรู้เกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะด้านมลพิษอุตสาหกรรม เป็นคำถามแบบปรนัยให้เลือกตอบ (Multiple Choice) โดยกำหนดตัวเลือกให้มีคำตอบที่ถูกเพียงข้อเดียว โดยข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดให้ 0 คะแนน จากนั้นนำคะแนนที่ได้มารวมกันแล้วแบ่งเป็นกลุ่มระดับความรู้ 3 ระดับดังนี้

ความรู้เกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อมมาก หมายถึง ค่าของคะแนนในช่วงที่มากกว่าค่าคะแนนเฉลี่ย + ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ความรู้เกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อมปานกลาง หมายถึง ค่าคะแนนในช่วงตั้งแต่ค่าคะแนนเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ถึง ค่าคะแนนเฉลี่ย + ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ความรู้เกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อมน้อย หมายถึง ค่าของคะแนนในช่วงที่ต่ำกว่าค่าคะแนนเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่าแบบจัดประเภท (Category Rating Scale) มีระดับการประเมินค่า 5 ระดับและมีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้คือ

มีการปฏิบัติมากที่สุด (สัปดาห์ละ 1 ครั้ง)	4 คะแนน
มีการปฏิบัติมาก (เดือนละ 1 ครั้ง)	3 คะแนน
มีการปฏิบัติปานกลาง (2-3 เดือน 1 ครั้ง)	2 คะแนน
มีการปฏิบัติน้อย (มากกว่า 3 เดือน 1 ครั้ง)	1 คะแนน
ไม่มีการปฏิบัติเลย	0 คะแนน

นำคะแนนที่ได้มารวมกลุ่มแล้วแบ่งออกเป็น 3 ระดับดังนี้

บทบาทระดับมาก หมายถึง ค่าของคะแนนมากกว่าค่าคะแนนเฉลี่ย + $\frac{1}{2}$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

บทบาทระดับปานกลาง หมายถึง ค่าคะแนนในช่วงตั้งแต่ค่าคะแนนเฉลี่ย - $\frac{1}{2}$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ถึง ค่าคะแนนเฉลี่ย + $\frac{1}{2}$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

บทบาทระดับน้อย หมายถึง ค่าของคะแนนในช่วงที่ต่ำกว่าค่าคะแนนเฉลี่ย - $\frac{1}{2}$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

นอกจากนี้ใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Techniques) ที่อาศัยฉันทามติ (Consensus) ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ได้ข้อสรุปของลักษณะกิจกรรมการเฝ้าระวังมลพิษจากอุตสาหกรรมที่เหมาะสมกับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งจากการศึกษาของ แมคมินแลน (Macmillan อ้างใน สบสุข ลีละบุตร, 2543: 60) ที่มีการจัดลำดับความสำคัญกิจกรรมในโครงการต่างๆ พบว่า ถ้ามีผู้ร่วมโครงการตั้งแต่ 17 คนขึ้นไป อัตราการลดลงของการคลาดเคลื่อน (Error) จะน้อยมาก ดังตารางที่ 3-1

ตารางที่ 3-1 การลดลงของความคลาดเคลื่อน (Error) ของจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย

จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ (Panel Size)	การลดลงของความคลาดเคลื่อน (Error Reduction)	ความคลาดเคลื่อนลดลง (Net Change)
1-5	1.20-0.70	0.50
5-9	0.70-0.58	0.21
9-13	0.58-0.54	0.04
13-17	0.54-0.50	0.04
17-21	0.50-0.48	0.02
21-25	0.48-0.46	0.02
25-29	0.46-0.44	0.02

ที่มา : แมคมิลแลน (อ้างในสับสน ลิขสิทธิ์, 2543: 60)

จากเทคนิคดังกล่าวผู้วิจัยจึงนำมาประยุกต์ใช้ในงานวิจัยโดยมีขั้นตอนดังนี้
ขั้นตอนที่ 1 กำหนดจำนวนผู้เชี่ยวชาญจากงานวิจัยของ แมคมิลแลน ที่เลือกผู้เชี่ยวชาญไม่ควรน้อยกว่า 17 ท่าน เพื่อให้มีความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด ผู้วิจัยเลือกผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ในเรื่องการควบคุมมลพิษสิ่งแวดล้อมและอุตสาหกรรม จากรายนามผู้ชำนาญการในเว็บไซต์ของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม พร้อมกันนี้ผู้วิจัยได้ติดต่อผู้เชี่ยวชาญที่อยู่ในพื้นที่ศึกษารวมจำนวน 25 ท่าน เพื่อให้ค่าคะแนนของกิจกรรมในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

ลักษณะกิจกรรมการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมผู้วิจัยรวบรวมจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดปราจีนบุรี ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลนนทรี ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกี่ เจ้าหน้าที่อาสาสมัครโครงการอาสาสมัครพิทักษ์สิ่งแวดล้อม ของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม และเอกสารที่เกี่ยวข้อง นำรายการกิจกรรมการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์พิจารณาความเหมาะสมของกิจกรรมการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม

ผู้วิจัยได้จัดทำบัญชีรายชื่อกิจกรรมการเฝ้าระวังที่ได้ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญรอบแรกพิจารณากำหนดน้ำหนักความคิดเห็น 5 ระดับคือ 1-5 คะแนน คือ

5 คะแนน	หมายความว่า	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยอย่างมาก
4 คะแนน	หมายความว่า	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วย
3 คะแนน	หมายความว่า	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจ
2 คะแนน	หมายความว่า	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญไม่เห็นด้วย
1 คะแนน	หมายความว่า	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญไม่เห็นด้วยอย่างมาก

ขั้นตอนที่ 2 นำคะแนนทั้งหมดที่ได้จากการตอบแบบสอบถามในรอบแรกมาหาค่ามัธยฐานของแต่ละกิจกรรม แล้วแจ้งผลค่ามัธยฐานของแต่ละกิจกรรมส่งกลับไปยังผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความคิดเห็นอีกครั้ง โดยระยะเวลารอบที่สองห่างจากรอบแรกประมาณสองสัปดาห์พร้อมกับนำผลคะแนนที่ได้ หาค่ามัธยฐานในแต่ละข้อของกิจกรรม เพื่อสรุปผลดังนี้

4.51 - 5.00	หมายความว่า	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยอย่างมาก
3.51 - 4.50	หมายความว่า	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วย
2.51 - 3.50	หมายความว่า	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจ
1.51 - 2.50	หมายความว่า	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญไม่เห็นด้วย
1.00 - 1.50	หมายความว่า	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญไม่เห็นด้วยอย่างมาก

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540: 117) เสนอให้ “พิจารณาค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป ให้เป็นที่ยอมรับในการพิจารณาหาค่าดัชนีความเหมาะสมระหว่างข้อคำถาม การพิจารณาเช่นนี้สามารถนำไปปรับปรุงแก้ไขแล้วแต่กรณีและความเหมาะสม” ผู้วิจัยจึงได้ประยุกต์การพิจารณาผลคะแนนเพื่อหาค่ามัธยฐานของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อกิจกรรม จากนั้นนำข้อที่มีระดับความเห็นที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งเป็นกิจกรรมที่นำไปใช้เป็นกิจกรรมในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

การดำเนินการ ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญที่คัดเลือกไว้และได้จำนวน 25 ท่านส่งแบบสอบถามโดยวิธีทางจดหมาย และส่งแบบสอบถามด้วยตนเองในรอบแรกให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 25 ท่าน ได้รับการตอบกลับ จำนวน 19 ท่าน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้พยายามติดต่อผู้เชี่ยวชาญหลังจากส่งแบบสอบถามแล้ว 1 สัปดาห์เพื่อทราบว่าท่านได้รับแบบสอบถามหรือไม่ และติดต่อกลับเมื่อยังไม่ได้รับแบบสอบถามคืนอีก 2 ครั้งต่อท่าน ส่วนแบบสอบถามในรอบที่ 2 ผู้วิจัยได้ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถามกลับในรอบแรกจำนวน 19 ท่าน และได้รับการตอบกลับในรอบที่ 2 จำนวน 16 ท่านจึงนำผลที่ได้จากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญไปใช้ในการวิจัย

ส่วนที่ 4 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการเฝ้าระวังมลพิษจากการอุตสาหกรรม
ใช้คำถามปลายเปิด (Open Question)

3.1.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

✓ ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) กลุ่มเป้าหมายคือ

- 1) ประชามติการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเขตอุตสาหกรรมเปิดดำเนินการตั้งอยู่ คือ ประชามติการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกี่ และประชามติการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลนพบุรี
- 2) ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกี่ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลนพบุรี และ ปลัดอำเภออาวุโส (ปลัดอำเภอเกษียณอายุ)
- 3) เจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องกับภาคอุตสาหกรรมของรัฐ คือ อุตสาหกรรมจังหวัดปราจีนบุรี เพื่อสอบถามในประเด็น
 - ปัญหาที่เกิดขึ้นจากอุตสาหกรรมที่มีต่อสภาพแวดล้อมปัจจุบัน
 - แผนงานการดำเนินงานในเรื่องสภาพสิ่งแวดล้อม
 - แนวทางการแก้ไขปัญหา

3.2 การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

3.2.1 การหาประสิทธิภาพการวิจัยเชิงปริมาณ

การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือโดยนำเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ เป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากนั้นจึงจะนำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียง คือ องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเขตอุตสาหกรรมตั้งอยู่ ผู้วิจัยเลือกองค์การบริหารส่วนตำบลหัวสำโรง อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งมีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล 22 คน แล้วจึงนำแบบสอบถามการรับรู้บทบาทในองค์การบริหารส่วนตำบล และความรู้เกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อมที่ได้มาหาค่าความยากง่าย อำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น

การวิเคราะห์หาค่าความยากง่ายและอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2536 : 135)

ค่าความยากง่าย (Difficulty: P)

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ

P = ค่าความยากของคำถามแต่ละข้อ

R = จำนวนผู้ตอบถูกในแต่ละข้อ

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination: r)

$$r = \frac{R_u - R_e}{N/2}$$

เมื่อ

r = ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ

R_u = จำนวนผู้ตอบถูกในข้อนั้นในกลุ่มสูง

R_e = จำนวนผู้ตอบถูกในข้อนั้นในกลุ่มต่ำ

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

กลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ แบ่งโดยการเรียงคะแนนจากสูงไปหาต่ำ ใช้สัดส่วน 25 % ของจำนวนผู้ตอบทั้งหมด

เลือกข้อคำถามที่มีดัชนีความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.2 - 0.8 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไปมา ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability)

1) การหาค่าความเชื่อมั่นในแบบสอบถามวัดความรู้เรื่องมลพิษสิ่งแวดล้อม การรับรู้บทบาท ใช้สูตรของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (KR-20) (Kuder Richardson Formular) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2536 : 130)

$$Y_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	r_{tt}	= ค่าความเชื่อมั่น
	n	= จำนวนข้อของแบบทดสอบทั้งหมด
	S_t^2	= ความแปรปรวนของคะแนนทั้งของคะแนนรวมทั้งฉบับ
	p	= สัดส่วนของผู้ตอบถูกในแต่ละข้อ
	q	= สัดส่วนของผู้ตอบผิดในแต่ละข้อ (1-p)

หากผลการวิเคราะห์ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.7 ขึ้นไปถือว่าแบบสอบถามยอมรับได้

ผลการทดสอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดสอบกับตัวอย่างประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรที่ศึกษา ซึ่งได้แก่ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหัวสำโรง อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้เทคนิคการจำแนกรายข้อ 25 % ของบุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2535 : 206) ร่วมกับค่าอำนาจจำแนก 25 % ของ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2536 : 130) โดยตัดข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกที่น้อยกว่า 0.2 ตรงกันทั้ง เลือกข้อคำถามที่มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.2-0.8

ในส่วนของการรับรู้บทบาทในองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อที่ตัดทิ้งคือ ข้อที่ 1, 5 และ 12 ข้อที่ปรับปรุงคือ ข้อ 2, 3, 6, 9, 10 และ 11 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.7 ดังภาคผนวก ค (ตารางที่ ผ - 1)

ในส่วนของความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมข้อที่ตัดทิ้งคือข้อที่ 5, 7, 11, 12, 14, 15, 17, 22, 23, 25, 29, 31, 32 และ 34 ข้อที่ปรับปรุงคือ 3, 10, 13, 19, 21 และ 30 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 ดังภาคผนวก ค (ตารางที่ ผ - 2)

3.2.2 การหาประสิทธิภาพการวิจัยเชิงคุณภาพ

นำประเด็นสำหรับการสัมภาษณ์ มาปรึกษาคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อความตรงของเนื้อหา

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 ใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Techniques) ที่อาศัยฉันทามติ (Consensus) ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ได้ข้อสรุปของลักษณะกิจกรรมการเฝ้าระวังมลพิษจากอุตสาหกรรมที่เหมาะสมกับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลด้วยค่าสถิติ มัชยฐาน

ขั้นตอนที่ 2 นำข้อมูลปฐมภูมิที่รวบรวมได้มาลงรหัสและประมวลผลด้วย โปรแกรม SPSS Version 7.52 (Statistical Package for Social Sciences) เพื่อวิเคราะห์ ประเด็นต่างๆ ดังนี้

- 1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติร้อยละและความถี่
- 2) บทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษจากอุตสาหกรรมใช้การวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติ ร้อยละ ความถี่ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 3) วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามใช้การวิเคราะห์การผันแปร (Analysis of Variance)
- 4) ใช้การวิเคราะห์การจำแนกพหุ (Multiple Classification Analysis: MCA) เพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวว่ามีความสัมพันธ์กับบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการเฝ้าระวังมลพิษจากการอุตสาหกรรมในระดับที่แตกต่างกันอย่างไร
- 5) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยพรรณนา

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ผลทั้งหมดโดยรวมรวมผลการวิเคราะห์ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพเข้าด้วยกัน

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ในการวิจัยเรื่องบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม กรณีศึกษา เขตอุตสาหกรรมในอำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยเลือกพื้นที่ศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเขตอุตสาหกรรมที่เปิดดำเนินการตั้งอยู่ในอำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปทุมธานี ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลนนทรี และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ่ม มีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล 32 และ 24 ท่านตามลำดับ สามารถเก็บข้อมูลสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ได้ 30 และ 24 ท่านตามลำดับ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้พยายามเก็บให้ครบทั้งหมดแต่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล 2 ท่านไม่อยู่ในพื้นที่ในระยะเวลาที่เก็บข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ได้ผลดังนี้

4.1 การหากิจกรรมการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม

ผู้วิจัยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อม (ภาคผนวก ข) พิจารณากิจกรรมการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในรอบแรก ค่ามัธยฐานของคะแนนในแต่ละกิจกรรมโดยรวมมีค่าตั้งแต่ 4 คะแนนขึ้นไป มีค่ามัธยฐานเท่ากับ 3 อยู่ 1 กิจกรรม เมื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาในรอบที่ 2 ค่ามัธยฐานในกิจกรรมทั้งหมดมีค่าตั้งแต่ 4 คะแนนขึ้นไป ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อใช้เป็นกิจกรรมการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล คือ ค่ามัธยฐานที่ 3.5 คะแนน ดังตารางที่ 4-1

ตารางที่ 4-1 ผลการสอบถามผู้เชี่ยวชาญถึงกิจกรรมการเฝ้าระวังมลพิษจากอุตสาหกรรมที่เหมาะสมกับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

กิจกรรมที่แสดงถึงการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม ที่เหมาะสมกับสมาชิก อบต.	ผลครั้งที่ 1				ผลครั้งที่ 2			
	คอโธลท์ที่ 1	มัธยฐาน	คอโธลท์ที่ 3	เฉลี่ย	คอโธลท์ที่ 1	มัธยฐาน	คอโธลท์ที่ 3	เฉลี่ย
① การออกสำรวจพื้นที่								
☐ มลพิษทางน้ำ								
1.1 สำรวจแหล่งน้ำที่อาจได้รับผลกระทบมลพิษอุตสาหกรรม และเสี่ยงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม	4	5	5	4.5	4	4.5	5	4.4
1.2.การสังเกตสภาพความเป็นอยู่ของสัตว์น้ำในแหล่งน้ำ สาธารณะในพื้นที่ตำบล	3.5	4	4.5	3.9	3.75	4	5	4.0
1.3.การสังเกตลักษณะพืชน้ำในแหล่งน้ำมีการเปลี่ยนแปลง หรือไม่	4	4	4	3.9	3.75	4	4.25	3.9
1.4. การสังเกตสี กลิ่น ความขุ่น หรือคราบน้ำมันในแหล่งน้ำ ธรรมชาติ	4	5	5	4.5	4	5	5	4.4
1.5. การสังเกตสี กลิ่น ความขุ่นจากท่อน้ำทิ้ง และท่อระบาย น้ำจากเขตอุตสาหกรรม	4	5	5	4.4	4	5	5	4.4
1.6. การสังเกตมีปริมาณขยะหรือสิ่งปฏิกูลในแหล่งน้ำ	4	5	5	4.5	4	5	5	4.4
☐ มลพิษทางอากาศ								
1.1 การสังเกตว่าในพื้นที่ อบต. มีกลิ่นแปลกปลอมของสาร เคมีในพื้นที่	4	4	5	4.2	4	4.5	5	4.2
1.2 การสังเกตปริมาณ ลักษณะการฟุ้งกระจายของฝุ่น ละอองในอากาศในพื้นที่	3	4	4	3.8	3	4	4	3.8
1.3 การสังเกตปริมาณเขม่า คว้นในอากาศในพื้นที่	4	4	5	4.2	4	4	5	4.2
1.4 การสังเกตสีของคว้นจากโรงงานในเขตอุตสาหกรรม ว่าผิดปกติหรือไม่	4	4	5	4.1	3	4	5	4.0
1.5 การสังเกตปริมาณคว้นที่ออกจากปล่องโรงงาน ในเขต อุตสาหกรรมว่าผิดปกติหรือไม่	4	4	5	4.1	4	4	5	4.3
1.6 การสังเกตว่ามีคราบน้ำมันละอองหรือฝุ่นสารเคมีที่แปลก ปลอมและเกาะติดตามเสื้อผ้า หลังคาบ้าน ต้นไม้ รถที่จอด หรือที่อื่นๆ ว่าผิดปกติหรือไม่	4	4	5	4.2	3.75	4	5	4.1
1.7 การสังเกตว่าประชาชนในตำบลมีอาการระคายเคืองลูกคอ หรือทางเดินหายใจหรือไม่	3	4	5	3.9	4	5	5	4.2
1.8 สังเกตการเปลี่ยนแปลงของคุณภาพอากาศ เช่น กลิ่น ฝุ่น ละอองในฤดูกาลที่มีความเสี่ยงต่อมลพิษในอากาศ เช่น ลม สงว	(ขอคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญ)				3	4	5	4.0
☐ มลพิษจากขยะและกากของเสียอุตสาหกรรม								
1.1 การสังเกตมีขยะแปลกปลอม เช่น ภาชนะบรรจุสารเคมี หรือวัตถุอันตรายเกิดขึ้นในพื้นที่	4	5	5	4.4	3.75	4.5	5	4.3

ตารางที่ 4 – 1 ผลการสอบถามผู้เชี่ยวชาญถึงกิจกรรมการเฝ้าระวังมลพิษจากอุตสาหกรรมที่เหมาะสมกับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (ต่อ)

กิจกรรมที่แสดงถึงการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม ที่เหมาะสมกับสมาชิก อบต.	ผลครั้งที่ 1				ผลครั้งที่ 2			
	ควอไทล์ที่ 1	มัธยฐาน	ควอไทล์ที่ 3	เฉลี่ย	ควอไทล์ที่ 1	มัธยฐาน	ควอไทล์ที่ 3	เฉลี่ย
1.2 การสังเกตมีกากของเสียอุตสาหกรรม เช่น ตะกรัน กากตะกอน สารเคมี ผุ่นผงที่เกิดจากขบวนการผลิตถูกทิ้งในพื้นที่	4	5	5	4.4	4	4.5	5	4.3
1.3การสังเกตพื้นที่ทิ้งขยะว่ามีขยะจากภาคอุตสาหกรรมทิ้งอยู่	4	4	5	4.3	4	4	5	4.2
1.4 การสังเกตขยะที่ถูกทิ้งจากโรงงานมีติดฉลากอันตรายหรือไม่	3.5	4	4.5	4.0	3.75	4	5	4.1
② การประชาสัมพันธ์เรื่องมลพิษอุตสาหกรรมจากโรงงานในเขตอุตสาหกรรมให้กับประชาชน ซึ่งได้แก่								
(1) มลพิษทางน้ำ (2) มลพิษทางอากาศ(3) มลพิษจากขยะและกากของเสียอุตสาหกรรม								
2.1 ร่วมทำการติดประกาศ ข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับมลพิษอุตสาหกรรมให้ประชาชนรับรู้อย่างต่อเนื่อง	4.5	5	5	4.6	4.75	5	5	4.6
2.2 ร่วมให้ความรู้ และแนะนำผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากมลพิษอุตสาหกรรมจากเขตอุตสาหกรรมแก่ประชาชนในพื้นที่	4	5	5	4.7	4	5	5	4.7
2.3 จัดให้มีการฝึกอบรมความรู้ เรื่องมลพิษอุตสาหกรรมสิ่งแวดล้อมแก่ประชาชนในพื้นที่	3.5	4	5	4.2	4	5	5	4.4
2.4 จัดฝึกอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอันตรายของประชาชนในพื้นที่กรณีฉุกเฉิน เช่น การรั่วไหลของสารเคมี	(ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญ)				4	4	5	4.4
2.5 เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารในพื้นที่ผ่านสื่อมวลชน เช่น สื่อมวลชนในท้องถิ่น					4	4	4.25	4.2
③ การสอบถามและรับฟังปัญหาเกี่ยวกับมลพิษอุตสาหกรรม								
☐ มลพิษทางน้ำ : การเปลี่ยนแปลงของสภาพแหล่งน้ำธรรมชาติ และท่าระบายจากเขตอุตสาหกรรมในท้องถิ่นจากประชาชนในท้องถิ่น	4	4	5	4.3	4	4	5	4.3
☐ มลพิษทางอากาศ : สอบถามลักษณะ การเปลี่ยนแปลงของคุณภาพอากาศที่ประชาชนสามารถสังเกตได้ในท้องถิ่น	4	4	4	4.1	4	4	5	4.3
☐ มลพิษจากขยะและกากของเสียอุตสาหกรรม: สอบถามรูปแบบการทิ้งขยะและกากของเสียอุตสาหกรรมในท้องถิ่นกับประชาชนในท้องถิ่น	4	4	5	4.3	4	4	5	4.3
④ การสอบถามและสังเกตผลกระทบด้านสุขภาพที่ได้รับจากมลพิษอุตสาหกรรมจากประชาชนที่อาศัยในพื้นที่								
4.1 สอบถาม และสังเกตโรคที่เกิดจากระบบทางเดินอาหารจากหน่วยงานสาธารณสุขในชุมชน และจากประชาชนทั่วไป	3.5	4	4	3.9	3.75	4	4.25	3.9
4.2 สอบถาม และสังเกตโรคติดต่อทางเดินหายใจจากหน่วยงานสาธารณสุขในชุมชน และจากประชาชนทั่วไป	4	4	4.5	4.1	4	4	5	4.1
4.3 สอบถาม และสังเกตโรคติดต่อทางผิวหนังจากหน่วยงานสาธารณสุขในชุมชน และจากประชาชนทั่วไป	4	4	4.5	4.1	4	4	5	4.1

ตารางที่ 4 – 1 ผลการสอบถามผู้เชี่ยวชาญถึงกิจกรรมการเฝ้าระวังมลพิษจากอุตสาหกรรมที่เหมาะสมกับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (ต่อ)

กิจกรรมที่แสดงถึงการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมที่เหมาะสมกับสมาชิก อบต.	ผลครั้งที่ 1				ผลครั้งที่ 2			
	ควอไทล์ที่ 1	มัธยฐาน	ควอไทล์ที่ 3	เฉลี่ย	ควอไทล์ที่ 1	มัธยฐาน	ควอไทล์ที่ 3	เฉลี่ย
๕ การติดตามตรวจสอบ ลักษณะ และระดับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของมลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศ มลพิษจากขยะและกากของเสียอุตสาหกรรม ที่เกิดจากเขตอุตสาหกรรม								
5.1 ตรวจสอบลักษณะงาน หรือโครงการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของมลพิษอุตสาหกรรมที่เกิดจากเขตอุตสาหกรรม	3.5	4	5	3.9	4	4	5	4.1
5.2 ขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำการติดตามและตรวจวัดระดับมลพิษอุตสาหกรรม	3	3	4	3.5	3	4	4.25	3.7
5.3 การสังเกตพฤติกรรมของผู้ประกอบการในการระบายมลพิษอุตสาหกรรมออกสู่สิ่งแวดล้อม	(ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญ)				3	4	4	3.8
5.4 จัดทำบัญชีรายชื่อของสถานประกอบการที่มีการเก็บสารเคมีที่อาจมีการระเบิดและก่อให้เกิดมลพิษอุตสาหกรรม					3	4	4.25	3.8
5.5 ขอข้อมูลจากหน่วยงานราชการและสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับมลพิษอุตสาหกรรม					4	4	5	4.1
5.6 ทำการขอข้อมูลการทำงานของระบบบำบัดมลพิษของโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่					3	4	4	3.6
5.7 มีการประสานงาน และแลกเปลี่ยนข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับมลพิษอุตสาหกรรมกับท้องที่ใกล้เคียง	4	4	5	4.3	4	4.5	5	4.4
๖ การแก้ไข และปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อม								
6.1 มีการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากมลพิษอุตสาหกรรมแล้วส่งผลกระทบต่อประชาชนและสิ่งมีชีวิตต่างๆ	4	4	5	4.3	4	5	5	4.5
6.2 มีการประชุมกลุ่ม ระดมความคิดเห็นจากประชาชนในตำบลเพื่อแสวงหาวิธีการ มาตรการและการป้องกันมลพิษอุตสาหกรรม	4	4	5	4.3	4	4	5	4.3
6.3 มีการเตรียมการ หรือมาตรการเพื่อรับมือกับภาวะฉุกเฉิน เช่น การรั่วไหลของสารเคมีอันตราย การทิ้งกระจาย หรือสารเคมีระเบิด เป็นต้น	(ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญ)				4	4	5	4.2

4.2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

4.2.1 คุณลักษณะทั่วไปของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

(1) อายุของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

จากผลการศึกษาดูตารางที่ 4-2 พบว่า อายุของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในช่วง 26-65 ปี โดยมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 44.4 ปี สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี และ 31-40 ปี (คิดเป็นร้อยละ 37.0 และ 35.2 ตามลำดับ)

อายุเฉลี่ยของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกี่เท่ากับ 42.1 ปี ในขณะที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลนนทรีมีอายุเฉลี่ยสูงกว่า เท่ากับ 46.3 ปี

ตำบลหนองกี่มีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่อายุน้อยที่สุด 26 ปี ส่วนสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่อายุมากที่สุด 65 ปีอาศัยในตำบลนนทรี

สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีอายุน้อยกว่า 44 ปี และมีอายุตั้งแต่ 44 ปีขึ้นไปใกล้เคียงกัน (คิดเป็นร้อยละ 48.1 และ 51.9 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4 – 2 อายุของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

อายุ (ปี)	ตำบลหนองกี่ (n = 24)		ตำบลนนทรี (n = 30)		รวม (n = 54)	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
20 – 30	1	4.2	-	-	1	1.9
31 – 40	10	41.7	9	30.0	19	35.2
41 – 50	10	41.7	10	33.3	20	37.0
51 – 60	3	12.5	9	30.0	12	22.2
61 – 70	-	-	2	6.7	2	3.7
ระดับอายุน้อย (อายุน้อยกว่า 44 ปี)	14	58.3	12	40	26	48.1
ระดับอายุมาก (อายุตั้งแต่ 44 ปี)	10	41.7	18	60	28	51.9
อายุเฉลี่ย (ปี)	42.1		46.3		44.4	
อายุต่ำสุด (ปี)	26		32		26	
อายุสูงสุด (ปี)	57		65		65	

(2) ระดับการศึกษาของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

จากผลการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่มีการศึกษาในชั้นประถมศึกษา เท่ากับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 33.4 ของกลุ่มตัวอย่าง รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 22.2 ส่วนในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 5.6 และระดับอนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 3.7 มีผู้ที่ไม่ได้รับการศึกษาคิดเป็นร้อยละ 1.9

เปรียบเทียบระดับการศึกษาของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสองตำบล พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกี่ ส่วนใหญ่ร้อยละ 54.2 มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 25.0 ส่วนสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกี่ ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 12.5 และ 8.3 ตามลำดับ

ในขณะที่ตำบลนนทรี สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 53.3 รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 20.0 และมีการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 16.7 ส่วนในระดับอนุปริญญาและไม่ได้รับการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 6.7 และ 3.3 ตามลำดับ และพบว่าไม่มีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลนนทรีที่ศึกษาในระดับปริญญาตรี (ตารางที่ 4 – 3)

ตารางที่ 4 – 3 ระดับการศึกษาของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

ระดับการศึกษา	ตำบลหนองกี่ (n = 24)		ตำบลนนทรี (n = 30)		รวม (n = 54)	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ไม่ได้รับการศึกษา	-	-	1	3.3	1	1.9
ประถมศึกษา	13	54.2	5	16.7	18	33.4
มัธยมศึกษาตอนต้น	2	8.3	16	53.3	18	33.4
มัธยมศึกษาตอนปลาย / เทียบเท่า / ปวช.	6	25.0	6	20.0	12	22.2
ประกาศนียบัตรชั้นสูง / อนุปริญญา	-	-	2	6.7	2	3.7
ปริญญาตรี	3	12.5	-	-	3	5.6
รวม	24	100.0	30	100.0	54	100.0

(3) ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่

จากผลการศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า สมาชิกฯ มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่เฉลี่ย 38.9 ปี โดยมีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ตั้งแต่ 6 - 65 ปี ซึ่งส่วนใหญ่อาศัยในพื้นที่ตั้งแต่ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.5 รองมาคือ 41- 50 ปี และ 51 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.9 และ 20.4 ตามลำดับ

สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ่มมีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่เฉลี่ยเท่ากับ 36.5 ปี และมีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ตั้งแต่ 7 - 57 ปี ในขณะที่เดียวกันสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล นนทรีมีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่เฉลี่ยเท่า 40.7 ปี และมีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ตั้งแต่ 6 - 65 ปี (ตารางที่ 4 – 4)

ตารางที่ 4 – 4 ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ (ปี)	ตำบลหนองกุ่ม (n = 24)		ตำบลนนทรี (n = 30)		รวม (n = 54)	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1 – 10	1	4.2	2	6.7	3	5.6
11 – 20	2	8.3	2	6.7	4	7.4
21 – 30	3	12.5	1	3.3	4	7.4
31 – 40	9	37.5	8	26.7	17	31.5
41-50	6	25.0	8	26.7	14	25.9
51 – 60	3	12.5	8	26.7	11	20.4
61 – 70	-	-	1	3.3	1	1.9
ระยะเวลาอาศัยในพื้นที่น้อยกว่า 39 ปี	12	50.0	12	40.0	24	44.4
ระยะเวลาอาศัยในพื้นที่ตั้งแต่ 39 ปี	12	50.0	18	60.0	30	55.6
ระยะเวลาที่อาศัยเฉลี่ย (ปี)	36.5		40.7		38.9	
ระยะเวลาที่อาศัยต่ำสุด (ปี)	7		6		6	
ระยะเวลาที่อาศัยสูงสุด (ปี)	57		65		65	

(4) การรับรู้ข่าวสาร

ลักษณะการรับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 87.0 และแหล่งข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับมากที่สุด คือ โทรทัศน์ คิด

เป็นร้อยละ 63.0 ของกลุ่มตัวอย่าง รองลงมา คือ วิทยุกระจายเสียงและหนังสือพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 48.1 ของกลุ่มตัวอย่าง และได้รับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ของรัฐและทางราชการคิดเป็นร้อยละ 46.3 ของกลุ่มตัวอย่าง

สำหรับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกี่ส่วนใหญ่รับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมจากโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 58.3 ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกี่ จากเจ้าหน้าที่ของรัฐและทางราชการ คิดเป็นร้อยละ 50.0 ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกี่ หนังสือพิมพ์เป็นช่องทางการรับรู้ข่าวสารอันดับสาม คิดเป็นร้อยละ 45.8 ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกี่ และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลนนทรีส่วนใหญ่รับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมจากโทรทัศน์ร้อยละ 66.7 ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลนนทรี จากวิทยุกระจายเสียงร้อยละ 53.3 และหนังสือพิมพ์ร้อยละ 50.0 ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลนนทรี (ตารางที่ 4 – 5 และตารางที่ 4 – 6)

ตารางที่ 4 – 5 การรับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

การรับรู้ข่าวสาร	ตำบลหนองกี่ (n=24)		ตำบลนนทรี (n=30)		รวม (n=54)	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ไม่เคย	2	8.3	5	16.7	7	13.0
เคย	22	91.7	25	83.3	47	87.0

ตารางที่ 4 – 6 แหล่งข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับ

แหล่งข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม	ตำบลหนองกี่ (n=24)		ตำบลนนทรี (n=30)		รวม (n=54)	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพื่อนบ้าน /ญาติ	3	12.5	4	13.3	7	13.0
เจ้าหน้าที่ของรัฐ	12	50.0	13	43.3	25	46.3
องค์กรเอกชน	4	16.7	2	6.7	6	11.1
วิทยุกระจายเสียง	10	41.7	16	53.3	26	48.1
โทรทัศน์	14	58.3	20	66.7	34	63.0
หนังสือพิมพ์	11	45.8	15	50.0	26	48.1
แผ่นพับ ประกาศ	4	16.7	9	30.0	13	24.1

หมายเหตุ : สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

(5) ประสิทธิภาพการเข้าร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม

จากผลการศึกษาพบว่า ร้อยละ 51.9 ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเคยการเข้าร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม ส่วนร้อยละ 48.1 ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่เคยการเข้าร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม (ตารางที่ 4 – 7)

การเปรียบเทียบการเข้าร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกี่และตำบลนนทรี พบว่า ร้อยละ 66.7 ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่อาศัยในตำบลหนองกี่เคยเข้าร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมและร้อยละ 33.3 ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกี่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม เมื่อพิจารณาการเข้าร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลนนทรี พบว่า ร้อยละ 40.0 ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่อาศัยในตำบลนนทรีเคยการเข้าร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมและร้อยละ 60.0 ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกี่ไม่เคยการเข้าร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 4 – 7 ประสิทธิภาพการเข้าร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม

การเข้าร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม	ตำบลหนองกี่ (n=24)		ตำบลนนทรี (n=30)		รวม (n=54)	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ไม่เคย	8	33.3	18	60.0	26	48.1
เคย	16	66.7	12	40.0	28	51.9
รวม	24	100.0	30	100.0	54	100.0

ส่วนกิจกรรม หรือ โครงการด้านสิ่งแวดล้อมที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเข้าร่วมมากที่สุด คือ การรณรงค์ความสะอาดและการทิ้งขยะของชุมชน คิดเป็นร้อยละ 29.6 รองมาคือ การปลูกต้นไม้ คิดเป็นร้อยละ 18.5 ส่วนกิจกรรมอันดับสามที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเข้าร่วม คือ การรณรงค์ความสะอาดของแหล่งน้ำ คิดเป็นร้อยละ 9.3 ดังตารางที่ 4 – 8

ลักษณะกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกี่เข้าร่วมแตกต่างจากกิจกรรมที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลนนทรีเข้าร่วม ในพื้นที่ตำบลหนองกี่นั้น การรณรงค์ความสะอาดและการทิ้งขยะของชุมชนเป็นกิจกรรมที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเข้าร่วมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.3 ของกลุ่มสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกี่ ส่วนกิจกรรมอันดับสองที่ร้อยละ 16.7 ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกี่ที่เข้าร่วมได้แก่ การปลูกต้นไม้ กิจกรรมที่สมาชิกเข้าร่วมเท่ากันคือคิดเป็นร้อยละ 4.2 ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกี่ที่เข้าร่วม ได้แก่ การรณรงค์ป้องกันสิ่งปนเปื้อนที่มาับอาหารและการประหยัดและการใช้พลังงาน

ส่วนกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมร้อยละ 20.0 ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลนนทรี ที่เข้าร่วมมากที่สุด ได้แก่ การปลูกต้นไม้ และร้อยละ 16.7 ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลนนทรีที่เข้าร่วมเป็นอันดับสอง คือ การรณรงค์ความสะอาดของแหล่งน้ำ ส่วนกิจกรรมอันดับสามที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลนนทรีเข้าร่วม คือ การรณรงค์ความสะอาดและการทิ้งขยะของชุมชนที่มีถึงร้อยละ 6.7 ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลนนทรี

ตารางที่ 4 – 8 กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเข้าร่วม

1

กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม	ตำบลหนองกี่ (n=24)		ตำบลนนทรี (n=30)		รวม (n=54)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การรณรงค์ความสะอาดและการทิ้งขยะของชุมชน	14	58.3	2	6.7	16	29.6
การปลูกต้นไม้	4	16.7	6	20.0	10	18.5
รณรงค์ความสะอาดของแหล่งน้ำ	-	-	5	16.7	5	9.3
รณรงค์ป้องกันมลพิษสิ่งแวดล้อม	-	-	1	3.3	1	1.9
การรณรงค์ป้องกันสิ่งปนเปื้อนที่มากับอาหาร	1	4.2	-	-	1	1.9
การประหยัดและการใช้พลังงาน	1	4.2	-	-	1	1.9

หมายเหตุ : สมาชิก อบต. บางท่านเคยเข้าร่วมมากกว่า 1 กิจกรรม

(6) การได้รับการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม

จากผลการศึกษา พบว่า ร้อยละ 33.3 ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเคยได้รับการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม ส่วนร้อยละ 66.7 ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่เคยได้รับการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม (ตารางที่ 4 – 9)

ตารางที่ 4 – 9 การได้รับการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม

การได้รับการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม	ตำบลหนองกี่ (n=24)		ตำบลนนทรี (n=30)		รวม (n=54)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เคย	17	70.8	19	63.3	36	66.7
เคย	7	29.2	11	36.7	18	33.3
รวม	24	100.0	30	100.0	54	100.0

เรื่องเกี่ยวกับชุมชนและปัญหาสิ่งแวดล้อม เป็นเรื่องที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลได้
รับการฝึกอบรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20.4 รองมาคือ การใช้วัสดุเหลือใช้จากโรงงาน คิดเป็นร้อย
ละ 9.3 ปัญหามลพิษทางน้ำ เท่ากับ ปัญหามลพิษทางอากาศ คือ ร้อยละ 1.9 (ตารางที่ 4 – 10)

ตารางที่ 4 – 10 เรื่องที่ได้รับการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม

เรื่องที่ได้รับการฝึกอบรม	ตำบลหนองกี่ (n=24)		ตำบลนนทรี (n=30)		รวม (n=54)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เคยรับการฝึกอบรม	17	70.8	19	63.3	36	66.7
การใช้วัสดุเหลือใช้จากโรงงาน	4	16.7	1	3.3	5	9.3
ชุมชนและปัญหาสิ่งแวดล้อม	3	12.5	8	26.7	11	20.4
ปัญหามลพิษทางน้ำ	-	-	1	3.3	1	1.9
ปัญหามลพิษทางอากาศ	-	-	1	3.3	1	1.9
รวม	24	100.0	30	100.0	54	100.0

4.2.2 ความรู้ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อม

จากตารางที่ 4 – 11 ข้อคำถามความรู้ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมที่สมาชิกองค์การบริหารส่วน
ตำบลตอบถูกมากที่สุด คือ ข้อ 7 เท่ากับ ร้อยละ 88.9 ต่ำสุด คือ ข้อ 8 เท่ากับร้อยละ 25.9 ข้อที่ตอบ
ถูกที่ร้อยละ 70 ขึ้นไป ได้แก่ ข้อที่ 1,7,10,11,17และข้อ 20 ข้อที่ตอบถูกน้อยกว่าร้อยละ 30 ได้แก่
ข้อที่ 2, 3 และข้อ 8

ตารางที่ 4-11 คะแนนรายข้อเกี่ยวกับความรู้ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วน
ตำบล

คำถามเกี่ยวกับความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม/ข้อที่	คะแนนข้อที่ตอบ “ถูก”					
	ตำบลหนองกี่		ตำบลนนทรี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. มลพิษจากการอุตสาหกรรมสามารถส่งผลกระทบต่อ.....	20	83.3	25	83.3	45	83.3
2. การบำบัด ป้องกันมลพิษเป็นหน้าที่ของใคร	5	20.8	11	36.7	16	29.6
3. หน่วยงานของรัฐที่ตรวจสอบสภาพแวดล้อมโรงงาน.....	5	20.8	10	33.3	15	27.8
4. หากมีปัญหามลพิษทางสิ่งแวดล้อม ผ่านควร.....	13	54.2	13	43.3	26	48.2

ตารางที่ 4 –11 คะแนนรายข้อเกี่ยวกับความรู้ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (ต่อ)

คำถามเกี่ยวกับความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม	คะแนนข้อที่ตอบ “ถูก”					
	ตำบลหนองกี่		ตำบลนนทรี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5. น้ำทิ้ง หมายถึง ?	11	45.8	9	30.0	20	37.0
6. ลักษณะของน้ำอย่างใดที่แสดงว่าไม่เป็นน้ำเสีย	4	16.7	7	23.3	11	20.4
7. สภาพความเน่าเสียของแหล่งน้ำที่สังเกตได้โดย.....	22	91.7	26	86.7	48	88.9
8. ค่าที่ใช้วัดความสกปรกของน้ำ คือ?	6	25.0	8	26.7	14	25.9
9. ข้อใดเป็นผลกระทบจากมลพิษทางน้ำที่สำคัญที่สุด	15	62.5	21	70.0	36	66.7
10. โรงงานที่มีระบบบำบัดมลพิษทางน้ำ หรืออากาศ.....	20	83.3	22	73.3	42	77.8
11. กลิ่นเหม็นของสารเคมีจากโรงงาน ท่านควรแจ้ง.....	18	75.0	26	86.7	44	81.5
12. หากมีผุ่นจากโรงงาน เกิดขึ้นในชุมชน ท่านควรทำอะไร	12	50.0	17	56.7	29	53.7
13. ผ่นกรตเกิดจาก?	5	20.8	14	46.7	19	35.2
14. ผ่นกรตมีผลทำให้เกิดสิ่งใดรวดเร็วมากที่สุด	14	58.3	19	63.3	33	61.1
15. มูลฝอยอันตรายคือ มูลฝอยที่มีส่วนประกอบของ.....	13	54.2	10	33.3	23	42.6
16. เครื่องหมายนี้แสดงถึง(เครื่องหมาย เดือนกุมภาพันธ์)	13	54.2	12	40.0	25	46.3
17. หากท่านพบวัตถุที่มีเครื่องหมายในข้อ.....	18	75.0	25	83.3	43	79.6
18. เครื่องหมายนี้เป็นการแสดงถึง(รูปหัวกระโหลกไขว้)	17	70.8	24	80.0	41	75.9
19. หากท่านพบภาชนะที่มีเครื่องหมายดังรูปแสดงว่า.....	13	54.2	13	43.3	26	48.2
20. หากพบภาชนะที่มีเครื่องหมายดังรูปแสดงว่าภาชนะ.....	19	79.2	19	63.3	38	70.4

หมายเหตุ : คำถามความรู้ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมศึกษาได้จากภาคผนวก จ

จากตารางที่ 4-12 พบว่า ความรู้ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.0 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.5 เมื่อจัดระดับความรู้ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมแล้วสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ ร้อยละ 66.7 ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมระดับปานกลาง ในขณะที่ร้อยละ 16.7 ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมระดับน้อยและมากเท่ากัน

เมื่อพิจารณาระดับความรู้ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมเป็นรายตำบล พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกี่ส่วนใหญ่มีความรู้ระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 66.7 ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกี่ รองลงมา คือ ระดับความรู้ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมระดับมากคิดเป็นร้อยละ 20.8 ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกี่ ในขณะที่ความรู้ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมในระดับน้อยคิดเป็นร้อยละ 12.5 ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกี่ และเมื่อวัดระดับความรู้ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมในตำบลนนทรี พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 66.7 ของสมาชิกองค์การบริหารส่วน

ตำบลนนทรีมีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมในระดับปานกลาง รองมาร้อยละ 20 ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลนนทรีมีความรู้ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมได้ในระดับน้อย ในขณะที่ร้อยละ 13.3 ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลนนทรีมีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมได้ในระดับมาก

ตารางที่ 4 - 12 ระดับความรู้ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

ระดับความรู้ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อม	ตำบลหนองกี่ (n=24)		ตำบลนนทรี (n=30)		รวม (n=54)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับน้อย	3	12.5	6	20.0	9	16.7
ระดับปานกลาง	16	66.7	20	66.7	36	66.7
ระดับมาก	5	20.8	4	13.3	9	16.7
รวม	24	100.0	30	100.0	54	100.0

หมายเหตุ: ค่าคะแนนสูงสุด 17 คะแนน ต่ำสุด 6 คะแนน คะแนนเฉลี่ย 11.0 คะแนน S.D. = 2.5
ระดับความความรู้ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมน้อย คะแนน มีค่าน้อยกว่า 8 คะแนน
ระดับความความรู้ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมปานกลาง คะแนนมีค่าระหว่าง 8 – 13 คะแนน
ระดับความความรู้ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมมาก คะแนนมีค่ามากกว่า 13 คะแนน

4.2.2 การรับรู้บทบาทหน้าที่

จำนวนสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ตอบแบบสอบถามในส่วนการรับรู้บทบาทหน้าที่ โดยส่วนใหญ่ตอบได้ถูกต้อง (คำถามเชิงบวกคือข้อที่ 1,2,3,4,7,8,9,11,12 คำถามเชิงลบคือข้อที่ 5,6,10,และ 13) ข้อที่ตอบถูกต้องตั้งแต่ร้อยละ 70 ขึ้นไป คือ ข้อ 1,2,4,5,7,8,9,11และ12 ข้อที่ตอบถูกน้อยที่สุดคือข้อ 13 ตอบถูกร้อยละ 11.1 ของจำนวนสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ดังตารางที่ 4 – 13

ตารางที่ 4 - 13 ผลคะแนนการรับรู้บทบาทหน้าที่ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

ลักษณะการรับรู้บทบาทในองค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวนสมาชิก อบต.ที่ตอบถูก					
	ตำบลหนองกี่		ตำบลนนทรี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถแสดง.....	24	100.0	26	86.7	50	92.6
2. หน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร คือ บริหารกิจการของ.....	24	100.0	30	100.0	54	100.0
3. หน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล คือ	18	75.0	11	36.7	29	53.7
4. การดูแล รักษาระดับคุณภาพสิ่งแวดล้อมจากมลพิษ.....	19	79.2	19	63.3	38	70.4
5. การบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่ใช่ว่าหน้าที่.....	20	83.3	19	63.3	39	72.2
6. การบำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎรเป็นหน้าที่.....	9	37.5	11	36.7	20	37.0

ตารางที่ 4 - 13 ผลคะแนนการรับรู้บทบาทหน้าที่ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (ต่อ)

ลักษณะการรับรู้บทบาทในองค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวนสมาชิก อบต. ที่ตอบถูก					
	ตำบลหนองกี่		ตำบลนนทรี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
7. เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ท่านมีสิทธิรับทราบข้อมูล.....	23	95.8	23	76.7	46	85.2
8. องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถประสานงานกับหน่วยงาน.....	24	100.0	29	96.7	53	98.1
9. องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถประชาสัมพันธ์ เผยแพร่	23	95.8	28	93.3	51	94.4
10. การแก้ปัญหาในท้องถิ่น อบต. ต้องดำเนินการของงบประมาณ.....	18	75.0	14	46.7	32	59.3
11. แผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อนำไปใช้	23	95.8	27	90.0	50	92.6
12. การแก้ปัญหาเรื่องมลพิษในท้องถิ่น เป็นหน้าที่ของ.....	21	87.5	24	80.0	45	83.3
13. สมาชิกสภา อบต. เป็นเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตาม พ.ร.บ.	4	16.7	2	6.7	6	11.1

หมายเหตุ : ค่าตามการรับรู้บทบาทหน้าที่ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลศึกษาได้จากภาคผนวก จ

จากตารางผลการศึกษา 4 – 14 พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของการรับรู้บทบาทหน้าที่ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีค่าเท่ากับ 9.5 คะแนน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.8 เมื่อจัดระดับการรับรู้บทบาทหน้าที่ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ที่มีการรับรู้บทบาทหน้าที่ของตนในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 79.6 ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล รองมาคือสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีการรับรู้บทบาทหน้าที่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 11.1 ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่การรับรู้บทบาทหน้าที่น้อยนั้นคิดเป็นร้อยละ 9.3 ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

เมื่อพิจารณาระดับการรับรู้บทบาทหน้าที่เป็นรายตำบล พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกี่ส่วนใหญ่มีระดับการรับรู้บทบาทหน้าที่ในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 87.5 ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกี่ ส่วนสมาชิกที่เหลือมีการรับรู้บทบาทหน้าที่ในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 12.5 ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกี่ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลนนทรีส่วนใหญ่มีการรับรู้บทบาทหน้าที่ในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 73.3 ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลนนทรี ส่วนสมาชิกที่เหลือมีการรับรู้บทบาทหน้าที่ในระดับน้อยคิดเป็นร้อยละ 16.7 ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลนนทรี และมีการรับรู้บทบาทหน้าที่มากคิดเป็นร้อยละ 10 ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลนนทรี เป็นลำดับ

ตารางที่ 4 – 14 ระดับการรับรู้บทบาทหน้าที่ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

ระดับการรับรู้บทบาทหน้าที่	ตำบลหนองกี่ (n = 24)		ตำบลนนทรี (n = 30)		รวม (n = 54)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การรับรู้บทบาทหน้าที่ที่น้อย	-	-	5	16.7	5	9.3
การรับรู้บทบาทหน้าที่ปานกลาง	21	87.5	22	73.3	43	79.6
การรับรู้บทบาทหน้าที่มาก	3	12.5	3	10.0	6	11.1
รวม	24	100.0	30	100.0	54	100.0

ค่าคะแนนสูงสุด 12 คะแนน ต่ำสุด 5 คะแนน คะแนนเฉลี่ย 9.5 คะแนน S.D. = 1.8

หมายเหตุ: ระดับการรับรู้บทบาทหน้าที่ที่น้อย คะแนน มีค่าน้อยกว่า 7 คะแนน
 ระดับการรับรู้บทบาทหน้าที่ปานกลาง คะแนนมีค่าระหว่าง 7 – 11 คะแนน
 ระดับการรับรู้บทบาทหน้าที่มาก คะแนนมีค่ามากกว่า 11 คะแนน

4.3 บทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม

จากตารางที่ 4-15 เมื่อพิจารณาด้านการสำรวจมลพิษอุตสาหกรรมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการปฏิบัติในการสำรวจมลพิษทางน้ำค่อนข้างมาก ร้อยละ 27.5 รองมา มีการปฏิบัติในการสำรวจมลพิษทางน้ำมากที่สุด ร้อยละ 23.1 และมีการปฏิบัติในการสำรวจมลพิษทางน้ำปฏิบัติบางครั้ง ร้อยละ 20.1

การสำรวจมลพิษทางอากาศของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลพบว่าส่วนใหญ่มีการปฏิบัติมากที่สุด ร้อยละ 32.6 รองลงมาสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีการปฏิบัติค่อนข้างมาก ร้อยละ 26.9 และไม่ได้ปฏิบัติร้อยละ 15.1

ส่วนการสำรวจมลพิษจากขยะและกากของเสียอุตสาหกรรมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติมากที่สุดร้อยละ 28.2 รองลงมา มีการปฏิบัติค่อนข้างมากร้อยละ 27.3 ในขณะที่ไม่ได้ปฏิบัติร้อยละ 22.7

ตารางที่ 4 - 15 การสำรวจมลพิษจากอุตสาหกรรมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

การสำรวจมลพิษอุตสาหกรรม	ตำบลหนองกี่ (n*)		ตำบลนนทรี (n*)		รวม (n*)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
<u>มลพิษทางน้ำ</u>						
ไม่ปฏิบัติ	14	9.7	40	22.2	54	16.7
ปฏิบัติค่อนข้างน้อย	22	15.3	19	10.6	41	12.7
ปฏิบัติบางครั้ง	31	21.5	34	18.9	65	20.1
ปฏิบัติค่อนข้างมาก	45	31.3	44	24.4	89	27.5
ปฏิบัติมากที่สุด	32	22.2	43	23.9	75	23.1
<u>มลพิษทางอากาศ</u>						
ไม่ปฏิบัติ	27	14.1	38	15.8	65	15.1
ปฏิบัติค่อนข้างน้อย	13	6.8	33	13.8	46	10.7
ปฏิบัติบางครั้ง	30	15.6	34	14.2	64	14.8
ปฏิบัติค่อนข้างมาก	53	27.6	63	26.3	116	26.9
ปฏิบัติมากที่สุด	69	35.9	72	30	141	32.6
<u>มลพิษขยะและกากของเสียอุตสาหกรรม</u>						
ไม่ปฏิบัติ	16	16.7	33	27.5	49	22.7
ปฏิบัติค่อนข้างน้อย	8	8.3	14	11.7	22	10.2
ปฏิบัติบางครั้ง	12	12.5	13	10.8	25	11.6
ปฏิบัติค่อนข้างมาก	30	31.3	29	24.2	59	27.3
ปฏิบัติมากที่สุด	30	31.3	31	25.8	61	28.2

หมายเหตุ : n* = จำนวนสมาชิก อบต. คูณ จำนวนข้อของแต่ละหัวข้อ

ด้านการประชาสัมพันธ์ เรื่องมลพิษอุตสาหกรรมให้กับประชาชนของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ดังตารางที่ 4-16 พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนใหญ่ไม่ได้ปฏิบัติ ร้อยละ 31.5 รองมาคือปฏิบัติค่อนข้างมาก ร้อยละ 26.3 ปฏิบัติค่อนข้างน้อย ร้อยละ 18.9 ปฏิบัติบางครั้งใกล้เคียงกับการปฏิบัติมากที่สุด ร้อยละ 11.0

ตารางที่ 4 – 16 การประชาสัมพันธ์เรื่องมลพิษอุตสาหกรรมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

การประชาสัมพันธ์	ตำบลหนองกี่ (น*)		ตำบลนนทรี (น*)		รวม (น*)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ปฏิบัติ	43	35.8	42	28.0	85	31.5
ปฏิบัติค่อนข้างน้อย	20	16.7	31	20.7	51	18.9
ปฏิบัติบางครั้ง	13	10.8	18	12.0	31	11.5
ปฏิบัติค่อนข้างมาก	31	25.8	40	26.7	71	26.3
ปฏิบัติมากที่สุด	13	10.8	19	12.7	32	11.8

หมายเหตุ : น* = จำนวนสมาชิก อบต. คูณ จำนวนข้อ

ด้านการสอบถามและรับฟังปัญหามลพิษอุตสาหกรรมจากประชาชนของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จากตารางที่ 4-17 พบว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ปฏิบัติค่อนข้างมากและมากที่สุดคือ ร้อยละ 26.5 และ 25.3 ตามลำดับ ปฏิบัติค่อนข้างน้อย ร้อยละ 19.8 ปฏิบัติบางครั้ง ร้อยละ 16.7 และไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 13.6

ตารางที่ 4-17 การสอบถามและรับฟังปัญหามลพิษอุตสาหกรรมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

การสอบถาม-รับฟังปัญหา	ตำบลหนองกี่ (น*)		ตำบลนนทรี (น*)		รวม (น*)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ปฏิบัติ	13	18.1	9	10.0	22	13.6
ปฏิบัติค่อนข้างน้อย	7	9.7	25	27.8	32	19.8
ปฏิบัติบางครั้ง	16	22.2	11	12.2	27	16.7
ปฏิบัติค่อนข้างมาก	20	27.8	23	25.6	43	26.5
ปฏิบัติมากที่สุด	17	23.6	24	26.7	41	25.3

หมายเหตุ : น* = จำนวนสมาชิก อบต. คูณ จำนวนข้อ

ด้านการการสอบถาม และสังเกตผลกระทบด้านสุขภาพที่อาจได้รับจากมลพิษอุตสาหกรรมจากประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ดังตารางที่ 4-18 พบว่าสมาชิกส่วนใหญ่ปฏิบัติค่อนข้างมาก ร้อยละ 38.3 ไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 23.5 ปฏิบัติค่อนข้างน้อย ร้อยละ 20.99 ปฏิบัติมากที่สุด ร้อยละ 16.7 และปฏิบัติบางครั้ง ร้อยละ 15.4

ตารางที่ 4 – 18 การสอบถามผลกระทบด้านสุขภาพที่ได้รับจากมลพิษอุตสาหกรรมจากประชาชน
ที่อาศัยในพื้นที่ของสมาชิกรองการบริหารส่วนตำบล

การสอบถามผลกระทบด้านสุขภาพสุขภาพ	ตำบลหนองกี่ (ก*)		ตำบลนนทรี (ก*)		รวม (ก*)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ปฏิบัติ	18	25.0	20	22.2	38	23.5
ปฏิบัติค่อนข้างน้อย	8	11.1	26	28.9	34	21.0
ปฏิบัติบางครั้ง	14	19.4	11	12.2	25	15.4
ปฏิบัติค่อนข้างมาก	22	30.6	40	44.4	62	38.3
ปฏิบัติมากที่สุด	10	13.9	17	18.9	27	16.7

หมายเหตุ : ก* = จำนวนสมาชิก อบต. คูณ จำนวนข้อ

ด้านการติดตามตรวจสอบ ลักษณะ และการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากเขตอุตสาหกรรมของสมาชิกรองการบริหารส่วนตำบล จากตารางที่ 4-19 พบว่า สมาชิกรองการบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ไม่ได้ปฏิบัติ ร้อยละ 43.7 รองมาคือ ปฏิบัติค่อนข้างมาก ร้อยละ 22.8 ปฏิบัติบางครั้ง ร้อยละ 16.9 ปฏิบัติค่อนข้างน้อย 9.8 และปฏิบัติมากที่สุด ร้อยละ 6.9

ตารางที่ 4 – 19 การติดตามตรวจสอบ ลักษณะ และการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากเขตอุตสาหกรรมของสมาชิกรองการบริหารส่วนตำบล

การติดตามตรวจสอบ	ตำบลหนองกี่ (ก*)		ตำบลนนทรี (ก*)		รวม (ก*)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ปฏิบัติ	77	45.8	88	41.9	165	43.7
ปฏิบัติค่อนข้างน้อย	13	7.8	24	11.4	37	9.8
ปฏิบัติบางครั้ง	30	17.9	34	16.2	64	16.9
ปฏิบัติค่อนข้างมาก	44	26.2	42	20.0	86	22.8
ปฏิบัติมากที่สุด	4	2.4	22	10.5	26	6.9

หมายเหตุ : ก* = จำนวนสมาชิก อบต. คูณ จำนวนข้อ

ด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหาลพิษอุตสาหกรรมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ดังตารางที่ 4-20 พบว่า โดยส่วนใหญ่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ร้อยละ 37.0 ไม่ได้ปฏิบัติ รองมาคือปฏิบัติค่อนข้างมาก ร้อยละ 24.1 ปฏิบัติบางครั้ง ร้อยละ 17.3 ปฏิบัติค่อนข้างน้อย 15.4 และปฏิบัติมากที่สุด ร้อยละ 6.2

ตารางที่ 4-20 การป้องกัน แก้ไขและปัญหาผลพินอตสาหกรรมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

การป้องกัน แก้ไข	ตำบลหนองก๊ก (ก*)		ตำบลนทรี (ก*)		รวม (ก*)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ปฏิบัติ	29	40.3	31	34.4	60	37.0
ปฏิบัติค่อนข้างน้อย	11	15.3	14	15.6	25	15.4
ปฏิบัติบางครั้ง	12	16.7	16	17.8	28	17.3
ปฏิบัติค่อนข้างมาก	20	27.8	19	21.1	39	24.1
ปฏิบัติมากที่สุด	0	0.0	10	11.1	10	6.2

หมายเหตุ : n^* = จำนวนสมาชิก อบต. คูณ จำนวนข้อ

เมื่อพิจารณารายกิจกรรมการเฝ้าระวังของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่ได้ปฏิบัติมากที่สุด ในข้อกิจกรรมการสำรวจมลพิษทางน้ำได้แก่ข้อที่ 1.3 (ร้อยละ 24.1) การสำรวจมลพิษทางอากาศได้แก่ข้อที่ 1.7 (ร้อยละ 18.5) มีค่าใกล้เคียงกันในทุกๆกิจกรรมระหว่างร้อยละ 14 – 18] การสำรวจมลพิษทางขยะและกากของเสียได้แก่ข้อที่ 1.2, 1.4 ด้านการประชาสัมพันธ์ได้แก่ข้อที่ 2.3, 2.4, 2.5 มีค่าระหว่างร้อยละ 37.0 – 46.3 ด้านการสอบถามและรับฟังปัญหาโดยรวมนี้อาจมีค่าระหว่างร้อยละ 9.3–16.7 ด้านการสอบถามผลกระทบด้านสุขภาพจากประชาชนในพื้นที่โดยรวมมีค่าระหว่าง ร้อยละ 16.7-20.4 ด้านการติดตามตรวจสอบ ลักษณะและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมมีค่าค่อนข้างสูงคือมากกว่า ร้อยละ 30 ทุกข้อยกเว้นข้อที่ 5.3 (ร้อยละ 29.6) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษ ได้แก่ข้อที่ 6.3, 6.2, 6.1 ร้อยละ 50.0, 33.3 และ 27.8 ตามลำดับ ดังตารางที่ 4-21

ตารางที่ 4-21 การปฏิบัติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม

ข้อที่	การปฏิบัติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่ปฏิบัติ	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
(การสำรวจมลพิษ)										
มลพิษทางน้ำ 1.1	8	14.8	19	35.2	9	16.7	9	16.7	9	16.7
1.2	12	22.2	17	31.5	13	24.1	7	13.0	5	9.3
1.3	8	14.8	11	20.4	14	25.9	8	14.8	13	24.1
1.4	14	25.9	14	25.9	12	22.2	4	7.4	10	18.5
1.5	16	29.6	11	20.4	11	20.4	7	13.0	9	16.7
1.6	17	31.5	17	31.5	6	11.1	6	11.1	8	14.8
มลพิษทางอากาศ 1.1	23	42.6	10	18.5	4	7.4	9	16.7	8	14.8
1.2	16	29.6	15	27.8	12	22.2	4	7.4	7	13.0
1.3	18	33.3	14	25.9	10	18.5	4	7.4	8	14.8
1.4	18	33.3	18	33.3	5	9.3	4	7.4	9	16.7
1.5	18	33.3	17	31.5	5	9.3	5	9.3	9	16.7
1.6	17	31.5	11	20.4	10	18.5	8	14.8	8	14.8
1.7	13	24.1	15	27.8	10	18.5	6	11.1	10	18.5
1.8	18	33.3	16	29.6	8	14.8	6	11.1	6	11.1
มลพิษจากขยะ,กาก 1.1	17	31.5	17	31.5	6	11.1	3	5.6	11	20.4
1.2	15	27.8	12	22.2	6	11.1	8	14.8	13	24.1
1.3	19	35.2	15	27.8	4	7.4	8	14.8	8	14.8
1.4	10	18.5	15	27.8	9	16.7	3	5.6	17	31.5
การประชาสัมพันธ์ 2.1	10	18.5	17	31.5	6	11.1	10	18.5	11	20.4
2.2	9	16.7	18	33.3	8	14.8	12	22.2	7	13.0
2.3	1	1.9	13	24.1	10	18.5	10	18.5	20	37.0
2.4	6	11.1	9	16.7	3	5.6	11	20.4	25	46.3
2.5	6	11.1	14	25.9	4	7.4	8	14.8	22	40.7
สอบถามปัญหา 3.1	11	20.4	17	31.5	7	13.0	14	25.9	5	9.3
3.2	15	27.8	11	20.4	9	16.7	10	18.5	9	16.7
3.3	13	24.1	15	27.8	10	18.5	8	14.8	8	14.8
สังเกตสุขภาพ 4.1	10	18.5	19	35.2	4	7.4	12	22.2	9	16.7
4.2	7	13.0	20	37.0	7	13.0	9	16.7	11	20.4
4.3	7	13.0	15	27.8	10	18.5	11	20.4	11	20.4
ติดตามตรวจสอบ 5.1	6	11.1	12	22.2	11	20.4	4	7.4	21	38.9
5.2	3	5.6	12	22.2	7	13.0	7	13.0	25	46.3
5.3	3	5.6	18	33.3	10	18.5	7	13.0	16	29.6
5.4	3	5.6	10	18.5	6	11.1	3	5.6	32	59.3
5.5	2	3.7	10	18.5	14	25.9	6	11.1	22	40.7
5.6	3	5.6	11	20.4	7	13.0	4	7.4	29	53.7
5.7	6	11.1	13	24.1	9	16.7	6	11.1	20	37.0

ตารางที่ 4-21 การปฏิบัติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม
(ต่อ)

ข้อที่	การปฏิบัติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล										
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่ปฏิบัติ		
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	
แก้ไข, ปรับปรุง	6.1	5	9.3	13	24.1	10	18.5	11	20.4	15	27.8
	6.2	3	5.6	13	24.1	12	22.2	8	14.8	18	33.3
	6.3	2	3.7	13	24.1	6	11.1	6	11.1	27	50.0

หมายเหตุ : กิจกรรมการเฝ้าระวังมลพิษของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลศึกษาได้จากภาคผนวก จ

จากตารางที่ 4 – 22 พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยในการปฏิบัติการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเท่ากับ 78.5 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 35.2 เมื่อจัดระดับบพบาการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีระดับบพบาการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 37.0 กลุ่มสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีบพบาการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมในระดับปานกลางและระดับน้อยเท่ากันคือร้อยละ 31.5

เมื่อพิจารณาในตำบลหนองกี่ ระดับบพบาการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกี่ส่วนใหญ่มีบพบาการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 37.5 ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกี่ รองมาคือสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการเฝ้าระวังปานกลางและระดับน้อย ร้อยละ 33.3 และ 29.2 ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกี่ตามลำดับ

ส่วนระดับบพบาการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลนนทรีส่วนใหญ่มีบพบาการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 36.7 ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลนนทรี รองลงมาคือสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลนนทรีมีระดับบพบาการเฝ้าระวังน้อยและปานกลาง ร้อยละ 33.3และ 30.0 ตามลำดับ

4.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านคุณลักษณะทั่วไป ความรู้ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อม และการรับรู้บทบาทหน้าที่ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล กับบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยวิเคราะห์การผันแปรทางเดียว (One-way Analysis of Variance) และการวิเคราะห์จำแนกหมู่ (Multiple Classification Analysis) ได้ผลดังนี้

4.4.1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทั่วไปของสมาชิกองค์การบริหาร ส่วนตำบลกับบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษจากการอุตสาหกรรม โดยการวิเคราะห์ความผันแปรทางเดียว (One Way Analysis of Variance)

ตัวแปรอิสระ

- 1) อายุ
- 2) ระดับการศึกษา
- 3) ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่
- 4) ประสบการณ์การร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม
- 5) การรับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม
- 6) การได้รับการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม
- 7) ความรู้ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อม
- 8) การรับรู้บทบาทหน้าที่ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

ตัวแปรตาม

- 1) บทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษจากการอุตสาหกรรม

จากตาราง 4-23 การวิเคราะห์การผันแปรของปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม และการรับรู้บทบาทหน้าที่ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ การได้รับข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม การได้

รับการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อมและความรู้ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อม ไม่มีความสัมพันธ์ต่อบทบาท
การเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4-23 การวิเคราะห์การผันแปรของปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม

ที่มาของความผันแปร	ลักษณะของการวิเคราะห์				
	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ตัวแปรอิสระ (Main Effects)	17719.620	10	1771.962	1.589	0.143
อายุ	395.684	1	395.684	0.355	0.555
ระดับการศึกษา	4.793	1	4.793	0.004	0.948
ประสบการณ์การร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม	5057.563	1	5057.563	4.535	0.039*
ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่	1297.592	1	1297.592	1.163	0.287
การรับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม	52.675	1	52.675	0.047	0.829
การได้รับการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม	1472.237	1	1472.237	1.320	0.257
ความรู้ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อม	1579.697	2	789.848	0.708	0.498
การรับรู้บทบาทหน้าที่ของสมาชิก อบต.	7859.379	2	3929.690	3.523	0.038*
การผันแปรที่อธิบายได้	17719.620	10	1771.962	1.589	0.143
การผันแปรที่เหลือ	47957.806	43	1115.298		
การผันแปรทั้งหมด	65677.426	53	1239.197		

หมายเหตุ: * หมายถึง มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

4.4.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับบาทการเฝ้าระวังโดยวิธีการจำแนกหมู่ (Multiple Classification Analysis: MCA)

จากตารางผลการศึกษาที่ 4-24 บทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีค่าเท่ากับค่าเฉลี่ยรวม (Grand Mean) เท่ากับ 78.46 คะแนน จากคะแนนเต็ม 156 คะแนน ซึ่งสามารถวิเคราะห์การจำแนกหมู่ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามได้ดังนี้

อายุ สมาชิกองค์การบริหารส่วนบลที่มีอายุน้อย (ตั้งแต่ 44 ขึ้นไป) มีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมมากกว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนบลที่มีอายุน้อยกว่า (น้อยกว่า 44 ปี) เมื่อควบคุมตัวแปรอิสระอื่นแล้ว ผลยังเป็นเช่นเดิมแต่มีความแตกต่าง (บทบาท) มากขึ้นและอัตราความสัมพันธ์ระหว่างอายุและบทบาทมีค่ามากขึ้น

ระดับการศึกษา สมาชิกองค์การบริหารส่วนบลที่มีระดับการศึกษาน้อย (ตั้งแต่มัธยมศึกษาตอนต้นลงมา) มีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมมากกว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนบลที่มีระดับการศึกษามาก (สูงกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น) เมื่อควบคุมตัวแปรอิสระอื่นแล้ว สมาชิกองค์การบริหารส่วนบลที่มีระดับการศึกษามากจะมีบทบาทมากกว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนบลที่มีระดับการศึกษาน้อย

ประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม สมาชิกองค์การบริหารส่วนบลที่ไม่เคยร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมมีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมมากกว่าสมาชิกที่เคยร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม เมื่อควบคุมตัวแปรอิสระอื่นแล้วผลยังเป็นเช่นเดิม

ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ สมาชิกองค์การบริหารส่วนบลที่มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่น้อย (น้อยกว่า 39 ปี) มีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมมากกว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนบลที่มีระยะเวลาอาศัยในพื้นที่มาก (มากกว่า 39 ปี) เมื่อควบคุมตัวแปรอิสระอื่นแล้วผลยังเป็นเช่นเดิม

การได้รับข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม สมาชิกองค์การบริหารส่วนบลที่ไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมมีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมมากกว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนบลที่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม เมื่อควบคุมตัวแปรอื่นผลยังเป็นเช่นเดิม ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเฉพาะสมาชิกองค์การบริหารส่วนบลที่ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารมีจำนวนเพียง 7 คน มีบทบาทระดับมาก 4 คน ระดับน้อย 3 คน และในกลุ่มผู้เคยได้รับข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมมีระดับบทบาทมาก 16 คน ระดับปานกลาง 17 คน ระดับน้อย 14 คน

การได้รับการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม สมาชิกองค์การบริหารส่วนบลที่เคยได้รับการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อมมีบทบาทมากกว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนบลที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม เมื่อควบคุมตัวแปรอื่นผลยังเป็นเช่นเดิมแต่มีความแตกต่างของบทบาทมากขึ้น

โดยที่อัตราความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับการฝึกอบรมกับบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษมีค่ามากขึ้น

ความรู้ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อม สมาชิกองค์การบริหารส่วนบลที่มีระดับความรู้ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมปานกลางมีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษมากกว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนบลที่มีระดับความรู้ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมที่มากกว่าและน้อยกว่า เมื่อควบคุมตัวแปรอื่นแล้ว สมาชิกองค์การบริหารส่วนบลที่มีระดับความรู้ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมมากจะมีบทบาทมากกว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนบลที่มีระดับความรู้ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมปานกลางและระดับความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมน้อย

การรับรู้บทบาทหน้าที่ สมาชิกองค์การบริหารส่วนบลที่มีระดับการรับรู้บทบาทหน้าที่ปานกลางมีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษมากกว่าสมาชิกที่มีระดับการรับรู้บทบาทหน้าที่มากและน้อยกว่า เมื่อควบคุมตัวแปรอิสระอื่นผลยังเป็นเช่นเดิม

ตารางที่ 4-24 การวิเคราะห์การจำแนกหมู่ของปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม

(Grand Mean = 78.46)

Variable + Category	N	Unadjusted		Adjusted for Factors	
		Deviation	Eta	Deviation	Beta
1) อายุ			0.078		0.239
อายุน้อย (อายุน้อยกว่า 44 ปี)	26	- 2.81		-8.64	
อายุมาก (อายุตั้งแต่ 44 ปี ขึ้นไป)	28	2.61		8.03	
2) ระดับการศึกษา			0.014		0.033
น้อย (มัธยมศึกษาตอนต้นลงมา)	37	0.32		-0.78	
มาก (สูงกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น)	17	-0.70		1.71	
3) ประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม			0.267		0.355
ไม่เคย	26	9.65		12.84	
เคย	28	- 8.96		-11.93	
4) ระยะเวลาอาศัยในพื้นที่			0.115		0.203
น้อย (น้อยกว่า 39 ปี)	24	4.50		7.90	
มาก (ตั้งแต่ 39 ปี ขึ้นไป)	30	- 3.60		-6.32	
5) การได้รับข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม			0.036		0.039
ไม่เคย	7	3.25		3.56	
เคย	47	- 0.48		-0.53	
6) การได้รับการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม			0.053		0.207
ไม่เคยอบรม	36	- 1.30		-4.95	
เคยอบรม	18	2.59		9.89	
7) ความรู้ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อม			0.137		0.117
ระดับความรู้ต่ำ	9	- 10.46		-8.76	
ระดับความรู้ปานกลาง	36	2.65		1.11	
ระดับความรู้มาก	9	- 0.13		4.31	
8) การรับรู้บทบาทหน้าที่ของสมาชิก อบต.			0.297		0.364
การรับรู้บทบาทน้อย	5	- 28.66		-33.82	
การรับรู้บทบาทปานกลาง	43	4.82		6.05	
การรับรู้บทบาทมาก	6	- 10.63		-15.20	
Multiple R Squared			0.519		
Multiple R			0.270		

4.5 การร้องเรียนปัญหามลพิษจากอุตสาหกรรมและการปฏิบัติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

การร้องเรียนเกี่ยวกับมลพิษทางน้ำจากเขตอุตสาหกรรมในรอบ 1 ปี โดยส่วนใหญ่มีการร้องเรียนในเขตตำบลหนองกี่ มีการร้องเรียน 1 ถึง 5 ครั้ง เรื่องที่ร้องเรียนได้แก่ เกิดฟองไหลส้นออกจากเขตอุตสาหกรรมหลังฝนตก น้ำในคลองเน่าเสีย และน้ำเสียทำให้น้ำข้าวเสียหายไม่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้เนื่องจากข้าวไม่ออกรวง ดังตารางที่ 4 – 25

ตารางที่ 4-25 การร้องเรียนจากประชาชนเกี่ยวกับมลพิษทางน้ำจากเขตอุตสาหกรรม

การร้องเรียนเกี่ยวกับมลพิษทางน้ำจาก เขตอุตสาหกรรม	ตำบลหนองกี่		ตำบลนนทรี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยร้องเรียน	6	25.0	30	100.0	36	66.7
มีการร้องเรียนจำนวน 1 ครั้ง	8	33.3	-	-	8	14.8
มีการร้องเรียนจำนวน 2 ครั้ง	4	16.7	-	-	4	7.4
มีการร้องเรียนจำนวน 3 ครั้ง	3	12.5	-	-	3	5.6
มีการร้องเรียนจำนวน 4 ครั้ง	1	4.2	-	-	1	1.9
มีการร้องเรียนจำนวน 5 ครั้ง	2	8.3	-	-	2	3.7
รวม	24	100.0	30	100.0	54	100.0
เรื่องที่ร้องเรียน						
มีน้ำเสียเป็นฟองออกจากโรงงาน อุตสาหกรรม	4	7.4	-	-	4	7.4
เกิดน้ำเสียในลำคลอง	4	7.4	-	-	4	7.4
น้ำเสียทำให้น้ำข้าวเสียหาย	9	16.7	-	-	9	16.7

ในการแก้ปัญหามลพิษทางน้ำของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยส่วนใหญ่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกี่ จะเสนอเรื่องต่อที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ร้อยละ 25.0 รองมาคือ แจ้งให้เขตอุตสาหกรรมทำการแก้ไข ร้อยละ 20.8 ร่วมมือกับคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เข้าตรวจสอบข้อเท็จจริงในเรื่องที่เกิดขึ้น ร้อยละ 12.5 และพาชาวบ้านเข้าเจรจากับเขตอุตสาหกรรม ร้อยละ 4.2 ดัง ตารางที่ 4 – 26

การปฏิบัติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อปัญหามลพิษทางอากาศ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่เห็นว่าไม่มีปัญหา จึงไม่ได้ปฏิบัติ ในการปฏิบัติกับปัญหาเรื่องกลิ่นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล กระทำโดยการร่วมมือกับ องค์การบริหารส่วนตำบลคัดเตือนโรงงานไม่ให้เกิดขึ้นอีก และเสนอ พุดคุยกับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ดังตารางที่ 4 - 28

ตารางที่ 4-28 การปฏิบัติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกับปัญหามลพิษทางอากาศ

การปฏิบัติต่อปัญหามลพิษทางอากาศ	ตำบลหนองกี้		ตำบลนนทรี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้ปฏิบัติ	24	100.0	27	90.0	51	94.4
การปฏิบัติของ อบต. กับปัญหามลพิษทางอากาศ						
ร่วมมือกับ อบต. คัดเตือนโรงงานไม่ให้เกิดขึ้นอีก	-	-	2	6.7	2	3.7
เสนอ พุดคุยกับสมาชิก อบต.	-	-	1	3.3	1	1.9
รวม	24	100.0	30	100.0	54	100.0

ในเรื่องการร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหาเรื่องขยะและกากของเสียจากเขตอุตสาหกรรมในรอบ 1 ปี ที่ผ่านมาสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เห็นว่าไม่มีปัญหา ร้อยละ 79.6 ในขณะที่ ตำบลหนองกี้ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เห็นว่ามีการร้องเรียนร้อยละ 33.3 ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกี้ เรื่องที่ร้องเรียนได้แก่ การกำจัดขยะไม่ถูกที่และถูกวิธี ร้อยละ 11.1 ประชาชนไม่ให้ก่อสร้างที่ฝังกลบขยะจากโรงงาน มีกากของเสียออกมาทิ้งริมถนนและขยะโรงงานถูกนำมาทิ้งใกล้หมู่บ้าน ในการปฏิบัติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่ร้อยละ 14.8 เสนอเรื่องร้องเรียนต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ปรีक्षाเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไข ร้อยละ 6.7 แจ้งให้ผู้บริหารเขตทราบและแก้ไข ร้อยละ 1.9 ดังตารางที่ 4 – 29

4.6 ปัญหาและอุปสรรคของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการเฝ้าระวัง มลพิษ อุตสาหกรรม

4.6.1 ปัญหาและอุปสรรคของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม

ในการศึกษาบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม กรณีศึกษาเขตอุตสาหกรรมใน อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปทุมธานี ปัญหาและอุปสรรคของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมตามลักษณะของปัญหามลพิษอุตสาหกรรม และจากผลการศึกษาดารงที่ 4 - 30 พบว่า

ปัญหาและอุปสรรคส่วนใหญ่ด้านการเฝ้าระวังมลพิษทางน้ำมีปัญหาใกล้เคียงกันคือ ปัญหาด้านบุคลากร ขาดงบประมาณในการเฝ้าระวังมลพิษ ขาดข้อมูลข่าวสารและความรู้ด้านมลพิษ ขาดความร่วมมือจากสถานประกอบการ ประมาณร้อยละ 20 รองมาคือ การขาดความเชื่อมั่นในการแก้ปัญหาของเจ้าหน้าที่ ร้อยละ 16.7 และปัญหาการประสานงานของหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบ ร้อยละ 9.3

ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการเฝ้าระวังมลพิษทางอากาศ พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 22.2 ของกลุ่มตัวอย่างเป็นปัญหาด้านขาดข้อมูลข่าวสารและความรู้มลพิษทางอากาศ ใกล้เคียงกับการขาดงบประมาณในการเฝ้าระวังมลพิษทางอากาศ (ร้อยละ 18.5) รองมาคือปัญหาด้านขาดความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ และความพร้อมของบุคลากร(ร้อยละ 14.8 และ 13.0 ตามลำดับ) และปัญหาด้านการประสานงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบ การขาดความเชื่อมั่นในการแก้ปัญหาของเจ้าหน้าที่

ลักษณะปัญหาและอุปสรรคในการเฝ้าระวังมลพิษจากขยะและกากของเสียอุตสาหกรรม พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 24.1 ของกลุ่มตัวอย่างเป็นปัญหาเรื่องขาดข้อมูลและความรู้ด้านมลพิษจากขยะและกากของเสีย ส่วนปัญหารองลงมา คือ ปัญหาเรื่องงบประมาณของการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม และความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ ที่คิดเป็นร้อยละ 16.7 ของกลุ่มตัวอย่างเท่าๆกัน ใกล้เคียงกับปัญหาด้านบุคลากร (ร้อยละ 14.8) ปัญหาด้านขาดความเชื่อมั่นในการแก้ปัญหาของเจ้าหน้าที่ ร้อยละ 9.3 ขาดสถานที่กำจัดขยะและกากของเสียอุตสาหกรรม ร้อยละ 7.4 และปัญหาด้านการประสานงานกับหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบ ร้อยละ 5.6

เมื่อพิจารณาในรายปัญหาและอุปสรรค ที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเสนอแนะพบว่า ในปัญหาและอุปสรรคในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม ด้านบุคลากร (ตารางที่ 4 - 31) โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 80 สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่เห็นว่ามีปัญหาด้านบุคลากร ส่วนสภาพปัญหาบุคลากรที่มีเช่น ขาดเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญด้านมลพิษประจำองค์การบริหารส่วนตำบล (ร้อยละ 5.6) เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ออกตรวจพื้นที่และแก้ปัญหาไม่จริงจัง (ร้อยละ 4.3) สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลขาดความรู้ความเข้าใจปัญหา (ร้อยละ 4.3) สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลทำตัวไม่เป็นกลางเท่ากับปัญหาเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานมีน้อย อีกร้อยละ 1.2 ในการแก้ปัญหา สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเสนอว่า ให้จัดอบรมเพิ่มความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมให้เจ้าหน้าที่และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (ร้อยละ 6.2) ควรมีผู้มีความรู้ด้านมลพิษประจำในองค์การบริหารส่วนตำบล หรือหน่วยงานอื่นมาช่วย (ร้อยละ 3.7) เพิ่มเจ้าหน้าที่และบังคับใช้กฎหมาย (ร้อยละ 3.1) ให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลร่วมมือกันทำงานแก้ปัญหาและออกตรวจพื้นที่บ่อยๆ (ร้อยละ 2.5) ให้เขตอุตสาหกรรมรับผิดชอบและปฏิบัติแก้ปัญหา (ร้อยละ 0.6)

ปัญหาและอุปสรรคในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านขาดข้อมูลข่าวสาร (ตารางที่ 4-32) โดยส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 78 สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นว่าไม่มีปัญหาในด้านนี้ ในการแก้ไขสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เสนอให้มีการจัดอบรม ประชาสัมพันธ์ด้านสิ่งแวดล้อมให้เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชน (ร้อยละ 19.1) ให้เขตอุตสาหกรรมรับผิดชอบปฏิบัติ (ร้อยละ 2.5) ควรมีผู้มีความรู้จากหน่วยงานอื่นมาช่วยงานในองค์การบริหารส่วนตำบล

ปัญหาและอุปสรรคในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการประสานงาน ดังตารางที่ 4-33 โดยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 92.6) สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เห็นว่าไม่มีปัญหาในด้านนี้ สภาพปัญหาที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล พบคือ เจ้าหน้าที่, สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ออกตรวจพื้นที่ (ร้อยละ 2.5) ความล่าช้าขั้นตอนมาก (ร้อยละ 1.9) ไม่ค่อยมีการสื่อสารข้อมูล (ร้อยละ 1.2) สมาชิกและผู้นำขาดความเข้าใจในปัญหา (ร้อยละ 1.2) หน่วยงานที่สมาชิกเห็นว่ามีปัญหาในการประสานงาน คือ องค์การบริหารส่วนตำบล สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด กรมควบคุมมลพิษ กำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน การแก้ไขปัญหา สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เสนอให้ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ตรวจพื้นที่เป็นประจำเพื่อใกล้ชิดกับประชาชน ให้นำหน่วยงานที่รับผิดชอบติดตามงาน จัดฝึกอบรมผู้นำชุมชน สร้างความเข้าใจกับข้าราชการที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ของตน และจัดทำแผนงานอย่างเป็นระบบ

ปัญหาและอุปสรรคในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านงบประมาณ ดังตารางที่ 4-34 โดยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 80.9) สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

เห็นว่าไม่มีปัญหาเรื่องขาดงบประมาณในการเฝ้าระวังมลพิษ ในการแก้ไขปัญหา สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเสนอให้เพิ่มงบด้านสิ่งแวดล้อมและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลควรให้การสนับสนุน (ร้อยละ 8.6) ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ ปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ ตรวจสอบจริงจัง (ร้อยละ 4.3) ได้รับการสนับสนุน เจ้าหน้าที่ เครื่องมือจากหน่วยงานอื่น (ร้อยละ 3.1) ให้ความรู้แก่ประชาชนเพื่อทราบปัญหาได้รวดเร็ว ให้เขตอุตสาหกรรมรับผิดชอบค่าใช้จ่ายและดำเนินการ และให้ผู้ประกอบการร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบล

ปัญหาและอุปสรรคในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านความร่วมมือของสถานประกอบการ ดังตารางที่ 4-35 สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยส่วนใหญ่เห็นว่าไม่มีปัญหาในด้านนี้ (ร้อยละ 82.7) ในการแก้ไขปัญหา สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเสนอให้ ผู้ประกอบการร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบลมีการประชุมหารือกัน (ร้อยละ 7.4) ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบเขตอุตสาหกรรมให้ปฏิบัติให้ถูกต้องมากขึ้น ทำความเข้าใจกับสถานประกอบการ (ร้อยละ 3.1) ให้เขตอุตสาหกรรม ออกสำรวจพื้นที่โดยรอบเป็นประจำ บังคับใช้กฎหมายจริงจัง

ปัญหาและอุปสรรคในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านความเชื่อมั่นต่อเจ้าหน้าที่ ดังตารางที่ 4-36 สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยส่วนใหญ่เห็นว่า ไม่มีปัญหาในด้านนี้ (ร้อยละ 88.9) ในการแก้ไขปัญหา สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเสนอให้ เจ้าหน้าที่ทำงานซื่อตรง จริงจัง (ร้อยละ 7.4) องค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำชุมชนเป็นผู้ประสานชี้แจงปัญหากับประชาชน (ร้อยละ 2.5) เจ้าหน้าที่และประชาชนพบปะกันมากขึ้น และ เขตอุตสาหกรรมต้องชี้แจงข้อเท็จจริง

ตารางที่ 4 – 31 ปัญหา อุปสรรคและแนวทางการแก้ไขการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม : ด้านบุคลากร

ปัญหาบุคลากร / ลักษณะปัญหา	มลพิษทางน้ำ						มลพิษทางอากาศ						ขยะและกากของเสียอุตสาหกรรม						รวม	
	ค่ามลพิษ		ค่ามลพิษ		รวม		ค่ามลพิษ		รวม		ค่ามลพิษ		ค่ามลพิษ		รวม		ค่ามลพิษ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีปัญหา	16	66.7	26	86.7	42	77.8	20	83.3	27	90.0	47	87	22	91.7	24	80.0	46	85.2	135	83.3
เจ้าหน้าที่, สมาชิก อบต. ไม่ออกตรวจพื้นที่และแก้ปัญหาไม่จริงจัง	1	4.2	1	3.3	2	3.7	1	4.2	1	3.3	2	3.7	1	4.2	2	6.7	3	5.6	7	4.3
สมาชิก, กรรมการ อบต. ขาดความรู้ ความเข้าใจปัญหา	3	12.5	1	3.3	4	7.4	1	4.2	2	6.7	3	5.6	-	-	-	-	-	-	7	4.3
ขาดเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญด้านมลพิษ	3	12.5	1	3.3	4	7.4	2	8.3	-	-	2	3.7	1	4.2	2	6.7	3	5.6	9	5.6
สมาชิก อบต. ทำตัวไม่เป็นกลาง	1	4.2	1	3.3	2	3.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1.2
เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานน้อย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	6.7	2	3.7	2	1.2
การแก้ไข																				
จัดอบรมเพิ่มความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมให้เจ้าหน้าที่และสมาชิก อบต.	2	8.3	2	6.7	4	7.4	-	-	2	6.7	2	3.7	2	8.3	2	6.7	4	7.4	10	6.2
สมาชิก อบต. ร่วมมือกันทำงานแก้ปัญหา ออกตรวจพื้นที่บ่อยๆ	1	4.2	1	3.3	2	3.7	-	-	1	3.3	1	1.9	-	-	1	3.3	1	1.9	4	2.5
ควรมีผู้รู้ด้านมลพิษใน อบต. หรือมีหน่วยงานอื่นมาช่วย	3	12.5	-	-	3	5.6	3	12.5	-	-	3	5.6	-	-	-	-	-	-	6	3.7
เพิ่มเจ้าหน้าที่และการบังคับใช้กฎหมายและทุกหน่วยงานตั้งใจทำงาน	2	8.3	1	-	3	5.6	-	-	-	-	-	-	-	-	3	10.0	3	5.6	6	3.7
เขตอุตสาหกรรมต้องเป็นผู้รับผิดชอบ-ปฏิบัติ	-	-	-	-	-	-	1	4.2	-	-	1	1.9	-	-	-	-	-	-	1	0.6

ตารางที่ 4 - 33 ปัญหา อุปสรรคและแนวทางการแก้ไขการผังมลพิษอุตสาหกรรม : การประสานงาน

การประสานงาน	มลพิษทางน้ำ						มลพิษทางอากาศ						ขยะและกากของเสียอุตสาหกรรม						รวม	
	ตำบลหนองกี่			รวม			ตำบลหนองกี่			รวม			ตำบลหนองกี่			รวม				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
ไม่มีปัญหา	21	87.5	28	93.3	49	90.7	22	91.7	28	93.3	50	92.6	23	95.8	28	93.3	51	94.4	150	92.6
ลักษณะปัญหา																				
ไม่ค่อยมีการสื่อสารข้อมูล	1	4.2	-	-	1	1.9	1	4.2	-	-	1	1.9	-	-	-	-	-	-	2	1.2
เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานไม่มีความพร้อม	1	4.2	-	-	1	1.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.6
สมาชิก - ผู้นำขาดความรู้ความเข้าใจ ให้ความสำคัญของปัญหาน้อย	1	4.2	-	-	1	1.9	-	-	-	-	-	-	1	4.2	-	-	1	1.9	2	1.2
เจ้าหน้าที่, สมาชิก อบต. ไม่ออกตรวจพื้นที่	-	-	1	3.3	1	1.9	1	4.2	1	3.3	2	3.7	-	-	1	3.3	1	1.9	4	2.5
ล่าช้า ขึ้นตอนมาก	-	-	1	3.3	1	1.9	-	-	1	3.3	1	1.9	-	-	1	3.3	1	1.9	3	1.9

ตารางที่ 4 – 35 ปัญหา อุปสรรคและแนวทางการแก้ไขการสำรวจมลพิษอุตสาหกรรม : ความร่วมมือของสถานประกอบการ

ปัญหาความร่วมมือสถานประกอบการ	มลพิษทางน้ำ						มลพิษทางอากาศ						ขยะและกากของเสียอุตสาหกรรม						รวม	
	ตำบลหนองกื			รวม			ตำบลหนองกื			รวม			ตำบลหนองกื			รวม				
	จำนวน	ร้อยละ	ตำบลหนองกื	จำนวน	ร้อยละ	รวม	จำนวน	ร้อยละ	ตำบลหนองกื	จำนวน	ร้อยละ	รวม	จำนวน	ร้อยละ	ตำบลหนองกื	จำนวน	ร้อยละ	รวม	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีปัญหา	17	70.8	26	86.7	43	79.6	22	91.7	24	80.0	46	85.2	21	87.5	24	80.0	45	83.3	134	82.7
การแก้ไข																				
ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบเขตอุตสาหกรรมปฏิบัติให้ถูกต้องมากขึ้น	2	8.3	1	3.3	3	5.6	-	-	1	3.3	1	1.9	-	-	1	3.3	1	1.9	5	3.1
ทำความเข้าใจกับสถานประกอบการ	-	-	1	3.3	1	1.9	-	-	2	6.7	2	3.7	1	4.2	1	3.3	2	3.7	5	3.1
บังคับใช้กฎหมายจริงจัง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	8.3	-	-	2	3.7	2	1.2
เขตอุตสาหกรรมสำรวจพื้นที่เป็นประจำ	1	4.2	-	-	1	1.9	1	4.2	2	6.7	3	5.6	-	-	-	-	-	-	4	2.5
ผู้ประกอบการร่วมมือกับ อบต. หมั่นประชุมกัน	4	16.7	2	6.7	6	11.1	1	4.2	1	3.3	2	3.7	-	-	4	13.3	4	7.4	12	7.4

ตารางที่ 4 – 36 ปัญหา อุปสรรคและแนวทางการแก้ไขการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม : ความเชื่อมั่นต่อเจ้าหน้าที่

	มลพิษทางน้ำ						มลพิษทางอากาศ						ขยะและกากของเสียอุตสาหกรรม						รวม	
	ตำบลหนองกื			ตำบลนนทรี			ตำบลหนองกื			ตำบลนนทรี			ตำบลหนองกื			ตำบลนนทรี			รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีปัญหา	20	83.3	25	83.3	45	83.3	22	91.7	28	93.3	50	92.6	22	91.7	27	90.0	49	90.7	144	88.9
การแก้ไข																				
เจ้าหน้าที่ทำงานจริงจัง	3	12.5	3	10.0	6	11.1	1	4.2	2	6.7	3	5.6	-	-	3	10.0	3	5.6	12	7.4
เจ้าหน้าที่และประชาชนพบปะกันบ่อยๆ	-	-	1	3.3	1	1.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.6
อบต. ผู้นำชุมชนเป็นผู้ประสานแจ้งปัญหาให้กับประชาชน	1	4.2	1	3.3	2	3.7	1	4.2	-	-	1	1.9	1	4.2	-	-	1	1.9	4	2.5
เบตอุตสาหกรรม ต้องแจ้งข้อเท็จจริง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4.2	-	-	1	1.9	1	0.6

การแก้ปัญหาขยะและกากของเสียอุตสาหกรรมจากเขตอุตสาหกรรมสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่เห็นควรให้มีระบบกำจัดขยะที่มีประสิทธิภาพ ร้อยละ 63.0 ปรับปรุงกฎหมายให้มีประสิทธิภาพและมีบทลงโทษมากขึ้น ร้อยละ 27.8 ออกระเบียบ บังคับ ร้อยละ 9.3 ดังตารางที่ 4 - 39

ตาราง 4 - 39 การแก้ปัญหาขยะและกากของเสียในแนวคิดของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

การแก้ปัญหาขยะและกากของเสียจากอุตสาหกรรม	ตำบลหนองกี่		ตำบลนนทรี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปรับปรุงกฎหมายที่มีประสิทธิภาพ มีบทลงโทษมากขึ้น	7	29.2	8	26.7	15	27.8
ควรให้มีระบบกำจัดขยะที่มีประสิทธิภาพ	16	66.7	18	60.0	34	63.0
เก็บภาษีจากโรงงานเพิ่มขึ้น	-	-	-	-	-	-
ออกระเบียบ บังคับ	1	4.2	4	13.3	5	9.3
รวม	24	100.0	30	100.0	54	100.0

4.7 ผลจากการสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกี่และองค์การบริหารส่วนตำบลนนทรี อุตสาหกรรมจังหวัดปราจีนบุรี และปลัดอำเภออาวุโส (อำเภอท่งศรีนครบุรี) ทำให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมดังนี้

ปัญหาจากอุตสาหกรรมต่อสภาพแวดล้อมปัจจุบัน

การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 2 แห่ง นอกสมัยประชุมสภาจะประชุมสภาเพื่อรับทราบวาระต่างๆขององค์การบริหารส่วนตำบลเดือนละ 1 ครั้ง สมาชิกสภาจะมาประชุมกันเกือบครบ ทั้งนี้หากขาดประชุมเกิน 3 ครั้งติดต่อกันจะหมดสมาชิกสภาพ ในเรื่องปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากเขตอุตสาหกรรมในช่วง 1 ปี ที่ผ่านมาไม่มีการร้องเรียน แต่เคยเกิดปัญหาละ 2-3 ปีก่อนทั้ง 2 เขตองค์การบริหารส่วนตำบล สภาพปัญหาคือ พื้นที่ตำบลนนทรีปัญหาด้านน้ำเสียจากเขตอุตสาหกรรมไหลล้นออกที่กักเก็บจากเขตอุตสาหกรรมลงสู่คลองเนื่องจากฝนตก การระบายน้ำทิ้งที่มีสีเป็นที่น่าสนใจสู่แควหุมนานในฤดูน้ำหลาก ซึ่งดำเนินการแก้ไข 2 ปีก่อนนี้ พื้นที่ตำบลหนองกี่น้ำทิ้งจากเขตอุตสาหกรรมไหลสู่ท้องนาช่วงการเก็บเกี่ยว องค์การบริหารส่วนตำบลแก้ปัญหาพร้อมกับเขตอุตสาหกรรม โดยการขุดคลองระบายน้ำ เพื่อแก้ปัญหาและใช้

ประโยชน์จากน้ำทิ้งเพื่อการเกษตร การเกิดฟองจำนวนมากไหลจากเขตอุตสาหกรรมออกสู่ภายนอกทางองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ทราบในรายละเอียดของฟองที่เกิดขึ้น องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกี่แจ้งและตัดเงินเดือนต่อเขตอุตสาหกรรม นอกจากนี้ยังมีปัญหามลพิษทางน้ำ และกลิ่นจากโรงงานที่อยู่นอกเขตอุตสาหกรรม การแก้ปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบล คือการประชุมร่วมกับเขตอุตสาหกรรม เพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์ขึ้นอีก ในเรื่องขยะและกากของเสียอุตสาหกรรมมีการนำวัสดุที่เหลือจากการผลิตของโรงงานออกมาจำหน่ายเช่น เศษหนัง พลาสติก โฟม ถัง แกลลอน เป็นต้น เศษเหลือจากการจำหน่ายมีการลักลอบเผาบ้าง เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลนันทิกรรมการบริหารจะใช้วิธีเจรจากับผู้ที่กระทำการลักลอบเผาให้ยุติ ถ้ามีเรื่องเกิดขึ้นในตำบลอื่นจะมีการประสานกันระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

การดำเนินการและแนวทางการแก้ไข

เขตอุตสาหกรรมทั้ง 2 แห่ง มีกิจกรรมร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลเสมอเช่น การให้ความช่วยเหลือในอุปกรณ์การทำงาน การร่วมทำกิจกรรมเพื่อสังคม เช่น การแจกผ้าห่มในฤดูหนาวต่อผู้สูงอายุ ทั้งนี้พบว่าความสัมพันธ์ของเขตอุตสาหกรรม และองค์การบริหารส่วนตำบล จะใช้ความสัมพันธ์จากความคุ้นเคยช่วยในการจัดการปัญหาที่เกิดจากเขตอุตสาหกรรม ถ้าหากเกิดเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่หรือพื้นที่ใกล้เคียงและได้รับการประสานงานจากองค์การบริหารส่วนตำบลใกล้เคียง กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจะติดต่อเขตอุตสาหกรรมโดยตรงเพื่อให้จัดการแก้ไขทันที หรือกรณีที่เกิดจากสถานประกอบการที่ไม่อยู่ในเขตอุตสาหกรรม หากมีการร้องเรียนก็จะดำเนินการในลักษณะเดียวกัน หากไม่แก้ไขจึงใช้กฎหมายที่เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลเชี่ยวชาญเช่น ใบอนุญาต ภาษี เป็นต้น เป็นอันดับแรกในการตัดเงินเดือนไม่ให้กระทำอีกมากกว่าจะใช้ระเบียบกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องจากขาดความเชี่ยวชาญในกฎหมายอื่นๆ ทั้งนี้เมื่อเกิดปัญหาที่เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถตัดสินใจได้จะทำการประสานงานกับหน่วยงานในระดับสูงขึ้น เช่น อำเภอ

ด้านกิจกรรมที่เป็นการจัดการเพื่อลดมลพิษอุตสาหกรรมโดยตรง องค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 2 แห่งยังไม่มีโครงการในด้านนี้ โครงการส่วนใหญ่เพื่อสาธารณูปโภค เช่น ถนน เพราะจำกัดในงบประมาณ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องชุมชนและสภาพแวดล้อมองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสองแห่งจะหางบสนับสนุน ในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เร่งด่วนที่เหมือนกันทั้ง 2 องค์การบริหารส่วนตำบล คือ ขาดที่กำจัดขยะชุมชนที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งอยู่ระหว่างจัดหาสถานที่และก่อสร้างอย่างเร่งด่วน ในส่วนของขยะจากเขตอุตสาหกรรมจะกำจัดโดยเอกชนที่รับจ้างกำจัดที่มีพื้นที่กำจัดของตนเอง ไม่ใช่พื้นที่ของกำจัดขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลและไม่สามารถเข้าไปตรวจสอบได้ ทั้งนี้ในพื้นที่ อำเภอกบินทร์บุรี เคยมีการขอสร้างที่กำจัดขยะอุตสาหกรรมโดยเอกชน แต่ได้รับการคัด

ค้ำจากประชาชนในพื้นที่เช่นที่ ตำบลหนองกี่ ตำบลย่านรี และที่อยู่ระหว่างการขอความเห็นจาก องค์การบริหารส่วนตำบล ที่จะสร้างในตำบลเขาไม้แก้วขณะที่ทำการศึกษาในพื้นที่ (ตามแผนการจัดการจัดการมลพิษจากเขตอุตสาหกรรม ของกรมโรงงานอุตสาหกรรม ที่เปิดโอกาสให้เอกชนลงทุน สร้างระบบกำจัดขยะอุตสาหกรรม) ในส่วนของกากของเสียอุตสาหกรรม เขตอุตสาหกรรมทั้ง 2 แห่งจะส่งกำจัดยังบริษัทที่รับบริการกำจัดกากของเสียอุตสาหกรรม ซึ่งไม่พบว่ามีก้างกของเสีย อุตสาหกรรมที่ชัดเจน ในเรื่องมาตรการรองรับภาวะฉุกเฉินจากโรงงานอุตสาหกรรม องค์การ บริหารส่วนตำบลทั้ง 2 แห่ง มีเพียงการซ้อมการดับเพลิงร่วมกับเขตอุตสาหกรรม ทั้งนี้ภายในเขตอุตสาหกรรมมีหน่วยงานของเขตอุตสาหกรรมโดยเฉพาะที่ทำหน้าที่ด้านความปลอดภัย

ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 2 แห่งให้ความสำคัญต่อเรื่องสิ่งแวดล้อมแต่มี ปัญหาที่ขาดบุคลากรที่มีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม ที่สามารถอธิบายหรือระบุสาเหตุเมื่อเกิดปัญหาขึ้น เช่นปลาในคลองตายเป็นต้น และความเชื่อว่าชุมชนจะใช้กฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ ของเจ้าหน้าที่ประจำและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

ทั้งนี้การดำเนินงานในองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นกับลักษณะการทำงานบนพื้นฐาน ของการเมืองท้องถิ่น ที่อาจมีปัญหารการทำงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าง ในช่วงสมัยการ ประชุมจึงต้องมีการประสานงานภายในเพื่อให้การบริหารงานดำเนินต่อไปได้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเฝ้าระวังมลพิษ
อุตสาหกรรม กรณีศึกษาเขตอุตสาหกรรมใน อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปทุมธานี สามารถสรุปผล
การวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะจากงานวิจัยได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 คุณลักษณะทั่วไปของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า อายุของสมาชิกองค์
การบริหารส่วนตำบล อยู่ระหว่าง 26-65 ปี อายุเฉลี่ยเท่ากับ 44.4 ปี ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 41-50 และ
31-40 ปี ร้อยละ 37.0 และ 35.2 ตามลำดับ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการศึกษา
อยู่ในระดับประถมศึกษาเท่ากับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 33.4 และสมาชิกองค์การบริหารส่วน
ตำบลมีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่เฉลี่ย 38.9 ปี ซึ่งมีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่อยู่ในช่วง 6-65 ปีส่วน
ใหญ่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในช่วง 31 – 40 ปี และ 41 – 50 ปี ร้อยละ 31.5 และ 25.9 ตามลำดับการรับรู้
ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่รับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม
ร้อยละ 87.0 สื่อที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับมากที่สุดคือ โทรทัศน์ วิทยุกระจาย
เสียง และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ร้อยละ 63.0, 48.1 และ 46.3 ตามลำดับ

ประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่
เคยร่วมกิจกรรมและไม่เคยใกล้เคียงกัน ร้อยละ 51.9 และ 48.1 ตามลำดับ ซึ่งส่วนใหญ่กิจกรรมที่
สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเข้าร่วมส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมเพื่อณรงค์ด้านความสะอาดและ
อนามัยของชุมชน อาทิเช่น การณรงค์ด้านความสะอาดที่เน้นการเก็บขยะและการปลูกต้นไม้เพื่อ
ชุมชนน่าอยู่ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้เป็นกิจกรรมเพื่อปลูกจิตสำนึกมากกว่ากิจกรรมเพื่อเพิ่มความรู้ด้าน
มลพิษสิ่งแวดล้อม

การได้รับการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ไม่
เคยได้รับการฝึกอบรม ร้อยละ 66.7 กลุ่มที่ผ่านการฝึกอบรมส่วนใหญ่จะได้รับการฝึกอบรมเรื่อง
เกี่ยวกับชุมชนและสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 20.4 การใช้วัสดุเหลือใช้จากโรงงาน ร้อยละ 9.3

5.1.2 ความรู้ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีระดับความรู้ที่แตกต่างกัน ส่วนใหญ่ร้อยละ 66.7 มีความรู้ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมระดับปานกลาง ระดับความรู้ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมมากเท่ากับระดับความรู้น้อย ร้อยละ 16.7 ทั้งนี้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ยังขาดความรู้เกี่ยวกับหน่วยงานที่รับผิดชอบและดูแลมลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม จึงทำให้การประสานงานกับที่รับผิดชอบและดูแลมลพิษอุตสาหกรรมมีอุปสรรค แต่สิ่งที่น่าเป็นห่วงคือการขาดความรู้เกี่ยวกับสารพิษอันตรายต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากขบวนการผลิตในภาคอุตสาหกรรม ในจุดนี้ผู้วิจัยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับหน่วยงานที่ควรเข้ามารับผิดชอบในอนาคตเมื่อมีการโอนถ่ายและกระจายอำนาจการบริหารงานต่างๆ 1. องค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับโรงงานอุตสาหกรรม คือ กรมโรงงานที่มีหน้าที่ในการจำแนกและควบคุมดูแลมลพิษสิ่งแวดล้อมจากอุตสาหกรรม และกรมควบคุมมลพิษควรจะต้องให้ความรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบระดับคุณภาพสิ่งแวดล้อม จากอุตสาหกรรมควบคู่กับอันตรายของสารพิษจากอุตสาหกรรม

5.1.3 การรับรู้บทบาทในหน้าที่ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการรับรู้บทบาทหน้าที่ในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 79.6 ระดับการรับรู้บทบาทหน้าที่ระดับมาก ร้อยละ 11.1 ระดับการรับรู้บทบาทหน้าที่ระดับน้อย ร้อยละ 9.3 สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ยังเข้าใจว่า หน้าที่ในแก้ปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นเป็นหน้าที่ของกระทรวงวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลยังมีความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องไม่เพียงพอในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม เช่น พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และในส่วนที่เกี่ยวกับโรงงานอุตสาหกรรม ก็คือ พ.ร.บ. โรงงาน พ.ศ. 2535 ซึ่งในอนาคตนั้นบทบาทหน้าที่ดังกล่าวองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบเพราะฉะนั้นการให้ความรู้เรื่องกฎหมายสิ่งแวดล้อมแก่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่จะเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

5.14 บทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม

บทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 78.5 คะแนน จากคะแนนเต็ม 156 คะแนน เมื่อจัดระดับบทบาทการเฝ้าระวังสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่สมาชิก มีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 37.0 บทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมระดับมากเท่ากับระดับน้อย ร้อยละ 31.5

ในการปฏิบัติการสำรวจพื้นที่ ด้านมลพิษทางน้ำ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการปฏิบัติค่อนข้างมาก ร้อยละ 27.5 ส่วนการสำรวจมลพิษทางอากาศของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการปฏิบัติมากที่สุด ร้อยละ 32.6 และการสำรวจมลพิษจากขยะและกากของเสียอุตสาหกรรมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการปฏิบัติมากที่สุดร้อยละ 28.2

การประชาสัมพันธ์เรื่องมลพิษอุตสาหกรรมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ไม่ได้มีการประชาสัมพันธ์ ร้อยละ 31.5 ดังนั้นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลควรจะมีการประชาสัมพันธ์จากองค์การบริหารส่วนตำบล สู่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และจากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล สู่ประชาชน

การสอบถามและรับฟังปัญหานั้นมีการปฏิบัติค่อนข้างมากร้อยละ 26.5 และมากที่สุดร้อยละ 25.3 เนื่องจากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้งจากประชาชนในพื้นที่ในหมู่บ้านการสอบถามและรับฟังปัญหาจากประชาชนจึงเป็นการบริการเพื่อประชาชนในท้องถิ่น

สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีการสอบถามผลกระทบด้านสุขภาพที่อาจได้รับจากมลพิษอุตสาหกรรมค่อนข้างมากถึงร้อยละ 38.3 รองมาไม่ได้ปฏิบัติ ร้อยละ 23.5 และปฏิบัติค่อนข้างน้อย ร้อยละ 21.0 เนื่องจากเรื่องการเจ็บป่วยจะเป็นผลที่เกิดจากปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วและบางครั้งไม่สามารถระบุถึงสาเหตุของโรคที่เกิดขึ้นได้ การสอบถามปัญหาสุขภาพจึงเป็นการสอบถามจากการพบปะกันของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกับประชาชนในท้องถิ่นและการมีมนุษยสัมพันธ์ของสมาชิกเอง

สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ไม่มีการติดตามตรวจสอบ ลักษณะ และการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากเขตอุตสาหกรรมร้อยละ 43.7 โดยเฉพาะในเรื่องการจัดทำบัญชีรายชื่อสถานประกอบการที่จัดเก็บสารเคมีอันตรายและ การขอข้อมูลการทำงานของระบบบำบัดมลพิษที่มากกว่าร้อยละ 50 ที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้มีการปฏิบัติ อาจเนื่องจากไม่มีความรู้ในเรื่องสารเคมีและในหน้าที่ที่สามารถทำได้ในกฎหมายอื่น

การป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ร้อยละ 37 ไม่ได้ปฏิบัติ โดยเฉพาะในการร่วมจัดเตรียมมาตรการกับภาวะฉุกเฉินจากอุตสาหกรรม ที่สมาชิกไม่มีการปฏิบัติร้อยละ 50 เนื่องจากยังไม่เคยมีโครงการเกี่ยวกับการหามาตรการป้องกันมลพิษอุตสาหกรรม

5.1.5 ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับบทบาทในการเฝ้าระวังที่นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 คือ ประสบการณ์การร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม และการรับรู้บทบาทหน้าที่ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ผลการวิเคราะห์การจำแนกพหุตัวแปรอิสระกับบทบาทการเฝ้าระวังมลพิษได้ว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุมากกว่า 44 ปี มีบทบาทมากกว่าสมาชิกที่มีอายุน้อยกว่า และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาน้อย (มัธยมศึกษาตอนต้นลงมา) มีบทบาทมากกว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษาแต่ทั้งนี้เมื่อควบคุมตัวแปรต่างๆ แล้วสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษาตอนต้นจะมีบทบาทมากกว่าสมาชิกที่มีระดับการศึกษาน้อย ส่วนสมาชิกที่ไม่เคยร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมเลยมีบทบาทมากกว่าสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่าการมีส่วนร่วมในกิจกรรมและลักษณะของกิจกรรมเป็นกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับมลพิษอุตสาหกรรม และที่น่าสนใจมากคือสมาชิกที่ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมกลับมีบทบาทมากกว่าสมาชิกที่เคยรับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม นั่นอาจเป็นไปได้ว่าข่าวสารที่สมาชิกรับรู้ถึงแม้จะเป็นข่าวสารที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมแต่อาจจะไม่เกี่ยวข้องกับสมาชิก หรือท้องถิ่นจึงยังไม่มีผลให้สมาชิกลงมือปฏิบัติ ทั้งนี้สังเกตได้จากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เคยผ่านการอบรมด้านสิ่งแวดล้อมจะมีบทบาทมากกว่าสมาชิกที่ไม่เคยอบรมซึ่งแสดงว่าการอบรมมีผลที่ทำให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลรู้หรือเข้าใจที่ตรงตัวกับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้เกิดทักษะและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความรู้ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมระดับปานกลางมีบทบาทมากกว่าสมาชิกที่มีระดับความรู้ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมมากและน้อย แต่เมื่อควบคุมตัวแปรอื่นๆ แล้วสมาชิกที่มีระดับความรู้ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมมากมีบทบาทมากกว่าสมาชิกที่มีระดับความรู้ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมปานกลางและน้อย และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการรับรู้บทบาทหน้าที่ระดับปานกลางมีบทบาทมากกว่าสมาชิกที่มีระดับการรับรู้บทบาทมากและน้อย

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

5.2.1 บทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระต่างๆ กับบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม กรณีศึกษาเขตอุตสาหกรรมใน อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สามารถอธิบายผลการทดสอบสมมติฐานได้ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1.4.1 สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมระดับปานกลาง

จากผลการศึกษา พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมในระดับมาก ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย สรุปได้ว่า ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีการปฏิบัติในแต่ละกิจกรรมที่ในระดับปฏิบัติค่อนข้างมาก และมากที่สุด โดยเฉพาะในด้านการสำรวจมลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศ มลพิษจากขยะและกากของเสียอุตสาหกรรม การสอบถามและรับฟังปัญหาของประชาชนที่แสดงถึงการเอาใจใส่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล และในปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจะให้ความร่วมมือกับฝ่ายบริหารในการแก้ไขตลอดจนการนำเสนอถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้องค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ศึกษามีการเลือกตั้งมาแล้วเป็นสมัยที่ 2 ทำให้สมาชิกฯ เข้าใจในหน้าที่และบทบาทของตนเป็นอย่างดี และในอดีตพื้นที่ศึกษาทั้ง 2 องค์การบริหารส่วนตำบลเคยมีการร้องเรียนถึงปัญหาที่ได้รับจากอุตสาหกรรม ข้อมทำให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเข้าใจและตระหนักถึงปัญหาจากมลพิษอุตสาหกรรม แต่ยังมีในบางประเด็นที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลยังมีปัญหาในการปฏิบัติ เช่น การประชาสัมพันธ์ และการติดตามตรวจสอบ สภาพการทำงานของระบบบำบัดมลพิษอุตสาหกรรมที่สามารถขอทราบข้อมูลได้แต่ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล หรือสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่เคยรับทราบอาจเนื่องจากไม่ทราบในหน้าที่ที่สามารถกระทำได้ในกฎหมายอื่นและในส่วนของ การเข้าใจในค่ามาตรฐานที่ต้องอาศัยความรู้เฉพาะด้านที่ยังต้องปรับปรุง

5.2.2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

จากการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยอิสระกับบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ประสบการณ์ในการร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม และการรับรู้บทบาทหน้าที่ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

สมมติฐานข้อที่ 1.4.2 สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีลักษณะทั่วไปแตกต่างกันจะมีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมแตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 1.4.2.1 สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุมาก จะมีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมมากกว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุน้อย

จากผลการศึกษา พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุแตกต่างกันจะมีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่พบว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุมาก (ตั้งแต่ 44 ปี) จะมีบทบาทมากกว่าสมาชิกที่มีอายุน้อย (น้อยกว่า 44 ปี) จึงปฏิเสธสมมติฐาน

ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้ที่มีอายุมากจะมีประสบการณ์ในด้านต่างๆ มากกว่าผู้ที่มีอายุน้อยกว่า จึงแสดงออกในการรักถิ่นที่อยู่อาศัยโดยเฉพาะสภาพแวดล้อมในพื้นที่ เช่นเดียวกับการศึกษาของ รุ่งอรุณ ญาติบรรทุง (2535: บทคัดย่อ) พบว่าถึงแม้ว่าจะไม่มีความสัมพันธ์ต่อความรู้และทัศนคติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากมีแนวโน้มของคะแนนความรู้สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อายุน้อยกว่า เรืองศักดิ์ ส่งสุข (2539: บทคัดย่อ) พบว่าอายุไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนงานวิจัยของชม สุขวิไล (2541: บทคัดย่อ) ที่ผลการศึกษาพบว่า อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

สมมติฐานข้อที่ 1.4.2.2 สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษามาก จะมีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมมากกว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาน้อย

จากผลการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน จะมีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐาน แต่ทั้งนี้สมาชิกที่มีระดับการศึกษาตั้งแต่มัธยมศึกษาตอนต้นลงมา มีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมมากกว่าสมาชิก ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น และเมื่อควบคุมตัวแปรอื่นๆ สมาชิก ที่มีระดับการศึกษามากจะมีบทบาทมากกว่าสมาชิก ที่มีระดับการศึกษาน้อย

อาจเนื่องจากในกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้งนี้สมาชิกฯ บางส่วนที่มีอายุมากแต่ศึกษาสูงสุดในระดับการศึกษาที่สามารถศึกษาได้ในสมัยก่อนคือ ประถมศึกษารวมอยู่ในกลุ่มระดับการศึกษาน้อยแต่เชื่อว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาน้อยในอดีตจะไม่เอาใจใส่ในการรับรู้ในสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้น ดังนั้นจึงเป็นไปได้ที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาน้อย มีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษามาก แต่เมื่อควบคุมตัวแปรอื่นๆ แล้วกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษามากจะมีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมมากกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาน้อย ซึ่งแสดงว่าเมื่อมีเพียงตัวแปรระดับการศึกษา ระดับการศึกษามากจะมีบทบาทมากกว่าระดับการศึกษาน้อย ซึ่งเกิดจากการได้รับการเรียนรู้ที่มากขึ้นทำให้มีความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ได้ดีที่ทำให้เกิดการปฏิบัติ ในงานวิจัยของ นพพร วีระกุล (2541: บทคัดย่อ) พบว่า ระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของ

สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนงานวิจัยของเร็กซ์คัลด์ สังกุข (2539: บทคัดย่อ) ที่ ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล แต่การศึกษานี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สรรชัย อินหว่าง (2538: บทคัดย่อ) ที่ระดับการศึกษามีผลต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงของสมาชิกสภาตำบลและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลระดับตำบล

สมมติฐานข้อที่ 1.4.2.3 สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประสบการณ์การร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมจะมีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมมากกว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่มีประสบการณ์การร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม

ผลการศึกษาพบว่า ประสบการณ์การร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์ต่อบทบาทการเฝ้าระวังมลพิษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่เคยร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมมีบทบาทการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมมากกว่าสมาชิกที่เคยร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม ดังนั้นจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

เนื่องจากลักษณะของการร่วมกิจกรรมที่อาจมีผลต่อการปฏิบัติในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมโดยที่การร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมที่เป็นเพียงการมีส่วนร่วมซึ่งไม่ทราบถึงระดับของการร่วมกิจกรรมว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในระดับใด แต่ทั้งนี้สมาชิกฯ อาจมีส่วนร่วมในกิจกรรมอื่นๆ ไม่ใช่เพียงกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม และกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมที่สมาชิกฯ เคยเข้าร่วมเป็นกิจกรรมที่รณรงค์ทั่วไปเกี่ยวกับความสะอาดของชุมชนที่ไม่อาจสื่อได้ถึงกิจกรรมที่เป็นการปฏิบัติต่อปัญหามลพิษในชุมชน

สมมติฐานข้อที่ 1.4.2.4 สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่มากจะมีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมมากกว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่น้อย

ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระยะเวลาอาศัยในพื้นที่ที่แตกต่างกันจะมีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่สมาชิกฯ ที่มีระยะเวลาอาศัยในพื้นที่น้อยมีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษมากกว่าสมาชิกฯ ที่มีระยะเวลาอาศัยมากกว่า ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

เนื่องจากในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดอาศัยในพื้นที่และอาศัยในพื้นที่ตั้งแต่เกิดและมีเพียง 7 รายที่ย้ายเข้ามาอยู่และมีอายุมากกว่า 44 ปี และย้ายเข้ามาอยู่ในพื้นที่ต่ำกว่า 39 ปี มีระดับการปฏิบัติในการเฝ้าระวังมลพิษในระดับปานกลาง และระดับมาก เมื่อถูกวิเคราะห์จึงทำให้สัดส่วนของกลุ่มผู้มีระยะเวลาอาศัยน้อยมีบทบาทมากกว่ากลุ่มที่มีระยะเวลาอาศัยมาก จากปัจจัยเรื่องอายุของสมาชิกฯ ที่มีอายุมากจะมีบทบาทมากกว่าสมาชิกฯ ที่มีอายุน้อย ดังนั้นสาเหตุนี้จึงน่าจะเป็นปัจจัยที่ทำให้ผล

การวิเคราะห์เป็นเช่นนี้ ผลการศึกษานี้ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ ถวัลย์ ชัมแย้ม (2540: 100) ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่แตกต่างกันจะมีผลต่อการอนุรักษ์แม่น้ำเพชรบุรี และ วิไลพร สมบูรณ์ชัย (2534: 79) พบว่าระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นที่แตกต่างกันจะมีความแตกต่างกันในการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แต่สอดคล้องกับการศึกษาของ อุดม แก้มชื่นพงศ์ (2537: 78) ว่า ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในท้องถิ่นที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีนไม่แตกต่างกันและ บุญลือ คชเสนีย์ (2532: 116) พบว่าผู้ที่มีระยะเวลาอยู่อาศัยน้อยกว่าจะมีความตระหนักต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากกว่าผู้ที่มีระยะเวลาอาศัยนาน

สมมติฐานข้อที่ 1.4.2.5 สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม จะมีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมมากกว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่ได้รับข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม

จากผลการศึกษา พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันมีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่เคยรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมมีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมมากกว่าสมาชิกที่ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

เนื่องจากการรับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมนั้นอาจเป็นข่าวสารที่ใกล้เคียงกับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจึงทำให้การรับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันมีผลต่อบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมที่ไม่แตกต่างกัน และปัจจัยหนึ่งคือจำนวนในกลุ่มผู้ไม่เคยได้รับข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมที่มีจำนวนน้อยมากเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยจะมีผลในการวิเคราะห์ทั้งนี้จากจำนวนผู้ไม่เคยรับข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมมีเพียง 7 ราย มีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษในระดับมาก 4 ราย บทบาทในระดับน้อย 3 ราย ในขณะที่ผู้รับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมมีบทบาทในระดับมาก 16 ราย บทบาทระดับปานกลาง 17 ราย บทบาทระดับน้อย 14 ราย เมื่อเปรียบเทียบในบทบาทการเฝ้าระวังมลพิษ ที่ระดับบทบาทมากในกลุ่มผู้รับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมจะมีจำนวนมากกว่าในจำนวนของผู้ไม่เคยรับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมถึง 4 เท่า แต่เมื่อวิเคราะห์ภายในกลุ่มจะพบว่าอัตราส่วนของระดับบทบาท ในกลุ่มผู้ไม่เคยได้รับข่าวสารจะมีอัตราส่วนสูงกว่ามากจึงทำให้ผลการวิเคราะห์กลุ่มผู้ไม่เคยรับข้อมูลข่าวสารมีบทบาทมากกว่า ทั้งนี้จำนวนภายในกลุ่มที่ทำการวิเคราะห์ควรมีจำนวนมากพอจึงจะไม่คลาดเคลื่อน

สมมติฐานข้อที่ 1.4.2.6 สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม จะมีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมมากกว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม

จากผลการศึกษา พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันมีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐาน โดยพบว่าสมาชิกฯ ที่เคยได้รับการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อมมีบทบาทในการเฝ้าระวังมากกว่าสมาชิกฯ ที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อมและเมื่อควบคุมตัวแปรอื่นจะให้ผลเช่นเดิม

ทั้งนี้การฝึกอบรมเป็นการให้ความรู้ ทักษะ ที่สื่อสารได้ตรงตัวกับผู้รับการอบรมทำให้ผู้ผ่านการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อมมีทักษะ หรือความตระหนักในสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ถึงแม้ว่าในการศึกษาจะพบว่า การฝึกอบรมไม่มีความสัมพันธ์กับบทบาท แต่กลุ่มตัวอย่างที่ผ่านการอบรมด้านสิ่งแวดล้อมสามารถแสดงบทบาทที่มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยผ่านการอบรมด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งแสดงว่าการฝึกอบรมอาจช่วยให้การปลูกฝังความรู้ได้ดีขึ้น

ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชม สุขวิไล (2541: บทคัดย่อ) ที่พบว่าปัจจัยด้านการฝึกอบรมไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถของคณะกรรมการบริหารส่วนตำบลและกิตติยา บำบัดภัย (2543: 104) พบว่าประสบการณ์ในการอบรมที่แตกต่างกันมีผลให้บทบาทในการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำของประชาชนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่กลุ่มที่เคยผ่านการอบรมจะมีบทบาทในการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำสูงกว่ากลุ่มที่ไม่เคยผ่านการอบรม และไม่สอดคล้องกับประดิษฐ์ สุนทรสวัสดิ์ (2536: บทคัดย่อ) ที่พบว่าการได้รับการฝึกอบรมของกรรมการสภาตำบลมีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกรรมการสภาตำบล

สมมติฐานข้อที่ 1.4.2.7 สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความรู้เกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อมมาก จะมีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมมากกว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความรู้เกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อมน้อย

จากผลการศึกษา พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ความรู้เกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันมีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย แต่ทั้งนี้ในการวิจัยพบว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมปานกลางมีบทบาทในการเฝ้าระวังมากกว่ากลุ่มที่มีระดับความรู้มากและระดับรู้น้อย แต่ทั้งนี้เมื่อควบคุมปัจจัยอื่นๆ กลุ่มที่มีระดับความรู้มากจะมีบทบาทมากกว่ากลุ่มที่ระดับความรู้ปานกลางและระดับรู้น้อย

ทั้งนี้ความรู้ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อม ในเรื่องที่เป็นวิทยาศาสตร์กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจ ในบางครั้งอาจใช้ความรู้จากการสังเกต ประสบการณ์ และข่าวสารจากแหล่งต่างๆ ช่วยในการตัดสินใจ แม้ว่าส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างจะมีความรู้ในระดับปานกลางและมีบทบาทมากกว่ากลุ่มอื่นๆ แต่เมื่อควบคุมตัวแปรอื่นๆ แล้วกลุ่มที่มีระดับความรู้มากจะมีบทบาทมากกว่ากลุ่มที่มีระดับความรู้ปานกลางและระดับรู้น้อยตามลำดับ ซึ่งแสดงได้ว่าความรู้จะช่วยให้สมาชิกฯ รู้ถึงลักษณะ ของสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้น

ผลการศึกษาครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ วิภาเพ็ญ เกียสกุล (2536: 122) พบว่า ความรู้เกี่ยวกับขยะมูลฝอยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการทิ้งขยะของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้เกี่ยวกับมูลฝอยมากจะมีพฤติกรรมการทิ้งขยะดีกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้เกี่ยวกับมูลฝอยน้อยกว่าและ สรรค์ชัย อินทว้าง (2538: บทคัดย่อ) พบว่าปัจจัยด้านความรู้มีผลต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงของสมาชิกสภาตำบล

สมมติฐานข้อที่ 1.4.2.8 สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการรับรู้บทบาทมาก จะมีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมมากกว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการรับรู้บทบาทน้อย

การศึกษาพบว่าการรับรู้บทบาทหน้าที่ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์กับบทบาทการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สมาชิกฯ ที่มีระดับการรับรู้บทบาทหน้าที่ปานกลางมีระดับบทบาทการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมมากกว่าสมาชิกฯ ที่มีการรับรู้บทบาทหน้าที่มากและน้อย ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐาน ทั้งนี้เมื่อควบคุมตัวแปรอื่นๆ ได้ผลเช่นเดิม

ทั้งนี้การรับรู้บทบาทหน้าที่จะส่งผลถึงความเข้าใจถึงสถานะภาพและหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ ในหน้าที่ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างมีระดับการรับรู้บทบาทหน้าที่ในระดับปานกลางจึงทำให้การกลุ่มการรับรู้บทบาทหน้าที่ปานกลางมีบทบาทมากกว่ากลุ่มอื่นๆ แต่กลุ่มที่มีระดับการรับรู้บทบาทมากก็มีบทบาทมากกว่ากลุ่มที่มีระดับบทบาทน้อยซึ่งแสดงได้ว่าการรับรู้บทบาทหน้าที่จะช่วยให้การปฏิบัติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปตามหน้าที่ที่ถูกกำหนด ทั้งนี้การเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมาจากการเลือกตั้งเปรียบเหมือนผู้นำชุมชนได้เหมือนกัน ที่จะมียบทบาทที่ถูกคาดหวังให้ปฏิบัติ และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ควรปฏิบัติให้เหมาะสมเพราะปัจจัยหนึ่งคือการรักษาฐานเสียงในชุมชนและเป็นการบริการชุมชน

5.3 ปัญหาและอุปสรรคของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการเฝ้าระวังมลพิษ

อุตสาหกรรม

ปัญหาในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในด้านมลพิษทางน้ำจะมีปัญหาในเรื่องของ บุคลากร ขาดข้อมูลข่าวสารด้านมลพิษอุตสาหกรรม ขาดงบประมาณในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม ความร่วมมือของสถานประกอบการ ด้านมลพิษทางอากาศจะมีปัญหาในเรื่อง ขาดข้อมูลข่าวสารและความรู้ด้านมลพิษทางอากาศ ขาดงบประมาณในการเฝ้าระวังมลพิษ และขาดความร่วมมือจากสถานประกอบการ ในด้านมลพิษจากขยะและกากของเสีย จะมีปัญหาในเรื่อง ขาดข้อมูลและความรู้ด้านมลพิษจากขยะและกากของเสีย ขาดงบประมาณในการเฝ้าระวังมลพิษและความร่วมมือจากสถานประกอบการ ขาดสถานที่กำจัดขยะและกากของเสีย แนวทางในการแก้ปัญหาจากอุปสรรคในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม

ด้านบุคลากร ควรเพิ่มศักยภาพของเจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ให้มีความรู้ความเข้าใจปัญหาในท้องถิ่นมากขึ้น โดยการจัดอบรมเพิ่มความรู้ด้านมลพิษและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ในองค์การบริหารส่วนตำบลมีจำนวนเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานไม่เพียงพอ ขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญด้านมลพิษอาจแก้ไขโดยขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นๆที่มีความพร้อมเพื่อเข้ามาช่วยตรวจสอบ ในพื้นที่ศึกษาก็มีบางครั้งที่องค์การบริหารส่วนตำบลขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นเช่น เจ้าหน้าที่สาธารณสุขช่วยตรวจสอบสภาพน้ำ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด เมื่อมีปัญหาจากโรงงานเกิดขึ้นในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้การให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลออกตรวจตราพื้นที่บ่อยขึ้นเพื่อทราบปัญหาในท้องถิ่นได้ชัดเจนจะทำให้การแก้ปัญหาท้องถิ่นได้รวดเร็วและถูกต้อง มีบางปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นทำให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลถูกมองว่าทำตัวไม่เป็นกลางในการร่วมมือแก้ไขปัญหาลocal ในท้องถิ่นที่ผลจากโรงงานอุตสาหกรรม ทั้งนี้มีอาจเป็นเพราะในระบบการเมืองท้องถิ่นที่อาจมีคู่แข่งทางการเมืองบ้าง ในการแก้ปัญหาในท้องถิ่นควรบังคับใช้กฎหมายที่จริงจังแต่เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นยังขาดความเชี่ยวชาญในดับทกฎหมายโดยเฉพาะกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกั้องค์การบริหารส่วนตำบล

ด้านข้อมูลข่าวสารถึงแม้ว่าเรื่องข้อมูลข่าวสารด้านมลพิษจะไม่มีปัญหาเนื่องจากสามารถทราบข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมทั่วไปและเรื่องราวต่างๆได้จากโทรทัศน์ เจ้าหน้าที่ของทางราชการ หนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง แต่ในเรื่องมลพิษอุตสาหกรรมสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลยังมีความต้องการที่จะทราบข้อมูลแต่ยังขาดข้อมูลจากแหล่งอื่นๆ ที่จะใช้ศึกษา มีบางที่เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นศึกษาจากการพูดคุยแลกเปลี่ยนกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่นเนื่องจากต้องจัดทำโครงการเช่น โครงการสร้างบ่อกำจัดขยะชุมชน นอกจากนี้ยังมีปัญหาในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลประชาสัมพันธ์ข่าวสารที่ได้รับจากองค์การบริหารส่วนตำบลสู่ประชาชนในท้อง

ถึ้นน้อยถึงแม้จะมีประชคมหมู่บ้านที่จัดประชุมประจำ บางครั้งสมาชิกไม่ได้แจ้งให้ที่ประชคมทราบ ดังนั้นเพื่อแก้ปัญหาคาดข้อมูลข่าวสารจึงควรเน้นให้มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารทั้งในเรื่องของมลพิษอุตสาหกรรมและในเรื่องอื่นๆในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ประชาชนในท้องที่ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

ด้านการประสานงาน แม้ว่าจะไม่มีปัญหาในเรื่องการประสานงาน แต่มีบ้างในเรื่องที่สมาชิกออกตรวจพื้นที่แล้วไม่แจ้งปัญหาในท้องถิ่นให้ฝ่ายบริหารทราบ และการติดต่อสื่อสารข้อมูลที่ยังไม่มีประสิทธิภาพที่ทำให้ข้อมูลที่ได้รับไม่ครบถ้วน เช่นบางครั้งเจ้าหน้าที่ภายนอกมาตรวจตราแต่ไม่มีความพร้อมในการปฏิบัติอันเนื่องจากเจ้าหน้าที่เองและจากการแจ้งจุดประสงค์ไปถึงเจ้าหน้าที่อาจไม่ตรงกัน รวมถึงความล่าช้าและขั้นตอนในการดำเนินงานของเรื่องที่แจ้งกับหน่วยงานนั้นๆ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้จะพบได้จากการตอบคำถามที่สมาชิกจะไม่ทราบถึงการติดต่อกับหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลเมื่อโรงงานมีปัญหาต่อชุมชน ในการแก้ไขควรให้ความรู้แก่สมาชิกเพิ่มขึ้น

ด้านงบประมาณในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม องค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 2 แห่งได้จัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ได้แก้ปัญหาการจัดการขยะชุมชนที่ได้มาตรฐานซึ่งปัจจุบันได้งบประมาณสนับสนุนและอยู่ระหว่างจัดหาสถานที่ เพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล อาจขอรับการสนับสนุนเครื่องมือ บุคลากรจากหน่วยงานอื่น เช่นการขอความร่วมมือจากสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ อนามัยประจำตำบล การให้ความรู้กับประชาชนในเพื่อที่เป็นทางหนึ่งที่สามารถประหยัดงบประมาณได้ในอนาคตเนื่องจากประชาชนจะช่วยของค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้ทราบลักษณะของปัญหาได้รวดเร็วจะได้ป้องกันหรือแก้ไขได้ก่อนที่จะมีความเสียหาย

ด้านความร่วมมือจากสถานประกอบการ เนื่องจากเขตอุตสาหกรรมมีกิจกรรมร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลสม่ำเสมอและองค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้สามารถเข้าเขตอุตสาหกรรมได้เมื่อต้องการตรวจสภาพทั่วไปเช่นระบบบำบัดมลพิษของเขตอุตสาหกรรม และได้รับความร่วมมืออย่างดี เมื่อเกิดผลกระทบจากเขตอุตสาหกรรมในปัจจุบันจะได้รับการแก้ไขที่เร็วมากขึ้น เนื่องจากส่วนหนึ่งมีผลจากการดำเนินกิจกรรมในท้องถิ่นของเขตอุตสาหกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชนทั้งโดยตรงและผ่านองค์การบริหารส่วนตำบล ในพื้นที่ศึกษามีบ้างที่ปัญหาเกิดจากสถานประกอบการที่อยู่นอกเขตอุตสาหกรรมเช่น โรงงานอาหารขนาดย่อม ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ ที่ยังไม่มีระบบบำบัดที่ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยยังคงใช้การบำบัดระบบธรรมชาติ ที่ไม่ได้เปลี่ยนแปลงตามการเปลี่ยนแปลงของการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ในปัจจุบันเมื่อมีปัญหาการร้องเรียน องค์การบริหารส่วนตำบลจะแก้ไขในลักษณะเดียวกับเขตอุตสาหกรรมคือจะทำการตักเตือนให้สถานประกอบการรับผิดชอบ

การแก้ไขและได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี เพาะหากการแก้ไขล่าช้าหรือเกิดผลกระทบอีกก็ดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป ทั้งนี้ควรทำให้ผู้ประกอบการมีการประชุมร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นประจำเพื่อทำความเข้าใจของปัญหาของกันและกัน ทั้งนี้ในพื้นที่ศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกึ่งจะจัดประชุมร่วมกับสถานประกอบการของเขตอุตสาหกรรมและนอกเขตในการประชุมรายงานประจำเดือนขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อทำความเข้าใจกับผู้ประกอบการเพื่อให้ท้องถิ่นและสถานประกอบการอยู่ร่วมกันได้

ด้านความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เนื่องจากที่ผ่านมาในพื้นที่อำเภอกบินทร์บุรี เคยมีการขอความเห็นชอบจากองค์การบริหารส่วนตำบลในการก่อสร้างที่กำจัดขยะอุตสาหกรรมโดยบริษัทเอกชน มาแล้ว 3 แห่งคือในพื้นที่ตำบลหนองกึ่ง ตำบลย่านรี และตำบลเขาไม้แก้ว และมีการคัดค้านทั้งในสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และนอกสภาโดยการประท้วงของประชาชน ทำให้ความเชื่อมั่นในเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวกับการอนุญาตลดลงทั้งนี้อาจเป็นปัญหาทางการเมืองท้องถิ่น และลักษณะการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ที่ประชาชนไม่เข้าใจในรายละเอียดดังนั้นการแก้ไขควรมีความโปร่งใสมากขึ้น

5.4 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

5.4.1 จากผลการวิจัยพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนมากมีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมในระดับมาก ซึ่งแสดงว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีการปฏิบัติในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมที่ดี และมีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษในระดับปานกลางและระดับน้อยเมื่อรวมกันได้ประมาณ ร้อยละ 63

ดังนั้นจึงควรเพิ่มศักยภาพของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านที่เกี่ยวกับความรู้มลพิษที่เหมาะสม หน้าที่ในกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบลเช่น พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 พ.ร.บ. โรงงาน พ.ศ. 2535 เป็นต้น เพื่อรองรับกับการกระจายอำนาจหน้าที่จากกระทรวงต่างๆ สู่องค์การบริหารส่วนตำบล

5.4.2 จากการวิจัยพบว่า ปัจจัยในด้านประสิทธิภาพการร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมมีผลต่อบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่กลุ่มผู้ไม่เคยร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมมีบทบาทมากกว่ากลุ่มที่เคยร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม เนื่องจากจำนวนในกลุ่มที่ไม่เคยร่วมกิจกรรมมีจำนวนมีเพียง 7 ราย ซึ่งน้อยมากเมื่อเทียบกับกลุ่มที่เคยร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมที่มี 47 ราย

ดังนั้นในการวิเคราะห์ MCA จำนวนภายในกลุ่มย่อยมีผลต่อการวิเคราะห์ หากมีจำนวนน้อยที่แตกต่างกันมากภายในกลุ่มย่อยและมีอัตราส่วนของระดับที่แตกต่างกัน อาจส่งผลต่อตัวแปรอิสระนั้นได้

5.4.3 จากการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการรับรู้บทบาทหน้าที่ที่มีผลต่อบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ส่วนใหญ่จะมีระดับการรับรู้บทบาทหน้าที่ในระดับปานกลาง และกลุ่มที่มีระดับการรับรู้บทบาทหน้าที่ปานกลางมีบทบาทมากกว่ากลุ่มที่มีระดับการรับรู้บทบาทมากและระดับน้อย ตามลำดับ

ดังนั้นจะเห็นว่า การรับรู้บทบาทหน้าที่ที่มีผลต่อบทบาทในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรมที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติ จึงควรมีกิจกรรมที่ทำให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเข้าใจในหน้าที่ของตนมากขึ้น เช่น การอบรมถึงหน้าที่ที่สมาชิกเกี่ยวข้อง

5.4.4 จากการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการเฝ้าระวังมลพิษของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีมากคือในเรื่องของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ควรเพิ่มความรู้ในการจัดการเช่นความชัดเจนในตัวบทกฎหมายที่จะทำให้การบริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพมากขึ้น และความรู้เกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อมเพราะเจ้าหน้าที่และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลยังขาดความชำนาญในการพิจารณาถึงสาเหตุเมื่อเกิดปัญหา

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลและหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องควรจัดให้มีการประชุมลักษณะพหุภาคี เช่น กรณีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกี่ จัดให้มีการประชุมประจำเดือนที่มีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและหัวหน้าส่วนราชการในตำบล ตัวแทนเขตอุตสาหกรรม สถานประกอบการ ประชาคมหมู่บ้าน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มสตรีแม่บ้าน เป็นต้น เพื่อเป็นการรับทราบปัญหาในหลายๆ ฝ่ายภายในพื้นที่ และหาทางแก้ปัญหาร่วมกัน ทั้งนี้พบว่า เขตอุตสาหกรรมก็ดำเนินการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชนใกล้เคียง เช่นการจัดสรรน้ำทิ้งเข้าสู่การระบายน้ำที่เป็นระบบ ที่สามารถอำนวยความสะดวกให้กับเกษตรกรใช้น้ำได้ในฤดูแล้ง หรือการจัดสรรอุปกรณ์เพื่อสาธารณะ ทำให้บางครั้งมีปัญหาที่เกิดจากเหตุสุดวิสัย ก็ไม่มีการแจ้งเรื่องร้องเรียนถึงอุตสาหกรรมจังหวัดเพียงประสานงานจากองค์การบริหารส่วนตำบล ต่อเขตหรือสถานประกอบการก็สามารถแก้ไขปัญหาก็ได้

การเพิ่มประสิทธิภาพให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อช่วยในการเฝ้าระวังมลพิษสามารถทำได้ดังนี้

1. ควรให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมต่อสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล สื่อที่สมาชิกได้รับบ่อยที่สุดคือโทรทัศน์ ดังนั้น การให้ความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมผ่านสื่อ

เป็นทางหนึ่งที่จะเข้าถึงสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลได้ดี จากการสัมภาษณ์ ทั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล ต้องการทราบกฎหมายที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวข้องและวิธีการปฏิบัติต่อกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบล

2. บุคลากรประจำในองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งมีไม่เท่ากันขึ้นกับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบล การได้รับความร่วมมือจากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในการทำงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจะได้รับเบี้ยประชุม(เงินเดือน) ทุกเดือน ๆ หนึ่ง องค์การบริหารส่วนตำบลประชุมสภา หนึ่งครั้งยกเว้นสมัยประชุมสภา หากให้สมาชิกหมุนเวียนเข้าทำงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบล ติดตามงานน่าจะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้องค์การบริหารส่วนตำบลทำงานได้มีประสิทธิภาพ

5.5 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1.ควรศึกษาบทบาทเฉพาะกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชนหรือโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อวางแผนระบบงานด้านต่างๆ เช่น ตรวจวัดมลพิษอุตสาหกรรมเบื้องต้น หรือการขยายตัวของชุมชน จากการศึกษาในพื้นที่ การขยายตัวของชุมชนจะขยายตามการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรม ทำให้มีปัญหาคือต่อเนื่องทั้งด้านสังคม และความต้องการสาธารณูปโภค ทั้งนี้ในอนาคตองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องรับผิดชอบในหลายๆ ด้านจึงควรที่จะศึกษาเพื่อที่จะทราบความพร้อมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต่อภาระกิจต่างๆ ที่จะมีต่อเนื่อง

2. ควรศึกษาการจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมในเขตอุตสาหกรรม เช่น ระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับขยะอุตสาหกรรมในเขตอุตสาหกรรมที่มีการจำแนกชนิดของอุตสาหกรรมหนักและอุตสาหกรรมเบา เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์และลดปริมาณขยะอุตสาหกรรมที่จะต้องกำจัด

3. ควรศึกษาการนำของเสียจากอุตสาหกรรมมาใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ทั้งนี้จากการศึกษาในพื้นที่ยังมีของเสียอุตสาหกรรมต้องถูกกำจัดเป็นจำนวนมาก การใช้ประโยชน์จากของเสียจะเป็นการเพิ่มมูลค่าและลดค่าใช้จ่ายในการกำจัดได้อีกด้วย

4.ควรศึกษาถึงลักษณะการชีวิตที่เหมาะสมของสภาพแวดล้อมทางกายภาพต่อปัญหามลพิษมลพิษ ทั้งนี้บุคคลทั่วไปทราบถึงคุณภาพสิ่งแวดล้อมเมื่อสภาพแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงแล้ว แต่สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ยังไม่เปลี่ยนแปลงแต่อาจมีคุณภาพที่เสื่อมโทรมกว่าอาจเนื่องจากการสะสมของสารเคมีจึงน่าจะมีการศึกษาเพื่อที่บุคคลทั่วไปจะสามารถใช้เป็นเครื่องชี้้นำในการตัดสินใจได้

บรรณานุกรม

- กชกร อนุชา. (2540). การศึกษา สํารวจ ความรู้ด้านวัสดุศาสตร์ และทัศนคติที่มีต่อการจําแนกประเภทขยะก่อนทิ้ง กรณีศึกษา สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการวางแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาชนบท บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กฤษฎา ทองสังวรณ. (2540). ความพร้อมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กฤษณา เพ็ชรเจริญ. (2543). แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครต่อการอุปโภคบริโภคภัณฑ์สีเขียว. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. (2524). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พระมงกุฎราชวิทยาลัย.
- กรมการปกครอง, กองราชการส่วนตำบล. (2545). รายงานข้อมูลสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ประจำปี 2545. (สำเนาเอกสาร)
- กรมควบคุมมลพิษ. (2541). บันทึกสำเนา รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย พ.ศ. 2539. กรุงเทพฯ : บริษัท ฮีธ จำกัด.
- _____. (2542). บันทึกสำเนา รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย พ.ศ. 2540. กรุงเทพฯ : บริษัท ฮีธ จำกัด.
- กรมโรงงานอุตสาหกรรม. (2539). นโยบายการกระจายอุตสาหกรรมสู่ภูมิภาคและชนบท. อุตสาหกรรมสาร, (3:39) กรกฎาคม-กันยายน, 37-38.
- _____. (2542). สถิติโรงงานอุตสาหกรรม 2542 (สถิติสะสมจำนวนโรงงานที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ ณ สิ้นปี 2542). กรุงเทพฯ :ศูนย์สารสนเทศ (สำเนาเอกสาร).
- _____. (2544). เอกสารประกอบการประชุมเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในส่วนของภารกิจตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535. วันที่ 7 กันยายน 2544. (สำเนาเอกสาร).
- กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. (มปป.). คู่มือปฏิบัติงานผู้นำสิ่งแวดล้อมและอาสาสมัครพิทักษ์สิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ดอกเบญ.

- กรมอนามัย. (2535). คู่มือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เล่ม 4 การเฝ้าระวังคุณภาพอากาศและเสียง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ทหารผ่านศึก.
- ก้านทอง ปรารค์ทอง. (2544). ปัญหาของชุมชนอันเนื่องมาจากโรงงานอุตสาหกรรม กรณีศึกษา เฉพาะ : เขตอุตสาหกรรมกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กันทิมา อินทรบุตร.(2538). ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมท้องถิ่นศึกษา กรณีในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กัลยา วานิชย์บัญชา.(2541). หลักสถิติ (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิตติยา บำบัดภัย. (2543). บทบาทของประชาชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ กรณีศึกษาหนองละเลงเค็ง ตำบลคงเค็ง อำเภอนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการวางแผนเพื่อพัฒนาชนบท บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ขวัญ สงวนเสริมศรี. (2529). ความรู้และความตระหนักของคณะกรรมการหมู่บ้านในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม กรณีศึกษา อำเภอยะโยน จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ขวัญชัย วงศ์นิติกร. (2532). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของผู้อยู่อาศัยในเขตหมู่บ้านจัดสรรตามเมืองศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านจัดสรรเทพประทาน อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- คณะกรรมการพัฒนาตำบลหนองกี่. (2544). แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกี่ อำเภอ กบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ปี 2545 – 2549. (สำเนาเอกสาร).
- จงเจตน์ ลวงระแหง. (2538). รายงานการศึกษา ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพในโรงเรียน และ ผู้ที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ในจังหวัดลำพูน จากกรณีนิคมอุตสาหกรรมลำพูน ใน อาชีวเวชศาสตร์และสิ่งแวดล้อม ลำดับที่ 75 โรคโลหิตที่ลำพูน : การตายและป่วยไม่ทราบ เหตุชัด กรณีนิคมอุตสาหกรรมลำพูน. กรุงเทพฯ : สำนักงานอาชีวเวชศาสตร์และสิ่งแวดล้อม.
- จามรี มณีรัตน์. (2543). บทบาทของประชาชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์ทรัพยากรนกบริเวณ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

จรรยา ขุนทรง. (2539). ความตระหนักของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการอนุรักษ์แม่น้ำ
ลำคลองใน จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อม
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

จำเนียร ช่างโชติ. (2519). จิตวิทยาการรับรู้และการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราม
คำแหง.

ชม สุขวิไล. (2541). ความสามารถในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของคณะกรรมการ
บริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดสงขลา. ภาคนิพนธ์ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรม
หาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ชัยพงษ์ หาสุนหะ. (2536). บทบาทและพฤติกรรมของผู้ขับเคลื่อนจักรยานยนต์รับจ้าง ศึกษาจากความ
คิดเห็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจประจำสถานีตำรวจนครบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญา
สังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชญวิทยาและงานยุติธรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
มหิดล.

ชัยโรจน์ ธนสันติ.(2535). การมีส่วนร่วมของกรรมการสภาตำบลในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
:ศึกษา เฉพาะกรณีจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

ชุดิมา อุ่นอก. (2527). การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมบริเวณชุมชน
นิคมอุตสาหกรรมบางชัน ศึกษากรณี ผู้ที่อยู่อาศัยในและนอกเขตนิคมอุตสาหกรรมบางชัน.
วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล.

จิตตา สุวรรณขุ. (2527). สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ณัชพงศ์ ฐิตะกุล กิตติชัย ดวงมัลย์ ทัศนีย์ บุญประกอบ (บรรณาธิการ). (2544). การสร้างสมรรถนะ
การตัดสินใจทางสิ่งแวดล้อมขององค์กรท้องถิ่น (คู่มือ) ผู้นำสิ่งแวดล้อม อาสาสมัครพิทักษ์
สิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม และ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ณัฐฐนิชชา ภูโต. (2538). ความตระหนักและความตั้งใจที่จะปฏิบัติเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมของ
ข้าราชการตำรวจในสถานีตำรวจนครบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

ณรงค์ ณ เชียงใหม่. (2525). มลพิษสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

เดือนเพ็ญ สังฆะฤกษ์. (2541). บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการพัฒนาเด็กและครอบ
ครัว. กรุงเทพฯ : กรมการพัฒนาชุมชน.

- ตระกูล มีชัยชูชัย. (2542). สถานการณ์ทั่วไปของ อบต. ในปัจจุบัน. ใน สุวงค์ และยวดี คาคการณ์ ไกล (บรรณาธิการ), องค์การบริหารส่วนตำบลในแนวทางประชาคมตำบล. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.
- เทพพนม เมืองแมน และสวึง สุวรรณ. (2529). พฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- เทียนชัย ให้ศิริกุล. (2538). บทบาทของประชาชนท้องถิ่นที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมกรณีศึกษาปราสาทหินพนมรุ้งและปราสาทคู่สถานแต่งจังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ถวัลย์ อิ่มแ่ม. (2540). พฤติกรรมของประชาชนในการอนุรักษ์แม่น้ำเพชรบุรี กรณีศึกษา เขตสุขภาพตำบลท่าช้าง อำเภอท่าช้าง จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นพพร วีระกุล. (2541). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์. ภาคนิพนธ์ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- นิสารัตน์ _____. (2541). กฎหมายน้ำ รัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อม. วารสาร น้ำ การประปาส่วนภูมิภาค. ฉบับที่ 1 ปีที่ 20 ต.ค. - พ.ย. 2541.
- บริษัท เขตอุตสาหกรรมกบินทร์บุรี จำกัด. (2544). เอกสารข้อมูล เขตอุตสาหกรรมกบินทร์บุรี เมืองอุตสาหกรรมสมบูรณ์แบบ. (สำเนาเอกสาร)
- บริษัท เทสโก้ จำกัด. (2544). โครงการบ้าน-โรงงานประสานใจห่วงใยสิ่งแวดล้อมชุมชน รายงานฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ : กรมอนามัย.
- บุญธรรม กิจปรีดาปริสุทธิ. (2534). เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : สามเจริญพานิช.
- _____. (2535). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ : ปิปปิบบิขิง.
- บุญลือ คชเสนีย์. (2532). ความรู้และความตระหนักของประชาชนในท้องถิ่นที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวชายทะเล ศึกษาเฉพาะกรณี เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ปัญญา เมฆบุตร. (2537). มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา.

ประดิษฐ์ สุนทรสวัสดิ์. (2536). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ
สภาตำบลในการพัฒนาชนบท กรณีศึกษา กิ่งอำเภอลืออำนาจ จังหวัดอุบลราชธานี. ภาค
นิพนธ์ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร
ศาสตร์.

ประทีน จันทรประภาพ. (2536). ความรู้เจตคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับวัตถุเจือปนและสิ่งปนเปื้อนใน
อาหารของผู้ประกอบการในโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

ประกาศ คงแดง.(2536).ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของผู้บริหารระดับสูงในจังหวัดอุบลราชธานี
ที่มีต่อนโยบายและปัญหาสิ่งแวดล้อม. ภาคนิพนธ์ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต
(พัฒนาสังคม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ประกาศ สิลปศรี. (2530). รายงานการวิจัย เรื่อง บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของคณะ
ทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต.)ในการสนับสนุนการปฏิบัติ
งานของสภาตำบล ในทัศนะของกรรมการสภาตำบล. กรุงเทพฯ : กรมการพัฒนาชุมชน.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2522). การสอนสุศึกษาและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ปราณี พันธุมสินชัย. (2542). มลพิษอุตสาหกรรมเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : สมาคม
วิศวกรสิ่งแวดล้อมแห่งประเทศไทย.

ปริญญา พรหมมินทร์. (2542). บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการ
ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

ปรียาพร วงษ์อนุตรโรจน์. (2535). จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : สหมิตรออฟเซต.

ผองจิตต์ พิทักษ์ภากร. (2538). ความรู้และความคิดเห็นของคณะกรรมการสภาตำบลเกี่ยวกับปัญหา
มลพิษทางน้ำในแม่น้ำแม่กลอง กรณีศึกษา จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์.(2536). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 5).
กรุงเทพฯ : ฟิงเกอร์ปรีน แอนด์ มีเดีย.

_____. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 7).
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พัชนี วรกวิน. (2524). จิตวิทยาสังคม (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : วัชรการพิมพ์.

- พันพร โชติพฤษ์ชุกุล. (2539). ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ทัศนคติและพฤติกรรมการใช้น้ำอย่างประหยัดภายในครัวเรือนของแม่บ้านในเขตเทศบาลเมืองจังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พิทยา สายหู. (2524). กลไกของสังคม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิสมัย ประทับศักดิ์. (2526). การกำหนดความมุ่งหมายและเลือกเนื้อหาของหลักสูตรประชากรศึกษาลำหรับประชาชนทั่วไปโดยใช้เดลฟายเทคนิค. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาประชากรศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เพ็ญแข แสงแก้ว. (2541). การวิจัยทางสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 3) กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ภัชรา คติกุล. (2537). รายงานการวิจัยเรื่อง บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงในการปฏิบัติงานของผู้นำอาสาพัฒนาดีเด่นประจำปี 2536. กรุงเทพฯ : กรมการพัฒนาชุมชน.
- มูลนิธิโลกสีเขียว.(2537). สถานการณ์สิ่งแวดล้อมไทย 2537. พิทยา ว่องกุล (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินติ้งเอนด์พับลิชชิ่ง.
- _____. (2538). สถานการณ์สิ่งแวดล้อมไทย 2538 "โลกสีเขียวจิตสำนึกใหม่ของมนุษยชาติ". สมัย อาภาภิรมย์ เยาวนันท์ เชษฐรัตน์ (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินติ้งเอนด์พับลิชชิ่ง.
- _____. (2540). สถานการณ์สิ่งแวดล้อมไทย 2539. นฤมล อภินิเวศ, ไพศาสย์ เปี่ยมเมตตาวัฒน์ (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินติ้งเอนด์พับลิชชิ่ง.
- มูลนิธิศูนย์กฎหมายสิ่งแวดล้อม-ประเทศไทย. (2542). คู่มือกฎหมายสิ่งแวดล้อมสำหรับประชาชน มลพิษทางน้ำ. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม.
- _____. (2542). คู่มือกฎหมายสิ่งแวดล้อมสำหรับประชาชน มลพิษอื่นและของเสียอันตราย. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม.
- ยุพิน ตันวิสุทธิ์. (2541). บทบาทของผู้บังคับบัญชาในการควบคุมการกระทำผิดวินัยของข้าราชการในสำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชีววิทยาและงานยุติธรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ระดม อินแสง. (2541). บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นในจังหวัดน่าน. รายงานการค้นคว้าอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- รัฐ จำปาทอง. (2528). ความรู้ทัศนคติและการปฏิบัติเมื่อบริโภคผักศึกษากรณีแม่บ้านใน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- รุ่งอรุณ ญาคิบบัณ. (2539). ปัจจัยที่มีต่อความรู้และทัศนคติต่อโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ กรณีศึกษา อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา เทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เริงศักดิ์ ส่งสุข. (2539). ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการ บริหารงานพัฒนาท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอมือง จังหวัดอุบลราชธานี. ภาคนิพนธ์ ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วรลักษณ์ มนต์เอื้อศิริ และคณะ. (2541). รายงานการวิจัยเรื่องบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริง ของผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ (ตำแหน่ง ว). กรุงเทพฯ : กรมการพัฒนาชุมชน.
- วรรณา ยังเจริญ. (2542). บทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการมูลฝอยและ น้ำเสีย กรณีศึกษา อำเภอมือง นครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา เทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วราพร ศรีสุพรรณ. (2532). ปัญหาการควบคุมภาวะมลพิษ. ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล : สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน มหาวิทยาลัย มหิดล.
- _____. (2536). ปัญหามลพิษและการเฝ้าระวัง ใน สิ่งแวดล้อมศึกษา. วราพร ศรีสุพรรณ (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ : มูลนิธิโลกสีเขียว.
- วิภาเพ็ญ เจียสกุล. (2536). พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตพื้นที่ชั้นกลาง กรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วิมลชัย คำปุย และทศดาว ละออโรจนวงศ์. (2536). รายงานการวิจัยเรื่องบทบาทของผู้นำอาสา พัฒนาชุมชนในทัศนะของข้าราชการในระดับตำบล. กรุงเทพฯ : กรมการพัฒนาชุมชน.
- วิไลพร สมบูรณ์ชัย. (2534). การมีส่วนร่วมของอาสาพัฒนาชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อม บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วีรวัฒน์ ปภุสสโร วุฒิพันธ์ สถิตย์ถาวร เอกราช ขำมะโน (บรรณาธิการ). (2543). คู่มือโครงการ ความร่วมมือเพื่อฟื้นฟูทรัพยากรชุมชน (อบต. สีเขียว) เล่ม 1. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมคุณ ภาพสิ่งแวดล้อม.

- วีรวัฒน์ ปภุสสโร วุฒิพันธ์ สถิตย์ถาวร เอกราช ขำมะโน (บรรณาธิการ). (2543). คู่มือโครงการความร่วมมือเพื่อฟื้นฟูทรัพยากรชุมชน (อบต. สีเขียว) เล่ม 2. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม.
- ศิริวรรณ สวัสดิ์สุข. (2541). แนวทางการกำหนดนโยบายและแผนการสื่อสารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณีความพึงพอใจและพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคลของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต (สื่อสารมวลชน) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศุภชัย ขาวะประภาส. (2540). การบริหารงานทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการปฏิรูปะบบราชการ.
- เศรษฐพงษ์ ปุจฉาการ. (2541). ความรู้ ทักษะและการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษา อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2527). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : ชัยศิริการพิมพ์.
- สถาบันดำรงราชานุภาพ. (2540). รายงานการวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่นกรมการปกครอง.
- สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2533). การศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการนิคมอุตสาหกรรมสมุทรสาคร ของบริษัท มหาชัยพัฒนาที่ดิน จำกัด. สำนักเอกสาร.
- สถาพร อิทธิพงษ์. (2536). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสภาตำบลในการอนุรักษ์ป่าชายเลน : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอท่าใหม่และกิ่งอำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สบสุข ลีละบุตร. (2543). การมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กรณีศึกษา : เกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมเกียรติ ยุติธรรม. (2541). ความพร้อมของคณะกรรมการบริหารส่วนตำบล ต่อการแก้ปัญหามลพิษทางน้ำ : ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมฤดี นิโครวัฒน์ยิ่งยงและคณะ. (2536). สิ่งแวดล้อม'36 ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย.

- สมพงศ์ ทองใบ. (2538). ความรู้และความตระหนักของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรในจังหวัดระยองที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมศักดิ์ กุลสรวุธ. (2534). ความพร้อมขอประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดชัยนาท. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมาคมนิคมอุตสาหกรรมไทย. (2543). สมาคมนิคมอุตสาหกรรมไทย รายงานสถานภาพการขายนิกม / เขตอุตสาหกรรม ครั้งที่ 1 แรก 2543. (สำเนาเอกสาร).
- สรรัช อินทว้าง. (2538). ระดับการศึกษามีผลต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงของสมาชิกสภาตำบลและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลระดับตำบล ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดเพชรบูรณ์. ภาคนิพนธ์ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สัญญา สุติพันธุ์วิหาร์. (2539). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อปัญหามลพิษทางน้ำจากชุมชน : กรณีศึกษา เทศบาลเมืองกุ๊กเก็ด. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2536). ทฤษฎีสังคมวิทยาเนื้อหาและแนวการใช้ประโยชน์เบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุกรานต์ โรจน์ไพรวงศ์ (บรรณาธิการ). (2542). สถานการณ์สิ่งแวดล้อมไทย 2540-41. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโลกสีเขียว.
- สุชา จันทร์เอม. (2522). จิตวิทยาทั่วไป. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุชา จันทร์เอม และสุรางค์ จันทร์เอม. (2520). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แพรวพิทยา.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2534). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคม. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ภาพพิมพ์.
- _____. (2540). เทคนิคการวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัวสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ หลักการ วิธีการและการประยุกต์. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เลี้ยงเชียง.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ. (2523). สถิติสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

- สุพจน์ เพชรกรรพุม. (2530). ความรู้และทัศนคติของปลัดอำเภอที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในชนบท. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุพัทธา สุภาพ. (2535). สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุเมธ แก้วมณี. (2541). บทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อภาวนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง. ภาคนิพนธ์ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุริยา ยี่ขุน. (2534). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในระบบป่าไม้ชุมชนศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลศรีละกอ อำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุวารี รวบทองศรี. (2533). การปฏิบัติงานราชทัณฑ์ไทยในทศวรรษหน้าศึกษาโดยเทคนิคเดลฟาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุวรรณ เชื้อรัตนพงศ์. (2528). "การวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย" ข่าวสารการวิจัยการศึกษา. 5 (มิถุนายน-กรกฎาคม) : 24-28.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎามนตรี. (2537). โครงการศึกษาข้อมูลและศักยภาพการพัฒนาลุ่มน้ำปราจีนบุรี รายงานฉบับสุดท้าย (รายงานหลัก). เสนอโดยภาควิชาวิศวกรรมทรัพยากรน้ำ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานจังหวัดปราจีนบุรี. แผนปฏิบัติการสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด ปีงบประมาณ 2541 จังหวัดปราจีนบุรี. (สำเนาเอกสาร).
- _____. แผนปฏิบัติการเพื่อจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด จังหวัดปราจีนบุรี ประจำปีงบประมาณ 2542. สำเนาเอกสาร.
- สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม. (2539). รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2538-2539. กรุงเทพฯ : แคมไพอเมจ.
- _____. (2540). นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2540-2559. กรุงเทพฯ : อินทิเกรตเตดโปรโมชัน เทคโนโลยี.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2542). รายงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมวุฒิสภาพิจารณาศึกษาเรื่องการจัดการมลพิษ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติ กรณีศึกษาที่ 10 การนิคมอุตสาหกรรมกับปัญหาสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : กองกรรมาธิการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2538). รายงานเรื่อง เครื่องชี้ภาวะแวดล้อมของประเทศไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยอักษรไทย.
- สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดปราจีนบุรี. (2541). ทำเนียบโรงงานอุตสาหกรรมจังหวัดปราจีนบุรี 2540. (สำเนาเอกสาร).
- โสภา ชูพิกุลชัย. (2525). ความรู้เบื้องต้นทางจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สุทรไพศาล.
- องค์การบริหารส่วนตำบลนนทบุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี. (2544). แผนพัฒนาตำบล 5 ปี (พ.ศ. 2545-2549). (สำเนาเอกสาร).
- อนุชิต อิศริยาเมตต์. (2536). ปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักของคณะกรรมการสภาตำบลในการแก้ปัญหาแม่น้ำเจ้าพระยาน้ำเสีย. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อานนท์ อาภาภิรมย์. (2525). มนุษย์กับสังคม : สังคมและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์นุกุลกิจ.
- อุดม เข้มชื่นพงศ์. (2537). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสภาตำบลในการอนุรักษ์แหล่งน้ำแม่น้ำท่าจีน ศึกษาเฉพาะกรณี แม่น้ำท่าจีน เขตอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
- อุทัย หิรัญโต. (2519). สังคมวิทยาประยุกต์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- _____. (2526). สารานุกรมศัพท์สังคมวิทยา-มานุษยวิทยา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- เอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์. (2532). การศึกษาหาแนวทางวางแผนการใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงเพื่อการศึกษาลดละเลยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ภายใต้ความรับผิดชอบของกระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาวารสารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

Web site

- กรมควบคุมมลพิษ. (Online). การประมาณการมลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม. Available from : [http : //www.pcd.go.th](http://www.pcd.go.th) [กุมภาพันธ์ 2544].
- กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. (Online). ทำเนียบผู้ชำนาญการ. Available from : [http : //www.deqp.go.th/date_env/index.html](http://www.deqp.go.th/date_env/index.html). [มีนาคม 2543]
- บริษัท สหพัฒนาอินเตอร์โฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน). (2000, Online). Available from : [http : //www.spi.co.th](http://www.spi.co.th). [มกราคม 2544].

รายนามผู้เชี่ยวชาญในกระบวนการ เคลฟายเทคนิค

1. คุณกฤษณา เพ็ชรเจริญ
นักวิชาการมาตรฐาน 5 สำนักมาตรฐานงานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม
2. ดร.จันทอง สุนทรภา
ภาควิชาเคมีเทคนิค คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. นางสาวนิษฐา ทักนิม
นักวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมอาวุโส บริษัท คอลซัลแทนท์ออฟเทคโนโลยี จำกัด
4. คุณจักรชัย ชุ่มจิตร
นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 6 ว. กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
5. คุณชนันศิริ กฤดากร
นักวิชาการ ฝ่ายคุณภาพความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม บริษัท การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย จำกัด(มหาชน)
6. คุณชลลทิพย์ รัตสุข
นักวิชาการสิ่งแวดล้อม กองจัดการคุณภาพน้ำ กรมควบคุมมลพิษ
7. คุณดวงสมร ผดุงเกียรติวงษ์
นักวิชาการมาตรฐาน 4 สำนักงานคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการรับรองระบบงาน
8. คุณนราธิป เลหาศิรินันท์
นักวิทยาศาสตร์ 6 ว. สำนักเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อมโรงงาน ส่วนบริหารจัดการกากของเสีย กรมโรงงานอุตสาหกรรม
9. คุณปรีช เกลือบทอง
นักวิชาการสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม
10. คุณผกา สุขเกษม
นักวิชาการสิ่งแวดล้อม ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม
11. นพ.ระวี สิริประเสริฐ
นายแพทย์ด้านเวชกรรมป้องกัน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปราจีนบุรี
12. คุณลักขณา ชนะกุล
นักวิชาการสิ่งแวดล้อม กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
13. รศ.ดร.เลิศชัย เจริญธัญญ์
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
14. อ.สัญญาชัย สุทธิพันธ์วิหาร
คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
15. คุณสุทธิพงษ์ นาควิทยา
นักวิชาการมาตรฐาน 5 สำนักงานคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการรับรองระบบงาน
16. คุณสุเมธา วิเชียรเพชร
หัวหน้าฝ่ายติดตามตรวจสอบและฟื้นฟู กองจัดการสารอันตรายและกากของเสีย กรมควบคุมมลพิษ
17. คุณสุภา สกุดตันเจริญชัย
นักวิชาการมาตรฐาน 5 สำนักงานคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการรับรองระบบงาน
18. คุณวรรณ มูลคำ
นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 7 ว. สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม
19. ดร.วิมุตติ ประเสริฐพันธุ์
คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ตาราง ผ – 1 ผลการทดสอบแบบสอบถามการรับรู้บทบาทหน้าที่

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2536)			บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2535)	
ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความยากง่าย
1	0	0.85	0	1
2	0.2	0.9	0.2	0.8
3	0.2	0.9	0.2	0.8
4	0.2	0.8	0.2	0.8
5	0	0.95	0	1
6	0.3	0.85	0.3	0.7
7	0.3	0.65	0.3	0.7
8	0.3	0.65	0.3	0.5
9	0.2	0.85	0.2	0.8
10	0.2	0.85	0.2	0.8
11	0.2	0.85	0.2	0.8
12	0.1	0.7	0.1	0.7
13	0.2	0.8	0.2	0.8
14	0.3	0.8	0.3	0.7
15	0.3	0.75	0.3	0.7
16	0.3	0.55	0.3	0.5

ความเชื่อมั่น 0.71323

ตาราง ผ-2 ผลการทดสอบแบบสอบถามความรู้ถึงสิ่งแวดล้อม

ข้อที่	พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2536)		บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2535)	
	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.65	0.3	0.7	0.6
2	0.4	0.3	0.2	0.4
3	0.95	0.1	0.9	0.2
4	0.75	0.2	0.5	-0.2
5	0.2	0	0.2	0
6	0.35	0.3	0.5	0.6
7	0.75	-0.1	0.9	-0.2
8	0.25	0.2	0.4	0.4
9	0.8	0.2	0.8	0.4
10	0.3	-0.1	0.3	-0.2
11	0.2	-0.3	0.3	-0.6
12	0.9	0	1	0
13	0.85	0.2	0.8	0.4
14	0.9	0.1	0.9	0.2
15	0.9	0.1	0.9	0.2
16	0.65	0.4	0.6	0.8
17	1	0	1	0
18	0.65	0.5	0.5	1
19	0.85	0.2	0.8	0.4
20	0.35	0.4	0.4	0.8
21	0.35	0.1	0.5	0.2
22	1	0	1	0
23	0.85	0.2	0.8	0.4
24	0.7	0.3	0.5	0.6
25	0.25	0.1	0.3	0.2
26	0.6	0.2	0.4	0.4
27	0.8	0.4	0.6	0.8
28	0.65	0.4	0.6	0.8
29	0.95	0.1	0.9	0.2
30	0.55	0.1	0.5	0.2
31	0.2	0	0.1	-0.2
32	0.2	0.1	0.2	0
33	0.25	0.2	0.2	0.4
34	0.9	0.2	0.8	0.4

ความเชื่อมั่น = 0.89

กฎหมายอื่นๆ เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับ อบต.

พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1) ประชาชนหรือผู้ประกอบการค้า ธุรกิจ อุตสาหกรรมใดจะก่อสร้าง ดัดแปลงหรือเคลื่อนย้ายอาคารต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบพร้อมชำระค่าธรรมเนียมการตรวจแบบแปลนก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารในกรณีที่เป็นการแจ้งการก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคาร

2) การรื้อถอนอาคารที่ต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นและห้ามมีการรื้อถอนเว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น คือ

- อาคารที่มีส่วนสูงเกิน 15 เมตร ซึ่งอยู่ห่างจากอาคารอื่นหรือที่สาธารณะน้อยกว่าความสูงของอาคาร

- อาคารที่อยู่ห่างจากอาคารอื่นหรือที่สาธารณะน้อยกว่า 2 เมตร

3) อาคารประเภทควบคุมการใช้ เมื่อได้รับอนุญาตให้ก่อสร้าง ดัดแปลงหรือเคลื่อนย้ายอาคาร และกระทำเสร็จแล้ว เจ้าของต้องแจ้งให้พนักงานท้องถิ่นทราบเพื่อทำการตรวจสอบภายใน 30 วันที่ได้รับแจ้ง เมื่อตรวจสอบแล้วถูกต้อง เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกใบรับรองให้เจ้าของและผู้ครอบครองอาคารประเภทควบคุม การใช้จะยินยอมให้ใช้อาคารเพื่อกิจการอื่นนอกจากที่ระบุไว้ในใบอนุญาตไม่ได้

อาคารประเภทควบคุมการใช้ คือ

- อาคารสำหรับใช้เป็นคลังสินค้า โรงมหรสพ โรงแรม อาคารชุดหรือสถานพยาบาล

- อาคารเพื่อการพาณิชย์กรรม อุตสาหกรรม การศึกษา การสาธารณสุข

4) ในกรณีที่มีการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร โดยฝ่าฝืน พ.ร.บ. ควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 กฎกระทรวง หรือข้อบัญญัติของ องค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินการดังนี้

- มีคำสั่งให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ควบคุมงาน ผู้ดำเนินการ ลูกจ้างหรือบริวาร ระงับการกระทำดังกล่าว

- มีคำสั่งห้ามมิให้บุคคลใดใช้ หรือเข้าไปในส่วนใด ๆ ของอาคารหรือบริเวณที่มีการกระทำดังกล่าว และจัดให้มีเครื่องหมายแสดงการห้ามนั้นไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย

5) ถ้าการกระทำนั้นสามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้เจ้าของอาคารดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้อง ถ้าแก้ไขไม่ได้ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ควบคุมงาน หรือผู้ดำเนินการ รื้อถอนอาคารนั้น ถ้าไม่มีการรื้อถอนสามารถกระทำได้อดังนี้

- ยื่นคำร้องต่อศาล ขอให้ศาลสั่งจับกุม และกักขังบุคคลที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น

- จัดการรื้อถอนอาคาร โดยต้องปิดประกาศกำหนดการรื้อถอนในบริเวณนั้น

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มีอำนาจดังนี้

1) การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยในเขตราชการส่วน ท้องถิ่นใดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร ราชการส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้บุคคลใด ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแทนภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่น หรืออาจอนุญาตให้บุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตาม ก็ได้

ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินกิจการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูล หรือมูลฝอย โดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทน ด้วยการคิดค่าบริการเว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

เพื่อประโยชน์ในการรักษาความสะอาดและการจัดระเบียบในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้

(1) ห้ามการถ่าย เท ทิ้ง หรือทำให้มีขึ้นในที่หรือทางสาธารณะซึ่ง สิ่งปฏิกูล หรือมูลฝอย นอกจากในที่ที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดไว้ให้

(2) กำหนดให้มีที่รองรับสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามที่หรือทางสาธารณะ และสถานที่เอกชน

(3) กำหนดวิธีการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยหรือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ปฏิบัติให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะ ตามสภาพหรือลักษณะการใช้อาคารหรือสถานที่นั้น ๆ

(4) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่น ในการเก็บและขน สิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยไม่เกินอัตราตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(5) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาต ปฏิบัติ ตลอดจน กำหนดอัตราค่าบริการขั้นสูงตามลักษณะการให้บริการที่ผู้รับใบอนุญาตที่ จะพึงเรียกเก็บได้

(6) กำหนดการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะ (ตามมาตรา 18, 19, 20)

2) สุขลักษณะของอาคาร เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นว่าอาคารหรือส่วนของอาคารใดหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งต่อเนื่องกับอาคาร มีสภาพชำรุดทรุดโทรม หรือปล่อยให้สภาพทรุดโทรมจนอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้อยู่อาศัยหรือ มีลักษณะไม่ถูกต้องด้วยสุขลักษณะของการใช้เป็นที่อยู่อาศัย ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารนั้น จัดการแก้ไข เปลี่ยนแปลง รื้อถอนอาคาร หรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งต่อเนื่องกับ อาคารทั้งหมดหรือแต่บางส่วน หรือจัดการอย่างอื่นตามความจำเป็นเพื่อมิให้ เป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะภายในเวลาซึ่งกำหนดให้ตามสมควร

เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นพบว่าอาคารใดมีสินค้า เครื่องเรือนหรือสัมภาระสะสมไว้มากเกินสมควร หรือจัดสิ่งของเหล่านั้น ชับซ้อนกันเกินไป จนอาจเป็นเหตุให้เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ให้โทษใด ๆ หรือ อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้อยู่อาศัยหรือไม่ถูกต้องด้วยสุขลักษณะของการใช้เป็นที่อยู่อาศัย ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารย้ายสินค้า เครื่องเรือนหรือสัมภาระออกจาก อาคารนั้น หรือให้จัดสิ่งของเหล่านั้นเสียใหม่ เพื่อมิให้เป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะหรือให้กำจัดสัตว์ซึ่งเป็นพาหะของโรคภายในเวลาที่กำหนดให้ตามสมควร

เมื่อสั่งการแล้วไม่ปฏิบัติตามเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินการแทน โดยเจ้าของหรือผู้ครอบครองเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย (ตามมาตรา 21, 22 และ 23)

3) เหตุรำคาญ ในกรณีที่มีเหตุอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ที่ต้องประสบกับเหตุนั้นดังต่อไปนี้ ให้ถือว่า เป็นเหตุรำคาญ

(1) แหล่งน้ำ ทางระบายน้ำ ที่อบน้ำ ส้วม หรือที่ใส่มูลหรือเถ้า หรือสถานที่อื่นใดซึ่งอยู่ในทำเลไม่เหมาะสม สกปรก มีการสะสมหรือหมักหมม สิ่งของ มีการเททิ้งสิ่งใดเป็นเหตุให้มีกลิ่นเหม็นหรือละอองสารเป็นพิษ หรือเป็นหรือน่าจะเป็นที่เพาะพันธุ์พาหะนำโรค หรือก่อให้เกิดความเสื่อมหรือ อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(2) การเลี้ยงสัตว์ในที่หรือโดยวิธีใด หรือมีจำนวนเกินสมควร จนเป็นเหตุให้เสื่อมหรือ อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(3) อาคารอันเป็นที่อยู่ของคนหรือสัตว์ โรงงานหรือสถานที่ประกอบการใดไม่มีการระบายอากาศ การระบายน้ำ การกำจัดสิ่งปฏิกูล หรือการควบคุมสารเป็นพิษหรือมีแต่ไม่มีการควบคุม

คุมให้ปราศจากกลิ่นเหม็น หรือละอองสารเป็นพิษอย่างพอเพียงจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(4) การกระทำใด ๆ อันเป็นเหตุให้เกิดกลิ่น แสง รังสี เสียง ความร้อน สิ่งมีพิษ ความสั่นสะเทือน ฝุ่น ละออง เหม่า เถ้า หรือกรณีอื่นใดจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจห้ามผู้หนึ่งผู้ใดมิให้ก่อเหตุรำคาญในที่หรือทางสาธารณะหรือสถานที่เอกชนรวมทั้งการระงับเหตุ รำคาญ ตลอดจนทั้งการดูแล ปรับปรุง บำรุงรักษา บรรดาถนน ทางบก ทางน้ำ รางระบายน้ำ คู คลอง และสถานที่ต่าง ๆ ในเขตของตนให้ ปราศจากเหตุรำคาญ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่ง เป็นหนังสือเพื่อระงับ กำจัดและควบคุมเหตุรำคาญต่าง ๆ ได้

ในกรณีที่มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในที่หรือทางสาธารณะให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้บุคคลซึ่งเป็นต้นเหตุหรือเกี่ยวข้องกับการก่อหรืออาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญนั้น ระงับหรือ ป้องกันเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควรตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง และถ้าเห็นสมควรจะให้กระทำโดยวิธีใดเพื่อระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญนั้น หรือสมควร กำหนดวิธีการเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นอีกในอนาคตให้ระบุไว้ในคำสั่งได้

ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นว่า ไม่มีการปฏิบัติตามคำสั่งของ เจ้าพนักงานท้องถิ่น และเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นอาจเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นระงับเหตุรำคาญนั้น และอาจจัดการตามความจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญนั้นขึ้นอีกโดยบุคคล ซึ่งเป็นต้นเหตุหรือเกี่ยวข้องกับการก่อหรืออาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญต้องเป็น ผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการนั้น

ในกรณีที่มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในสถานที่เอกชน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครอง สถานที่นั้นระงับเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควรตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง และถ้าเห็นว่าสมควรจะให้กระทำโดยวิธีใดเพื่อระงับเหตุรำคาญนั้น หรือสมควร กำหนดวิธีการเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในอนาคตให้ระบุไว้ในคำสั่งได้ กรณีที่ไม่มีการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจระงับเหตุรำคาญนั้นและอาจจัดการตามความ จำเป็นเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นอีก และถ้าเหตุรำคาญเกิดขึ้นจากการกระทำ การละเลย หรือการยินยอมของเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้น เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ดังกล่าวต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการนั้น

ในกรณีที่ปรากฏแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นในสถานที่เอกชนอาจเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ หรือมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะออกคำสั่งเป็นหนังสือห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองใช้

หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้สถานที่นั้นทั้งหมดหรือบางส่วน จนกว่าจะเป็นที่พอใจแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าได้มีการระงับเหตุรำคาญนั้นแล้วก็ได้ (ตามมาตรา 25, 26, 27 และ 28)

4) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์หรือปล่อยสัตว์ ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบังคับ ในการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ หรือออกข้อบังคับเป็นเขตห้ามเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์บางประเภท หากเจ้าพนักงานท้องถิ่นพบสัตว์ในที่สาธารณะไม่มีเจ้าของให้กักสัตว์ไว้อย่างน้อย 30 วัน หากไม่มีเจ้าของขอรับคืน ให้สัตว์นั้นเป็นของราชการส่วนท้องถิ่น เจ้าพนักงานส่วนท้องถิ่นสามารถขายทอดตลาดได้ ถ้าสัตว์ที่พบเป็นโรคติดต่ออันเป็นอันตรายต่อประชาชนให้สามารถทำลายได้ (ตามมาตรา 29, 30)

5) กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ รัฐมนตรีว่าการสาธารณสุขเป็นผู้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้กิจการใดเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้

(1) กำหนดประเภทของกิจการ บางกิจการหรือ ทุกกิจการให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมภายในท้องถิ่นนั้น

(2) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขทั่วไปสำหรับผู้ดำเนินการ ปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลสภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินการและมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการตามประเภทที่มีข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุม (ตามมาตรา 31, 32 และ 33)

6) ตลาด สถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสมอาหาร การจัดตั้งตลาดในเขตราชการส่วนท้องถิ่น ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานส่วนท้องถิ่น ยกเว้นการจัดตั้งของส่วนราชการต่างๆ แต่ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไข ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบังคับ ในการกำหนดที่ตั้ง การปลูกสร้าง เวลาเปิด-ปิดตลาด การดูแลรักษาความสะอาดและมีที่รวบรวมสิ่งปฏิกูล การระบายน้ำ การระบายอากาศ การป้องกันเหตุรำคาญและการป้องกันการระบาดของโรคติดต่อ (ตามมาตรา 35, 36, 37 และ 40)

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเจ้าพนักงานส่วนท้องถิ่น ในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

ในการตรวจสอบและควบคุมมลพิษกำหนดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ ซึ่งมีระบบบำบัดอากาศเสีย อุปกรณ์หรือเครื่องมือสำหรับควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสีย หรือมล

พิษอื่น ระบบบำบัดน้ำเสีย หรือระบบกำจัดของเสีย เป็นของตนเองมีหน้าที่ต้องเก็บสถิติและข้อมูล ซึ่งแสดงผลการทำงานของระบบหรืออุปกรณ์และเครื่องมือดังกล่าวในแต่ละวันและจัดทำบันทึก รายละเอียดเป็นหลักฐานไว้ ณ สถานที่ตั้งแหล่งกำเนิดมลพิษนั้น และจะต้องจัดทำรายงานสรุปผลการทำงานของระบบ หรืออุปกรณ์และเครื่องมือดังกล่าวเสนอต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ แหล่งกำเนิดมลพิษนั้นตั้งอยู่อย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นรวบรวมรายงาน ที่ได้รับ ส่งไปให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในเขตท้องถิ่น นั้นเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้งและจะทำความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ เสนอไปพร้อมกับรายงานที่รวบรวมส่งไปนั้นด้วยก็ได้ (มาตรา 80, 81)

ในกรณีที่ปรากฏว่าท้องที่ใดมีปัญหามลพิษซึ่งมีแนวโน้มที่จะร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อ สุขภาพอนามัยของประชาชนหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้ท้องที่นั้นเป็นเขต ควบคุมมลพิษเพื่อดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษได้ (มาตรา 59)

เพื่อประโยชน์ในการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ให้ เจ้าพนักงานท้องถิ่นในท้องที่ที่ได้ประกาศกำหนดให้เป็นเขตควบคุมมลพิษ จัดทำแผนปฏิบัติการ เพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษนั้นเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อรวมไว้ในแผนปฏิบัติ การเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด

การจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

- (1) ทำการสำรวจ และเก็บข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดมลพิษที่มีอยู่ในเขตควบคุมมลพิษ นั้น
- (2) จัดทำบัญชีรายละเอียดแสดงจำนวน ประเภท และขนาดของแหล่งกำเนิดมลพิษ ได้ทำ การสำรวจและเก็บข้อมูลตาม (1)
- (3) ทำการศึกษา วิเคราะห์ และประเมินสถานภาพมลพิษ รวมทั้งขอบเขตความรุนแรง ของสภาพปัญหา และผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อกำหนดมาตรการที่เหมาะสมและจำเป็น สำหรับการลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษนั้น

ในการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้เจ้าพนักงาน ควบคุมมลพิษแนะนำ และช่วยเหลือตามความจำเป็น (มาตรา 60)

แบบสอบถามลำดับที่

แบบสอบถามวิทยานิพนธ์

เรื่อง

บทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม
กรณีศึกษาเขตอุตสาหกรรมใน อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ของ นายณรงค์ศักดิ์ พิทักษ์ตันสกุล นักศึกษา
ปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ขอ
ความกรุณาช่วยตอบคำถาม ข้อมูลของท่านมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้ ข้อมูลของท่านผู้วิจัยถือว่าเป็น
ความลับ ขอความกรุณาท่านโปรดตอบคำถามทุกข้อ ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือ

แบบสอบถามมี 5 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 การรับรู้บทบาทในการดูแลรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 3 ความรู้ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 4 บทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการเฝ้าระวังมลพิษ

ส่วนที่ 5 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการเฝ้าระวังมลพิษจากการอุตสาหกรรม

ผู้ให้สัมภาษณ์ ชื่อ-สกุล _____ วันที่...../...../.....

บ้านเลขที่ _____ หมู่ที่ _____ บ้าน _____

ตำบล _____ อำเภอ _____ จังหวัด _____

ตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบลท่านเป็น () สมาชิกสภา อบต. () คณะกรรมการบริหาร อบต.

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

๑. อายุ ปี

2. ระดับการศึกษา

- 1 () ไม่ได้รับการศึกษา 2 () ประถมศึกษา
3 () มัธยมศึกษาตอนต้น 4 () มัธยมศึกษาตอนปลาย/เทียบเท่า/ปวช.
5 () ประกาศนียบัตรชั้นสูง/อนุปริญญา/ปวส. 6 () ปริญญาตรี
7 () สูงกว่าปริญญาตรี 8 () อื่นๆ (ระบุ).....

3. ท่านเคยเข้าร่วมทำกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่หน่วยงานราชการหรือเอกชนจัดบ้างหรือไม่

- 0 () ไม่เคย
- 1 () เคย โปรดระบุชื่อโครงการ 1.....หน่วยงานที่จัด.....
- 2.....หน่วยงานที่จัด.....
- 3.....หน่วยงานที่จัด.....

4. ปัจจุบันท่านอาศัยอยู่ใน อำเภอภินทรบุรี หรือไม่

- 0 () ไม่ได้อาศัยอยู่ในอำเภอกบินทร์บุรี
1 () อาศัย เป็นเวลา ปี

5. ท่านเคยได้รับข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมหรือไม่

- 0 () ไม่เคย
- 1 () เคย ถ้าเคย โปรดระบุแหล่งข้อมูลข่าวสารความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมที่ท่านได้รับ
(เรียงตามลำดับที่ได้รับมากที่สุด 3 อันดับแรก)
- () เพื่อนบ้าน / ญาติ () เจ้าหน้าที่ของรัฐ / ทางราชการ () องค์กรเอกชน (NGOs)
- () วิทยุกระจายเสียง () โทรศัพท์ () หนังสือพิมพ์
- () แผ่นพับ ประกาศ () อื่นๆระบุ.....

6. ท่านเคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อมหรือปัญหาสิ่งแวดล้อมหรือไม่

- 0 () ไม่เคย
- 1 () เคย : เมื่อใด () ก่อนได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภา อบต. เรื่อง.....
- () หลังได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภา อบต. เรื่อง.....

ส่วนที่ 2 การรับรู้บทบาทในการดูแลรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

แบบสอบถามการรับรู้บทบาทในการดูแลรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

(คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดของท่าน)

ลักษณะการรับรู้บทบาทในองค์การบริหารส่วนตำบล	ใช่	ไม่แน่ใจ	ไม่ใช่
1. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจในการแสดงความคิดเห็นร่างงบประมาณรายจ่ายเกี่ยวกับในพื้นที่ๆ รับผิดชอบได้			
2. หน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร คือ บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามมติ ข้อบังคับ และแผนพัฒนาตำบล			
3. หน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล คือ ผู้มีหน้าที่จัดทำข้อบังคับตำบล			
4. การดูแล รักษาระดับคุณภาพสิ่งแวดล้อมจากมลพิษอุตสาหกรรมเป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล			
5. การบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่ใช่หน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเพราะเป็นเรื่องระดับประเทศ			
6. การบำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎรเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล การแก้ปัญหาสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นเป็นหน้าที่ของกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม			
7. เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ท่านมีสิทธิรับทราบข้อมูลข่าวสารด้านมลพิษจากการอุตสาหกรรมจากทางราชการ			
8. องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ที่ดูแลรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้			
9. องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารที่มีต่อการเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้			
10. การแก้ปัญหาในท้องถิ่น อบต. ต้องดำเนินการของงบประมาณไปยังหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเพียงอย่างเดียว			
11. แผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อนำไปใช้ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จะต้องติดตามดูแลการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารให้เป็นไปตามแผนพัฒนาตำบล			
12. การแก้ปัญหาเรื่องมลพิษในท้องถิ่น เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารส่วนตำบลที่จะต้องจัดทำแผนบรรจุลงในแผนพัฒนาตำบล			
13. สมาชิกสภา อบต. เป็นเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535			

ส่วนที่ 3 ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม

(คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูกที่สุด)

เรื่องทั่วไป

มลพิษจากการอุตสาหกรรมสามารถส่งผลกระทบต่อในด้านใดมากที่สุด

() ก. การปนเปื้อนต่อสภาพแวดล้อม	() ข. ปริมาณฝนลดลง
() ค. การลดลงของพื้นที่ป่าไม้	() ง. ความมั่นคง
2. การบำบัด ป้องกันมลพิษเป็นหน้าที่ของใคร
() ก. ผู้ก่อให้เกิดมลพิษนั้น	() ข. สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
() ค. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	() ง. ประชาชนทุกคน
3. หน่วยงานของรัฐที่ตรวจสอบสภาพแวดล้อมโรงงานอุตสาหกรรม คือ
() ก. กรมควบคุมมลพิษ	() ข. กรมอนามัย
() ค. กรมโรงงานอุตสาหกรรม	() ง. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
4. หากมีปัญหากการเกิดมลพิษทางสิ่งแวดล้อม ท่านควรติดต่อที่หน่วยงานใด
() ก. กรมโรงงานอุตสาหกรรม	() ข. กรมควบคุมโรคติดต่อ
() ค. กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม	() ง. กรมควบคุมมลพิษ

มลพิษทางน้ำ

5. น้ำทิ้ง หมายถึง
() ก. น้ำที่ผ่านการใช้งานแล้ว	() ข. น้ำที่มีสารปนเปื้อน
() ค. น้ำที่ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อีก	() ง. น้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วได้มาตรฐาน
6. ลักษณะของน้ำอย่างไรที่แสดงว่าไม่เป็นน้ำเสีย
() ก. มีอุณหภูมิสูง	() ข. มีตะกอนแขวนลอยและสิ่งสกปรก
() ค. มีสีตัวน้ำลดลง	() ง. มีสีเปลี่ยนไปและมีกลิ่นรุนแรง
7. สภาพความเน่าเสียของแหล่งน้ำที่สังเกตได้โดยไม่ต้องใช้เครื่องมือตรวจวัดคุณภาพน้ำ คือ
() ก. มีคนใช้น้ำจากแหล่งน้ำนั้นลดลง	() ข. มีวัชพืชขึ้นเต็มท้องน้ำ
() ค. มีขยะลอยในน้ำ	() ง. มีสีดำและมีกลิ่นเหม็น
8. ค่าที่ใช้วัดความสกปรกของน้ำ คือ
() ก. ค่าความสกปรก (BOD)	() ข. ค่าความเป็นกรดด่าง (pH)
() ค. ค่าออกซิเจนละลายน้ำ (DO)	() ง. ตะกอน
9. ข้อใดเป็นผลกระทบจากมลพิษทางน้ำที่สำคัญที่สุด
() ก. เป็นอันตรายต่อสุขภาพ	() ข. เป็นที่น่ารังเกียจ
() ค. เป็นปัญหาต่อการคมนาคมทางน้ำ	() ง. ขาดแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

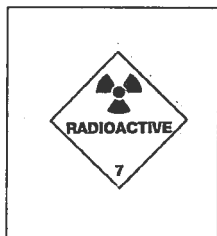
10. โรงงานที่มีระบบบำบัดมลพิษทางน้ำ หรืออากาศ ในพื้นที่ของท่าน โรงงานจำเป็นต้องรายงานผลการดำเนินงานของระบบดังกล่าวให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบหรือไม่
- () ก. ต้องรายงาน ตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535
- () ข. ต้องรายงาน เพราะเกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีเข้าท้องถิ่น
- () ค. ไม่ต้อง เพราะไม่ใช่หน้าที่ของ อบต.
- () ง. ไม่ต้องรายงาน เพราะอ่านไม่เข้าใจ

มลพิษทางอากาศ

11. กลิ่นเหม็นของสารเคมีจากโรงงาน ท่านควรแจ้งแก่หน่วยงานใดที่รับผิดชอบมากที่สุด
- () ก. รายการทุกข์ชาวบ้าน-ไอทีวี () ข. อุตสาหกรรมจังหวัด
- () ค. นายอำเภอ () ง. รวมตัวกันประท้วงเจ้าของโรงงาน
12. หากมีผงด่วนจากโรงงาน เกิดขึ้นในชุมชน ท่านควรทำอะไร
- () ก. แจ้งตำรวจ () ข. รวมตัวกันประท้วง
- () ค. แจ้งสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด () ง. แจ้งกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
13. ฝนกรดเกิดจาก
- () ก. ในบรรยากาศมีก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์สูง () ข. อากาศมีสารพิษเข้มข้นสูง
- () ค. โรงงานในบริเวณนั้นปล่อยแอบปล่อยละอองกรด () ง. สารพิษจากโรงไฟฟ้าแม่เมาะ
14. ฝนกรดมีผลทำให้เกิดสิ่งใดรวดเร็วมากที่สุด
- () ก. รื้อเหล็ก หลังคาสังกะสีเร็ว () ข. ดินเป็นกรด
- () ค. แม่น้ำเน่าเสีย () ง. วัวควายล้มตาย

มลพิษขยะและกากของเสียอุตสาหกรรม

15. มูลฝอยอันตรายคือ มูลฝอยที่มีส่วนประกอบของสารอันตรายในข้อใด
- () ก. ขาง () ข. โลหะ () ค. หนังสติ๊ก () ง. ถ่านไฟฉาย
16. เครื่องหมายนี้แสดงถึง

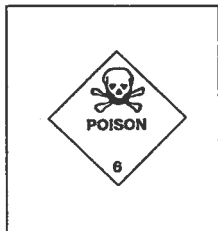

- () ก. ระเบิดเรือ () ข. เครื่องเสียง
- () ค. สารกัมมภาพรังสี () ง. สารเคมี

17. หากท่านพบวัตถุที่มีเครื่องหมายในข้อ 16. ในชุมชนของท่านท่านจะอย่างไร

- () ก. เข้าไปสำรวจเพื่อความแน่ใจ () ข. เก็บไปส่งตำรวจ
- () ค. ให้พนักงานเก็บขยะนำไปทิ้ง () ง. กันพื้นที่นั้นไม่ให้เข้าใกล้พร้อมแจ้งเจ้าหน้าที่

18. เครื่องหมายนี้เป็นการแสดงถึง

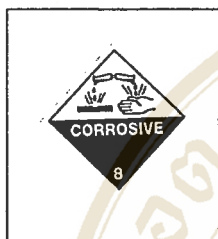
() ก. สารเป็นพิษถึงตาย

() ข. สารเป็นพิษต่อกระดูก

() ค. ยาฆ่าแมลง

() ง. กรดรุนแรง

19. หากท่านพบภาชนะมีเครื่องหมายดังรูปแสดงว่าภาชนะนั้นบรรจุ

() ก. สารเป็นพิษต่อกระดูก

() ข. กรด-ด่าง รุนแรง

() ค. ยาฆ่าแมลง

() ง. สารอุณหภูมิสูง

20. หากพบภาชนะที่มีเครื่องหมายดังรูปแสดงว่าภาชนะนั้นบรรจุ

() ก. สารพิษ

() ข. กรด-ด่าง รุนแรง

() ค. สารหรือวัตถุที่ไวต่อการระเบิด

() ง. ผงเชื้อโรคแพร่กระจายง่าย

ส่วนที่ 4 บทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการเฝ้าระวังมลพิษอุตสาหกรรม

(คำชี้แจง ขอความกรุณาพิจารณาและทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับที่ท่านได้ปฏิบัติจริง)

กิจกรรมการเฝ้าระวัง	ระดับการปฏิบัติของท่าน				
	สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	เดือน ละ 1 ครั้ง	2-3 เดือน / ครั้ง	มากกว่า 3 เดือน / ครั้ง	ไม่ปฏิบัติ
① การออกสำรวจพื้นที่					
☐ มลพิษทางน้ำ					
1.1 ท่านออกสำรวจแหล่งน้ำที่อาจได้รับผลกระทบจากมลพิษอุตสาหกรรมและเสี่ยงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม					
1.2 ท่านสังเกตสภาพความเป็นอยู่ของสัตว์น้ำในแหล่งน้ำสาธารณะในพื้นที่ตำบลของท่าน					
1.3 ท่านสังเกตการเปลี่ยนแปลงของพืชน้ำในแหล่งน้ำ					
1.4 ท่านสังเกตสี กลิ่น ความขุ่น หรือคราบน้ำมันของแหล่งน้ำ					
1.5 ท่านสังเกตสี กลิ่น ความขุ่นของน้ำทิ้งจากท่อน้ำทิ้งและท่อระบายน้ำจากเขตอุตสาหกรรม					
1.6 ท่านสังเกตปริมาณขยะหรือสิ่งปฏิกูลในแหล่งน้ำ					
☐ มลพิษทางอากาศ					
1.1 ท่านสังเกต กลิ่นแปลกปลอมของสารเคมีในพื้นที่ อบต.					
1.2 ท่านสังเกตปริมาณ ลักษณะการฟุ้งกระจายของฝุ่นละอองในอากาศในพื้นที่					
1.3 ท่านสังเกตปริมาณเขม่า คว้นในอากาศตำบล					
1.4 ท่านได้สังเกตสีของควันจากโรงงานในเขตอุตสาหกรรม					
1.5 ท่านสังเกตปริมาณควันที่ออกจากปล่องโรงงานในเขตอุตสาหกรรม					
1.6 ท่านสังเกตมีคราบน้ำมันหรือฝุ่นสารเคมีที่แปลกปลอมเกาะติดตามเสื้อผ้า หลังคาบ้าน ต้นไม้ รถที่จอดหรือที่อื่นๆ					
1.7 ท่านสังเกตประชาชนในตำบลมีการเจ็บป่วยทางสายตา คอหรือทางเดินหายใจ					
1.8 ท่านสังเกตการเปลี่ยนแปลงของคุณภาพอากาศ เช่น กลิ่น ฝุ่นละอองในช่วงที่มีความเสี่ยงต่อมลพิษในอากาศ เช่น ช่วงลมสงบ					

กิจกรรมการเฝ้าระวัง	ระดับการปฏิบัติของท่าน				
	สัปดาห์ ละ 1 ครั้ง	เดือน ละ 1 ครั้ง	2-3 เดือน / ครั้ง	มากกว่า 3 เดือน / ครั้ง	ไม่ ปฏิบัติ
☐ มลพิษจากขยะและกากของเสียอุตสาหกรรม					
1.1 ท่านสังเกตขยะแปลกปลอม เช่น ภาชนะบรรจุสารวัตถุผิด สังเกตเคมี หรือถูกทิ้งในพื้นที่					
1.2 ท่านสังเกตกากของเสียอุตสาหกรรมเช่น ตะกรัน กากตะกอน สารเคมี ฝุ่น ผงที่เกิดจากขบวนการผลิตถูกทิ้งในพื้นที่					
1.3 ท่านสังเกตพื้นที่ทิ้งขยะเพื่อดูว่ามีขยะจากภาคอุตสาหกรรมทิ้ง อยู่					
1.4 ท่านสังเกตขยะที่ถูกทิ้งจากโรงงานมีฉลากอันตราย					
② การประชาสัมพันธ์เรื่องมลพิษอุตสาหกรรมจากโรงงานในเขตอุตสาหกรรมให้กับประชาชน ซึ่งได้แก่ (1) มลพิษทางน้ำ (2) มลพิษทางอากาศ (3) มลพิษจากขยะและกากของเสียอุตสาหกรรม					
2.1 ท่านร่วมทำการติดประกาศ ข้อมูล ต่างๆ เกี่ยวกับมลพิษ อุตสาหกรรมให้ประชาชนรับรู้อย่างต่อเนื่อง					
2.2 ท่านร่วมให้ข้อมูลข่าวสาร มลพิษอุตสาหกรรมจากเขต อุตสาหกรรมแก่ประชาชนในพื้นที่					
2.3 ท่านร่วมให้มีการจัดฝึกอบรมความรู้เรื่องมลพิษอุตสาหกรรม สิ่งแวดล้อมแก่ประชาชนในพื้นที่					
2.4 ท่านร่วมให้มีการจัดฝึกอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับการป้อง กันอันตรายของประชาชนในพื้นที่กรณีฉุกเฉิน เช่น การรั่ว ไหลของสารเคมี					
2.5 ท่านร่วมประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ในพื้นที่ผ่านสื่อ มวลชน					
③ การสอบถามและรับฟังปัญหาเกี่ยวกับมลพิษอุตสาหกรรม					
1. มลพิษทางน้ำ : ท่านสอบถามการเปลี่ยนแปลงของสภาพแหล่ง น้ำธรรมชาติ และท่อระบายน้ำจากเขตอุตสาหกรรมในท้องถิ่น จากประชาชนในตำบล					
2. มลพิษทางอากาศ : ท่านสอบถามลักษณะ การเปลี่ยนแปลงของ คุณภาพอากาศที่ประชาชนสามารถสังเกตได้ในตำบล					
3. มลพิษขยะและกากของเสียอุตสาหกรรม:ท่านสอบถามปัญหาที่ เกิดจากขยะและกากของเสียอุตสาหกรรมในท้องถิ่นกับ ประชาชนในตำบล					

กิจกรรมการเฝ้าระวัง	ระดับการปฏิบัติของท่าน				
	สัปดาห์ ละ 1 ครั้ง	เดือน ละ 1 ครั้ง	2-3 เดือน / ครั้ง	มากกว่า 3 เดือน / ครั้ง	ไม่ ปฏิบัติ
④ การสอบถามและสังเกตผลกระทบด้านสุขภาพที่ได้รับจากมลพิษอุตสาหกรรมจากประชาชนที่อาศัยในพื้นที่					
4.1 ท่านสอบถาม และสังเกตโรคที่เกิดจากระบบทางเดินอาหาร จากหน่วยงานสาธารณสุขในชุมชน และจากประชาชนทั่วไป					
4.2 ท่านสอบถาม และสังเกตโรคติดต่อทางเดินหายใจจากหน่วย งานสาธารณสุขในชุมชน และจากประชาชนทั่วไป					
4.3 ท่านสอบถาม และสังเกตโรคติดต่อทางผิวหนังจากหน่วยงาน สาธารณสุขในชุมชน และจากประชาชนทั่วไป					
⑤ การติดตามตรวจสอบ ลักษณะ และระดับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของมลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศ มลพิษจากขยะ และกากของเสียอุตสาหกรรม ที่เกิดจากเขตอุตสาหกรรม					
5.1 ท่านตรวจสอบลักษณะงาน หรือ โครงการรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมของมลพิษอุตสาหกรรมที่เกิดจากเขตอุตสาหกรรม					
5.2 ท่านขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำการทำการติด ตามและตรวจวัดระดับมลพิษอุตสาหกรรม					
5.3 ท่านสังเกตพฤติกรรมของผู้ประกอบการในการระบายมลพิษ อุตสาหกรรมออกสู่สิ่งแวดล้อม					
5.4 ท่านร่วมให้มีการจัดทำบัญชีรายชื่อของสถานประกอบการที่มี การเก็บสารเคมีที่อาจมีการระเบิดและก่อให้เกิดมลพิษ อุตสาหกรรม					
5.5 ท่านร่วมขอข้อมูลจากหน่วยงานราชการและสถาบันการศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับมลพิษอุตสาหกรรม					
5.6 ท่านร่วมทำการขอข้อมูลการทำงานของระบบบำบัดมลพิษของ โรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่					
5.7 ท่านร่วมประสานงาน หรือแลกเปลี่ยนข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับ มลพิษอุตสาหกรรมกับท้องถิ่นใกล้เคียง					
⑥ การแก้ไข และปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อม					
6.1 ท่านร่วมแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากมลพิษอุตสาหกรรมที่ส่ง ผลกระทบต่อประชาชนและสิ่งมีชีวิตต่างๆ					
6.2 ท่านร่วมให้มีการประชุมกลุ่ม ระดมความคิดเห็นจากประชาชนใน ตำบลเพื่อแสวงหาวิธีการ มาตรการและการป้องกันมลพิษอุตสาหกรรม					
6.3 ท่านร่วมให้มีการเตรียมการ หรือมาตรการเพื่อรับมือกับภาวะ ฉุกเฉิน เช่น การรั่วไหลของสารเคมีอันตราย การฟุ้งกระจาย หรือสารเคมีระเบิดเป็นต้น					

ส่วนที่ 5 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการเฝ้าระวังมลพิษจากการอุตสาหกรรม

ตอนที่ 1: มลพิษทางน้ำ

(คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ตรงกับความเห็นของท่านและโปรดตอบคำถามตามความจริง)

1.การแก้ปัญหาน้ำเสียจากการอุตสาหกรรมตามความคิดของท่านควรทำอย่างไร

- 1 () ปรับปรุงกฎหมายที่มีประสิทธิภาพ มีบทลงโทษมากขึ้น
- 2 () ควรให้มีเครื่องบำบัดน้ำเสียที่มีประสิทธิภาพ
- 3 () เก็บภาษีจากโรงงานเพิ่มขึ้น
- 4 () ออกระเบียบ บังคับ
- 5 () อื่นๆ ระบุ.....

2.ในช่วง 1 ปี ที่ผ่านมาเคยมีการร้องเรียนจากชุมชนในเขตของท่านเกี่ยวกับน้ำเสียจากเขตอุตสาหกรรมหรือไม่

- 0 () ไม่เคย
- 1 () เคย จำนวน ครั้ง
เรื่องที่ร้องเรียน 1
2
ท่านปฏิบัติอย่างไร.....

3. ปัญหาและอุปสรรคที่ท่านพบในการเฝ้าระวังมลพิษทางน้ำจากเขตอุตสาหกรรม ได้แก่เรื่อง

(หมายเหตุ: โปรดระบุตามลำดับความสำคัญของปัญหา)

- 0 () ไม่มีปัญหา
- 1 () ปัญหามูลค่าหรือเจ้าหน้าที่ : มีปัญหา.....
ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญห.....
- 2 () ขาดข้อมูลข่าวสารทางวิชาการเกี่ยวกับมลพิษทางน้ำจากเขตอุตสาหกรรม
ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญห.....
- 3 () การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น: มีปัญหา.....
ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญห.....
- 4 () ขาดแคลนงบประมาณในการเฝ้าระวังมลพิษทางน้ำจากเขตอุตสาหกรรม
ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญห.....
- 5 () ขาดความร่วมมือกับสถานประกอบการ
ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญห.....
- 6 () ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่
ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญห.....
- 7 () อื่นๆ (ระบุ).....
ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญห.....

ตอนที่ 2 มลพิษทางอากาศ

(คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ท่านเห็นด้วย)

1. การแก้ปัญหา มลพิษทางอากาศจากการอุตสาหกรรม ตามความคิดของท่านควรทำอย่างไร

- 1 () ปรับปรุงกฎหมายที่มีประสิทธิภาพ มีบทลงโทษมากขึ้น
- 2 () ควรให้มีเครื่องบำบัดอากาศที่มีประสิทธิภาพ
- 3 () เก็บภาษีจากโรงงานเพิ่มขึ้น
- 4 () ออกระเบียบ บังคับ
- 5 () อื่นๆ ระบุ.....

2. ในช่วง 1 ปี ที่ผ่านมาเคยมีการร้องเรียนจากชุมชนในเขตของท่านเกี่ยวกับ มลพิษทางอากาศจากเขตอุตสาหกรรม หรือไม่

- 0 () ไม่เคย
- 1 () เคย จำนวน ครั้ง
เรื่องที่ร้องเรียน 1
2
ท่านปฏิบัติอย่างไร.....

3. ปัญหาและอุปสรรคที่ท่านพบในการเฝ้าระวัง มลพิษทางอากาศจากเขตอุตสาหกรรม ได้แก่เรื่อง

(หมายเหตุ: โปรดระบุตามลำดับความสำคัญของปัญหา)

- 0 () ไม่มีปัญหา
- 1 () ปัญหานुकลากรหรือเจ้าหน้าที่ : มีปัญหา.....
ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา.....
- 2 () ขาดข้อมูลข่าวสารทางวิชาการเกี่ยวกับ มลพิษทางอากาศจากเขตอุตสาหกรรม
ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา.....
- 3 () การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น : มีปัญหา.....
ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา.....
- 4 () ขาดแคลนงบประมาณในการเฝ้าระวัง มลพิษทางอากาศจากเขตอุตสาหกรรม
ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา.....
- 5 () ขาดความร่วมมือกับสถานประกอบการ
ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา.....
- 6 () ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่
ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา.....
- 7 () อื่นๆ (ระบุ).....
ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา.....

ตอนที่ 3: ขยะและกากของเสียอุตสาหกรรม

(คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ท่านเห็นด้วย)

1. การแก้ปัญหาขยะและกากของเสียจากอุตสาหกรรมตามความคิดของท่านควรทำอย่างไร

- 1 () ปรับปรุงกฎหมายที่มีประสิทธิภาพ มีบทลงโทษมากขึ้น
- 2 () ควรให้มีระบบกำจัดขยะที่มีประสิทธิภาพ
- 3 () เก็บภาษีจากโรงงานเพิ่มขึ้น
- 4 () ออกระเบียบ บังคับ
- 5 () อื่นๆ ระบุ.....

2. ในช่วง 1 ปี ที่ผ่านมาเคยมีการร้องเรียนจากชุมชนในเขตของท่านเกี่ยวกับขยะและสภาพของเสียจากเขตอุตสาหกรรมหรือไม่

- 0 () ไม่เคย
1 () เคย จำนวน ครั้ง
เรื่องที่ร้องเรียน 1
2

ท่านปฏิบัติอย่างไร.....

3. ปัญหาและอุปสรรคที่ท่านพบในการเฝ้าระวังขยะและกากของเสียจากอุตสาหกรรมได้แก่เรื่อง (หมายเหตุ: โปรดระบุตามลำดับความสำคัญของปัญหา)

- 0 () ไม่มีปัญหา.....
- 1 () ปัญหาบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ : มีปัญหา.....
ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญห.....
- 2 () ขาดข้อมูลข่าวสารทางวิชาการเกี่ยวกับขยะและกากของเสียจากอุตสาหกรรม
ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญห.....
- 3 () การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น : มีปัญหา.....
ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญห.....
- 4 () ขาดแคลนงบประมาณในการเฝ้าระวังขยะและกากของเสียจากอุตสาหกรรม
ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญห.....
- 5 () ขาดความร่วมมือกับสถานประกอบการ
ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญห.....
- 6 () ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่
ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญห.....
- 7 () อื่นๆ (ระบุ).....
ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญห.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายณรงค์ศักดิ์ พิทักษ์ตันสกุล
วัน เดือน ปีเกิด	6 มกราคม 2514
สถานที่เกิด	จังหวัดฉะเชิงเทรา
ประวัติการศึกษา	มหาวิทยาลัยบูรพา , พ.ศ. 2533-2537 วิทยาศาสตรบัณฑิต (วาริชศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหิดล, พ.ศ. 2540 – 2545 วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีการ บริหารสิ่งแวดล้อม)
ทุนการศึกษา	โครงการพัฒนาการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ในสถาบันราชภัฏ
สถานที่ทำงาน	สถาบันราชภัฏราชนครินทร์

EXECUTIVE SUMMARY

1. INTRODUCTION

In past, Thailand Development to emphasize to industry development which to developed the industry zone to back up the factories in this area to result in the monitoring environment and the quality control around this area were collaborated between government and the public. Tambol Administrative Organization as if the local organization had been related the local people, this organization handled for improvement the local problems.

Prachinburi province has the one of provinces in the eastern seaboard project. In 1999, Prachinburi has 869 factories which to the third level in the east of Thailand. This factory is the output of agriculture products. Kabinburi district has the most of the industry zone but also this factory does' t have any tools for improvement and protection the environmental pollution. This research can monitor and decision making the policy and can evaluate the role of Tambol Administrative Organization.

2. OBJECTIVE OF THE STUDY

2.1 To study the level of Tambol Administrative Organization members' s role in Industrial pollution monitoring.

2.2 To study on the relevant factors of Tambol Administrative Organization members' s role in Industrial pollution monitoring.

2.3 To study on the problem factors of Tambol Administrative Organization members' s role in Industrial pollution monitoring.

3. CONCEPTUAL FRAMEWORK

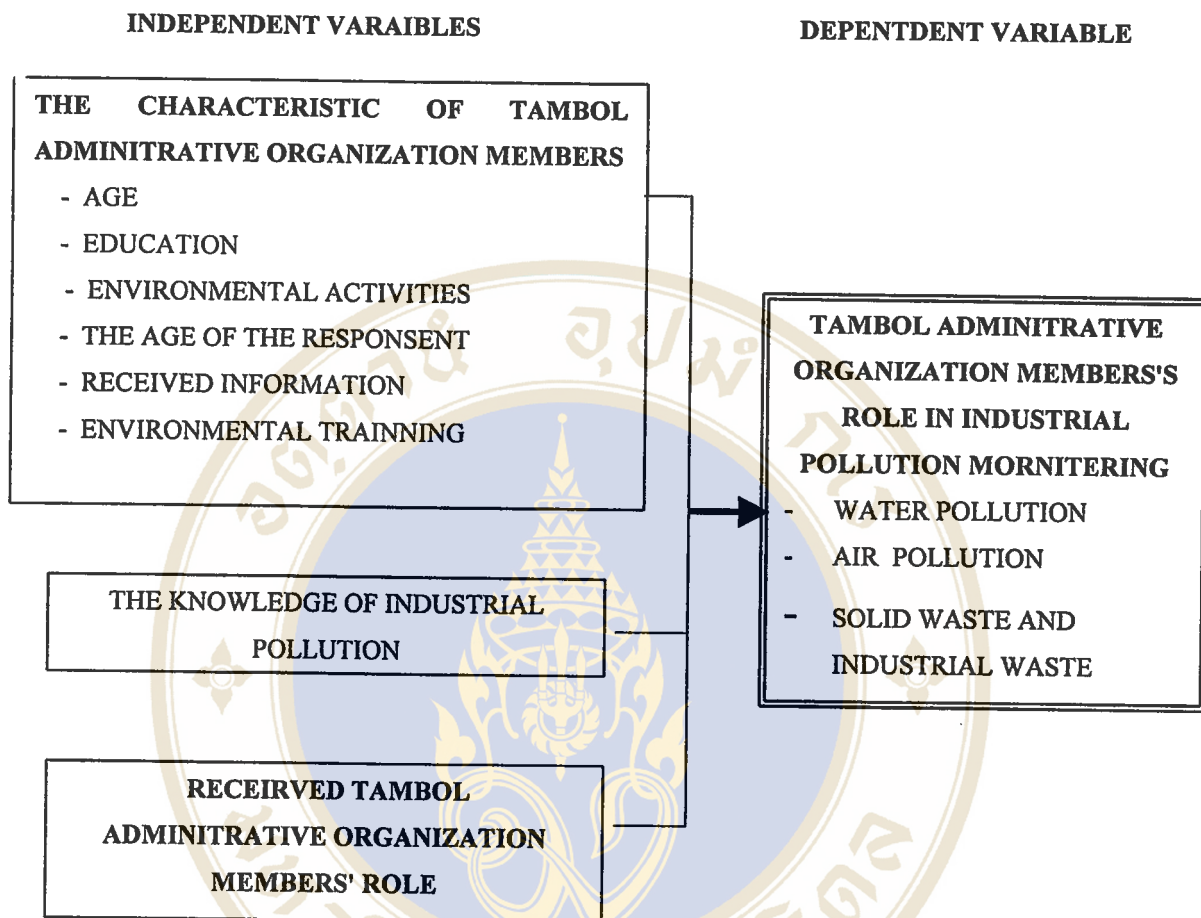

FIGURE OF CONCEPTUAL FRAMEWORK

4. HYPOTHESIS OF THE STUDY

4.1 Tambol Administrative Organization members have the medium role in Industrial pollution monitoring.

4.2 Tambol Administrative Organization members significantly determining the role in Industrial pollution monitoring ($p < 0.05$)

4.2.1 The old of Tambol Administrative Organization members have the roles in Industrial pollution monitoring more than the young of Tambol Administrative Organization members old.

4.2.2 Tambol Administrative Organization members have the high education had the roles in Industrial pollution monitoring more than the Tambol Administrative Organization members which to the under education.

4.2.3 Tambol Administrative Organization members have the environmental activities education had the roles in Industrial pollution monitoring more than the Tambol Administrative Organization members haven't the environmental activities. Tambol Administrative Organization members which to the under education.

4.2.4 Tambol Administrative Organization members was respondent in longtime had the roles in Industrial pollution monitoring more than the Tambol Administrative Organization members lived this area in short time.

4.2.5 Tambol Administrative Organization members was received the environmental information had the roles in Industrial pollution monitoring more than the Tambol Administrative Organization members hadn't received this information.

4.2.6 Tambol Administrative Organization members was training about environmental course wasn't the roles in Industrial pollution monitoring more than the Tambol Administrative Organization members hadn't received this the training about environmental course.

4.2.7 Tambol Administrative Organization members had the high of environmental knowledge had the roles in Industrial pollution monitoring more than the Tambol Administrative Organization members had the low of environmental knowledge .

4.2.8 Tambol Administrative Organization members had the high role of the industrial pollution monitoring had high industrial monitoring more than Tambol Administrative Organization members had the low role of the industrial pollution monitoring.

5. SCOPE OF THE STUDY

5.1 Study area

This research studied to the Tambol Administrative Organization in the industrial zone was opened in Kabinburi district, Prachinburi province which to purposive sampling pattern in Tambol Nonchee and Tambol Nongkee.

5.2 Population (N)

Population in this work is the Tambol Administrative Organization at the industry zone in Kabinburi district, Prachinburi province

5.3 Sampling (n)

Sampling in this work is the Tambol Administrative Organization in Tambol Nonchee are twenty four persons and Tambol Nongkee are thirty persons.

5.4 Case study

This research studied the Tambol Administrative Organization at the industry zone in Kabinburi district, Prachinburi province.

5.5 Time Frame

- Classified time frame in this research 2 characteristics
- 1) Collected the secondary data by the secondary data and pre-survey data June 1999 – May 2001.
 - 2) Collected the primary data with tambol administrative organization members.

6. THE EXPLANATORY FACTORS

6.1 Independent Variable

<u>Characteristic of Variables</u>	<u>Invalid</u>
- Age	Interval Scale
- Education	Ordinal Scale
- Environmental Activities	Nominal Scale
- Respondent in study area	Interval Scale
- Received the environmental information	Nominal Scale
- Training about environmental course	Nominal Scale
- Environmental Knowledge	Interval Scale
- Role perceptive	Interval Scale

6.2 Dependent Variable

The role of the industrial pollution monitoring	Interval Scale
---	----------------

7. BENEFIT OF THE RESEARCH

- 7.1 Received the role of the industrial pollution monitoring
- 7.2 Received the factors of the industrial pollution monitoring
- 7.3 Received the problems and difficulty of the industrial pollution monitoring
- 7.4 Making the conceptual framework for management the problems of the industrial pollution monitoring

8. METHODOLOGY OF THE RESEARCH

This research were a qualitative and quantitative research and purposive sampling in Kabinburi distrist, Prachinburi province. Where study area are in Tumbol Nongkee and Tumbol Nonchee. The samples size are fifty-four persons of the Tumbol Administrative Organization members.

The questionnaires were the excellent tools in this research and can collecting data about the role and knowledge of the Tumbol Administrative Organization members were classified by the category rating scale from the specialist in the other science.

In depth interview is the tools used in qualitative research from government official had working in study area which to ask about the problem of the environmental at the present, the master plan and conceptual framework of the improvement.

The content validity of the tolls was tried out by Tumbol Administrative Organization members were working at tumbol Hua-sumlong in Plangyouth district in Chachoengsao province.

9. REVIEW ON THE RESEARCH RESULT

Which significantly determined the role of the industrial pollution monitoring ($p < 0.05$) are received the environmental activities. Received the function of Tumbol Administrative Organization determined significantly

The Tumbol Administrative Organization members to be old 44 years old had the role of the industrial pollution monitoring more than young of age.

The education levels lower primary high school had the role of the industrial pollution monitoring more than high primary high school depend on participated the environmental activities and the characteristic of activities. The Tumbol Administrative Organization members weren't received the environmental information had the role of the industrial pollution monitoring more The Tumbol Administrative Organization members were received the environmental information because of the environmental information don't related the problems in this area. The Tumbol Administrative Organization members to be train environmental activities until have the skill for improvement.

The knowledge of environment in the medium levels had the role of the industrial pollution monitoring more than higher and lower levels.

10. RECOMMENDATION

The Tumbol Administrative Organization members and the government in study area should be to the plural meeting every month in order to be informed the problem from government parts which to improvement the problems.

Increased the efficiency of The Tumbol Administrative Organization management for monitoring industry pollution by increasing the knowledge of environmental information and increase compensation for personal officer.

11. SUGGESTION FOR THE FUTURE RESEARCH

11.1 Making the environmental pollution database in industry zone which classified the database by the characteristic industry.

11.2 Recycle some waste for commercial.

11.3 Study the special role of the industrial pollution monitoring for planning for support the industry zone.

11.4 Study the physical index from environmental pollution.

11.5 Study the tools for collaborate between organization community in this local